

Právnická fakulta Masarykovy univerzity
Teorie a praxe přípravného řízení trestního
Katedra trestního práva

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Postavení měkkých drog v trestním právu

Bc. Adam Kučínský

2013/2014

"Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Postavení měkkých drog v trestním právu zpracoval sám. Veškeré prameny a zdroje informací, které jsem použil k sepsání této práce, byly citovány v poznámkách pod čarou a jsou uvedeny v seznamu použitých pramenů a literatury."

V Brně dne 13. 4. 2014

Podpis autora práce

.....

Poděkování:

Na tomto místě bych rád poděkoval doc. JUDr. Josefu Kuchtovi, CSc. za odborné vedení, cenné připomínky, doporučení a rady, kterými přispěl k vypracování této bakalářské práce.

Abstrakt:

Bakalářská práce se nejprve zaměřuje na drogy obecně a vymezuje jejich jednotlivé druhy. Na základě toho se autor práce snaží zjistit, které drogy je možné považovat za měkké. Dále práce rozebírá drogy ve světle trestního práva, jejich postavení, trestné činy s nimi spojené, oblast primární a sekundární drogové kriminality, dokazování, prevenci a trestání drogové kriminality, přičemž důraz je kladen právě na drogy měkké. Závěrečná část práce se zabývá současnými otázkami legalizace měkkých drog a úvahami, co by legalizace měkkých drog mohla přinést a jaká jsou rizika s tím spojená.

Seznam klíčových slov:

Druhy drog, Měkké drogy, Marihuana, Drogové trestné činy, Legalizace, Drogová kriminalita, Trestní právo

Abstract:

This bachelor thesis first focuses on drugs in general, and define their individual types. Based on this, the author tries to find out, which drugs can be considered as soft drugs. The thesis also analyses drugs according to the criminal law, their position, crimes associated with them, the primary and the secondary drug crime, evidence, prevention and punishment of drug-related crime, with the emphasis on soft drugs. The final part of thesis deals with current questions and considerations of legalization soft drugs. What could the legalization bring and what risks would be associated with it.

List of key words:

Types of drugs, Soft drugs, Marijuana, Drug crimes, Legalization, Drug-related crime, Criminal law

Obsah:

1. Úvod	7
2. Legislativní zakotvení drogové problematiky a vymezení pojmů	9
2.1. Drogy a jejich rozdělení.....	9
2.1.1. Ilegální drogy	10
2.1.2. Legální drogy	15
2.1.3. Měkké a tvrdé drogy	16
2.2. Faktory ovlivňující užívání drog.....	18
2.2.1. Závislost.....	18
2.2.2. Osobnost uživatele drog.....	20
2.2.3. Zdravotní a sociální aspekty užívání drog	21
2.3. Národní a nadnárodní základ problematiky	22
2.3.1. Nadnárodní úprava a strategie EU	22
2.3.2. Národní úprava – národní strategie, trestní a netrestní předpisy	23
3. Drogové trestné činy a jejich pachatelé	28
3.1. Primární drogová kriminalita – skutková podstata drogových trestných činů	28
3.1.1. Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami ...	28
3.1.2. Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu.....	29
3.1.3. Nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku	30
3.1.4. Výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu	30
3.1.5. Šíření toxikomanie	30
3.1.6. Primární drogová kriminalita v České republice	31
3.2. Sekundární drogová kriminalita.....	34
4. Řešení drogové kriminality	38
4.1. Dokazování drogových trestných činů	38
4.1.1. Zjišťování přítomnosti drogy	39
4.1.2. Kriminalistické aspekty dokazování drogových trestných činů	41
4.2. Trestání drogové kriminality	41
4.2.1. Klasické tresty.....	42
4.2.2. Alternativní tresty	43
4.2.3. Probace a mediace	45

4.2.4.	Trestání drogových deliktů spojených s měkkými drogami	46
4.2.5.	Trestání přestupků v drogové oblasti podle zákona o přestupcích	49
4.3.	Prevence drogové kriminality	50
5.	Dotazníkové šetření – Postoj k některým otázkám v oblasti měkkých drog.....	54
5.1.	Cíl výzkumu.....	54
5.2.	Metoda výzkumu a výsledky	54
6.	Současné otázky legalizace měkkých drog a návrhy de lege ferenda	59
6.1.	Otázky legalizace konopí pro léčebné využití	59
6.2.	Otázky legalizace konopí pro rekreační využití	61
6.3.	Fenomén legalizace měkkých drog a návrhy de lege ferenda	63
7.	Závěr	66
	Seznam použitých zdrojů	68
	Přílohy	83

1. Úvod

Užívání drog je odnepaměti s lidstvem spojeno. V různých obdobích se přístup k nim měnil, některé byly zapomenuty, zatímco jiné objeveny. Obecně lze však říci, že tu byly vždy a člověk se s jejich pomocí snaží z mnoha různých důvodů alespoň na chvíli změnit své vnímání světa a zažít nepoznané. S jejich užíváním ale nesouvisí pouze klady. Naopak, užívání drog je spojeno s výraznými negativy a několik příjemných okamžiků euforie bývá často vykupováno cenou nejvyšší. Společnost má samozřejmě zájem na tom, aby některé látky nebyly užívány vůbec, či bylo jejich užívání omezeno. Proto byly také některé látky postaveny mimo zákon a nakládání s nimi se postihuje sankcemi. Touto oblastí se zabývá trestní právo a drogové trestné činy vymezují ustanovení § 283 – 287 trestního zákoníku. Problematika užívání drog má však vliv i na další oblasti trestního práva a kriminality. Některé drogy jsou naopak povoleny, ať již z historického, kulturního, nebo jiného důvodu. Látek, které jsou schopny člověka nějakým způsobem ovlivnit, je velké množství, a každá z nich způsobuje změny jiného druhu, rozsahu a přináší svému uživateli jinou míru rizika. Navíc každý člověk je jiný a reakce dvou různých uživatelů na stejnou drogu ve stejném množství se může diametrálně lišit. Právě tato skutečnost ztěžuje určování, která droga je spojena s nepříjemným rizikem a která ne a tedy, kterou lze považovat za drogu měkkou a kterou za drogu tvrdou. Vystávají zde otázky, jaké drogy povolit a jaké zakázat a podle čeho toto kritérium určit. Nikdo jistě nepochybuje, že užívání drog obecně svému uživateli neprospívá, ale přesto jsou některé látky společností tolerované a jiné ne. V této práci bych rád na tyto otázky odpověděl a nahlédl na problematiku drog z různých úhlů. Důraz přitom bude kladen právě na měkké drogy. A protože neexistuje univerzálně platný výčet měkkých drog, podám v první části této práce přehled všech hlavních skupin drog včetně nebezpečí a jiných specifik, která jsou s jejich užíváním spojená. Následně se pokusím vymezit, co to měkké drogy jsou, a to nejen z hlediska platné trestně právní úpravy, ale také z hlediska rizik pro uživatele i společnost. Dále bych chtěl nalézt jejich místo v právním řádu a poskytnout úvahy o případné změně jejich statusu. Hlavním cílem práce bude podat pohled na problematiku měkkých drog z více úhlů, zvláště pak z pohledu trestního práva

S tím, že většina drog je ilegálním, avšak velmi žádaným zbožím, je spojen problém kriminality. Jedná se jak o kriminalitu primární, tedy přímo spojenou s ustanoveními trestního zákoníku o tzv. drogových deliktech, tak o kriminalitu sekundární, která bývá často páchána za cílem opatření si prostředků na drogy nebo je páchána pod jejich vlivem. Ve spojitosti s tímto problémem je velmi důležitá prevence. Pokud ta je neúčinná, nastupuje jako krajní prostředek trestání. Všem těmto aspektům se budu v práci věnovat. Právě v oblasti drogových trestných činů a sankcí ukládaných za jejich spáchání můžeme najít znaky jistého oddělování měkkých drog od drog tvrdých. Tím mám na mysli zejména konopí, kterému bude v práci věnována zvýšená pozornost.

S konopím je také spojeno v současnosti velmi diskutované téma, a sice jeho legalizace. Ta již v našich podmínkách částečně proběhla, a to pro léčebné účely. Ozývají se však hlasy, že tato legalizace nebyla provedena správně a má závažné nedostatky. V závěru práce se proto zaměřím i na tuto oblast a pokusím se situaci analyzovat a navrhnout případná opatření pro zlepšení současného stavu.

Téma práce je velmi aktuální a lze v této oblasti pozorovat posun, nejen u nás, ale i v zahraničí. Vedle částečné legalizace konopí pro léčebné využití v České republice, byly také podniknuty represivní kroky vůči specializovaným zahradnictvím, tzv. grow shopům, ve spojitosti s nejrozšířenější měkkou drogou – Konopím. Významné jsou i události v zahraničí, například přistoupení k úplné legalizaci v některých státech USA. Tyto nedávné události svědčí o počátku významných změn v pojetí měkkých drog a vedou mě k přesvědčení, že by bylo dobré danou oblast zmapovat, zjistit její současný stav a případný směr dalšího vývoje. Z těchto důvodů jsem si pro svoji bakalářskou práci toto téma vybral. V současných diskuzích o drogách je velmi akcentovaná otázka legalizace konopí. Legalizací jako takovou se množství článků i odborných prací zabývá, ale prací zaměřených na samotné vymezení měkkých drog a jejich postavení v našem právním řádu je velmi málo. Proto se domnívám, že práce bude v tomto směru přínosná.

V práci bude využita dostupná odborná literatura týkající se tématu, a to jak z oblasti právní, jako jsou komentáře k trestním zákonům a judikatura, tak z oblastí dalších. Za významný zdroj informací lze považovat také výroční zprávy Národní protidrogové centrály, kriminologické průzkumy na téma drogové kriminality a některé internetové stránky týkající se adiktologie, drogové prevence a zdravotních dopadů užívání drog.

Pro zpracování práce bude tedy využito studium literatury i dalších zdrojů. Na tomto základě bude poskytnut přehled problematiky a současných otázek, které se k ní váží. V rámci práce jsem si také vytyčil za cíl provedení dotazníkového šetření za účelem zjištění postojů studentů Masarykovy univerzity k měkkým drogám, jejich kriminalizaci, užívání a případné legalizaci. Na základě zjištěných informací budou nastíněny problémy dané oblasti a formulovány návrhy do budoucna.

Práce bude členěna do pěti hlavních kapitol. Účelem každé kapitoly je přiblížit jednu oblast drogové problematiky s důrazem na měkké drogy. Cílem první kapitoly je vymezit pojmy spojené s fenoménem drog a poskytnout základní přehled řešení problematiky u nás a v Evropské unii. Druhá kapitola se zaměří na primární a sekundární drogovou kriminalitu, jednak z pohledu právního a jednak z pohledu kriminologického. Třetí kapitola nabídne přehled řešení drogové kriminality a bude se týkat jejího dokazování, prevence a trestání. V rámci čtvrté kapitoly bude realizováno výše zmíněné dotazníkové šetření. Poslední, pátá kapitola se zaměří na současné otázky legalizace měkkých drog a návrhy do budoucnosti v této oblasti. Návrhy a doporučení budou v bakalářské práci zmiňovány průběžně podle oblastí, kterých se budou týkat.

Měkké drogy i drogy obecně a jejich vztah k trestnímu právu je téma velmi široké a zasahuje do mnoha dalších oblastí, které však překračují rámec této práce. Namátkou zmiňme například problém s tzv. Amsterdam shopy, kde byly vlastně legálně prodávány syntetické drogy s pozměněným složením, ale srovnatelnými účinky jako klasické drogy. Dalším tématem může být například vztah mezi užíváním drog mládeží a jí páchanou kriminalitou. Tyto problémy by mohly být samostatným tématem některé závěrečné práce nebo výzkumu.

2. Legislativní zakotvení drogové problematiky a vymezení pojmů

Jako první je vhodné položit si otázku, co to vlastně droga je. Definice drogy není úplně snadná a do značné míry záleží na úhlu pohledu. Podle publikace *Lexicon of alcohol and drugs terms* vydané Světovou zdravotnickou organizací (WHO) je droga „*látkou která má potenciál vyléčit či napomoci předejít nemoci, případně je schopna zlepšit fyzický či duševní stav a dále jde o chemický činitel schopný měnit biomechanické a fyziologické procesy ve tkáních a organismech. Často se také pojmem droga označuje psychoaktivní látka, často nelegální. Za drogy lze také označit běžně užívané látky jako alkohol, tabák či kofein.*“¹ Oxfordský slovník nabízí následující definici drogy: „*lék nebo jiná látka mající fyziologický účinek po zavedení do těla nebo často ilegální látka mající omamné či stimulační účinky.*“²

Problematické se také věnuje znění § 130 zákona č. 40/2009 Sb. trestní zákoník (dále jen trestní zákoník), ve kterém zákonodárce stanovuje, co se považuje za návykovou látku a sice: „*návykovou látkou se rozumí alkohol, omamné látky, psychotropní látky a ostatní látky způsobící nepříznivě ovlivnit psychiku člověka nebo jeho ovládací nebo rozpoznávací schopnosti nebo sociální chování.*“³

Různých drog existuje velké množství a již při snaze je nějakým způsobem rozdělit a systematizovat, narážíme na několik faktorů, podle kterých je lze rozdělit. Z hlediska trestněprávního nás bude zejména zajímat, zda jde o drogu legální či nelegální. Z pohledu medicínského její působení na organismus, z pohledu farmakologie složení drogy či účinná látka a z pohledu kriminologického jak užívání drog souvisí s kriminalitou a trestnými činy apod.

2.1. Drogy a jejich rozdělení

Drogy jsou rozdělovány zejména podle kritéria legality na legální a nelegální, tedy podle společenské tolerance jejich užívání. Na tuto skutečnost má vliv historie i názor převládající ve společnosti na tyto látky. Dále můžeme drogy rozdělit podle škodlivosti pro uživatele a jejich účinků. Legislativně jsou nelegální drogy upraveny v nařízení vlády č. 467/2009 Sb., ze dne 14. prosince 2009, kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, co se považuje za jedy a jaké je množství větší než malé u omamných látek, psychotropních látek, přípravků je obsahujících a jedů. Konkrétně v příloze jedna je obsažen výčet takovýchto látek. Nutno podotknout, že část trestního zákoníku zmocňující vládu ke konkretizaci pojmu „množství většího než malého“ a tohoto nařízení byla nálezem Ústavního soudu zrušena,⁴ čemuž bude v práci dále věnována pozornost. Při této příležitosti je vhodné zmínit také zákon č. 167/1998 Sb., ze dne 11. června 1998 o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, který

---

¹ *Lexicon of alcohol and drugs terms*. [online]. Geneva: World Health Organization, 1994 [cit. 13-2-2014]. s. 34

² *Drug. Oforddictionaries.com* [online]. Oxford university press, 2014 [cit. 13-2-2014].

³ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, § 130

⁴ POSPÍŠIL, Ivo. Ústavní soud zrušil ustanovení trestního zákoníku zmocňující vládu ke konkretizaci pojmu množství větší než malé. *Usoud.cz* [online]. Ústavní soud, publikováno 31. 7. 2013 [cit. 13-2-2014].

upravuje nakládání s návykovými látkami a s přípravky, které je obsahují a další aspekty této problematiky, jako pěstování máku, konopí, koky a manipulaci s makovinou.⁵

2.1.1. Ilegální drogy

Nelegální drogy se většinou rozdělují do několika skupin, převážně podle svých účinků, a sice na halucinogeny, konopné drogy, opiáty, stimulanty a drogy taneční.⁶ Považují za užitečné specifika těchto skupin přiblížit.

A. Halucinogeny

Do této skupiny lze zařadit několik set různých látek, které můžeme rozdělit do tří skupin podle původu. První skupinou jsou přírodní halucinogeny získávané z rostlin nebo hub. Sem se řadí mimo jiné psilocibin, mezkalin, či salvinorin A obsažený v šalvěji divotvorné. Další skupinou jsou opět halucinogeny přírodní, avšak původu živočišného. Jmenujme například bufetenin obsažený v jedu ropuchy. Poslední skupinou jsou drogy uměle vytvořené neboli syntetické.⁷

Nejvýznamnějšími z této skupiny drog jsou bezesporu látky psilocibin získávaný z Lysohlávky, hojně se v naší krajině vyskytující houbě, a LSD, na černém trhu prodávané ve formě papírových nebo gelových čtverečků, či ve formě kapek obsahujících tuto látku. Účinky těchto látek na uživatele jsou velmi podobné a rád bych je v krátkosti přiblížil.

Zatímco psychoaktivní účinky lysohlávek jsou známy poměrně dlouho, některé zdroje hovoří až o době 500 až 1000 let před naším letopočtem,⁸ diethylamid kyseliny lysergové (LSD) byl objeven poměrně nedávno Švýcarským chemikem Albertem Hoffmanem v listopadu roku 1938. LSD je semi - syntetická chemikálie obsahující kyselinu lysergovou, která je součástí Námelu.⁹

LSD je látka schopná se vázat na serotonin¹⁰ a blokovat jeho odpověď. Protože serotoninové receptory hrají roli při vnímání okolí, spánku a náladě, jejich blokováním dochází ke změnám v těchto oblastech.¹¹ Účinky LSD nastupují i při požití velmi malého množství. Od užití dávky se pak odvíjí síla účinků. Nástup účinků obou zmiňovaných halucinogenů (LSD i psilocibinu) jsou doprovázeny chvěním, závratí či lehkou nevolností,

---

⁵ Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, § 1, odst. 1

⁶ Ilegální drogy. *Drogy-info.cz* [online] Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti, 2003 - 2006 [cit. 13-2-2014].

⁷ Halucinogeny – podrobně. *Drogy-info.cz* [online] Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti, aktualizováno 15. 2. 2010 [cit. 15-2-2014].

⁸ Psilocybin. *Drogová poradna.cz* [online]. Sananim o. s., 2009 [cit. 13-2-2014]. a CHYTRA, Pavel. Lysohlávka jako halucinogen. *Toxikology.cz* [online]. Publikováno 5. 2. 2010 [cit. 13-2-2014].

⁹ BELLIS, Mary. The Invention of LSD. *About.com* [online]. 2014 [cit. 13-2-2014].

¹⁰ Hormon nervové tkáně fungující jako neurotransmitter – přenašeč vzruchů. Jeho hladina v organismu ovlivňuje pocity. Bližší viz GRÝCOVÁ, Lenka. Serotonin - hormon štěstí. *Gate2biotech.cz* [online]. Publikováno 13. 3. 2013 [cit. 13-2-2014].

¹¹ LSD-25. *Dropin.cz* [online]. Drop in o. p. s., 2014 [cit. 14-2-2014].

přičemž u lysohlávek mohou být fyzické účinky silnější. Doba intoxikace se pohybuje mezi 4 až 8 hodinami.¹²

LSD se vyznačuje nízkou způsobností vyvolat závislost. Mezi největší rizika tak patří psychopatologické komplikace v průběhu stavu nebo po něm. LSD je schopno vyvolat úzkostné a depresivní stavy, zvláště je - li u uživatele přítomna tzv. latentní psychóza, může se tato působením LSD uvolnit a přetrvat i poté, co účinky látky odezní. Tyto účinky je schopno ovlivnit také prostředí, ve kterém se uživatel nachází (označováno jako „setting“) a zejména pak momentální nastavení jedince (např. jeho nálada, označováno jako „set“). Dalším nebezpečím halucinogenů je skutečnost, že intoxikace může způsobit „halucinatorní psychózy.“ Při nich může nastupovat paranoia, agrese a halucinace, kdy si intoxikovaný může způsobit vážné zranění (pocity schopnosti létat apod.).¹³ Mezi rizika dlouhodobého užívání je pak ještě řazeno nebezpečí vzniku duševní poruchy, epileptických záchvatů a tendencí k sebevraždě.¹⁴

B. Kanabinoidy

Kanabinoidy patří mezi drogy přírodního původu získávané z rostlin rodu konopí (Cannabis). Jedná se historicky velmi exponovanou rostlinu, neboť je využívána od starověku, a to nejen pro svoje psychotropní účinky. Tato rostlina byla využívána již od 16. století před naším letopočtem Egyptany a Číňany v textilním a potravinářském průmyslu. Do Evropy přišlo konopí v 9. století a našlo využití pro výrobu lan, textilu, papíru a v medicíně.¹⁵ V současné době je v průmyslové výrobě využíváno konopí seté obsahující méně než 0,2 % psychoaktivních látek.¹⁶

Pro výrobu drog patřících do této skupiny je používáno Konopí setého (Cannabis Sativa) nebo Konopí indického (Cannabis Indica). Na černém trhu jej lze pořídit ve formě sušených květů samičích rostlin. Tato forma je známa pod pojmem „marihuana“. Tuzemská marihuana obsahuje 2 - 8 % účinných látek, přičemž zahraniční může dosahovat 6 - 14 %, a pokud je speciálně kultivována až 18 % účinných látek.¹⁷ Z výše zmíněného vyplývá, že obsah účinných látek přímo závisí na podmínkách, za kterých je rostlina pěstována, jakož i na odrůdě a zručnosti pěstitele.

---

¹² Halucinogeny – podrobně. *Drogy-info.cz* [online]. Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti, aktualizováno 15. 2. 2010 [cit. 15-2-2014].

¹³ SOTOLÁŘ, Alexander, a kol. *Trestná činnost spojená se zneužíváním drog a formy jejího řešení*. Příručky Ministerstva spravedlnosti ČR, Svazek 65, Praha: Institut vzdělání MS ČR, 2002. s. 543 a Halucinogeny – podrobně. *Drogy-info.cz* [online]. Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti, aktualizováno 15. 2. 2010 [cit. 15-2-2014].

¹⁴ LSD-25. *Dropin.cz* [online]. Drop in o. p. s., 2014 [cit. 14-2-2014].

¹⁵ Historie konopí. *Konopi.org* [online]. 2011 - 2013 [cit. 15-2-2014].

¹⁶ Co je technické konopí. *Konopa.cz* [online]. Konopa o. s., 2014 [cit. 15-2-2014].

¹⁷ SOTOLÁŘ, a kol., 2002, op. cit., s. 539 a Halucinogeny – podrobně. *Drogy-info.cz* [online]. Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti, aktualizováno 15. 2. 2010 [cit. 15-2-2014].

Druhou nejrozšířenější formou je hašiš, což je pryskyřice z konopí. Vyskytuje se ve formě světle až tmavě hnědých, někdy i zelenohnědých kostek. Oproti marihuaně se hašiš vyznačuje o poznání vyšším obsahem účinných látek, uvádí se až 40 %.¹⁸

Konopí obsahuje asi 60 kanabinoidů, přičemž hlavní účinnou látkou je tetrahydrocannabinol neboli THC. THC se váže na receptory nervových buněk. Ty pak reagují změnou aktivity. Receptory, často označovány jako kanabinoidní, jsou umístěny zejména v oblastech mozku zajišťujících myšlení, paměť, potěšení, koordinaci či vnímání času. Jsou však obsaženy i v jiných částech těla. Působením THC na mozkové buňky dochází k zvýšenému vylučování dopaminu.¹⁹

Co se účinku konopí týče, je popisováno změněné vnímání času a prostoru, vybavování myšlenek bez souvislostí, euforie, pocity štěstí, utlumení agresivity, dochází k nezadržitelnému smíchu. Intoxikace je též doprovázena suchem v ústech a pocity hladu, zvýšeným srdečním bušením a typickým zarudnutím očního bělma. Při velké dávce se mohou dostavit halucinace. Nástup účinků závisí na způsobu užití. Při kouření je účinek téměř okamžitý (v rádech minut) a trvá přibližně jednu až dvě hodiny, při sněžení této drogy účinky nastupují později a trvají výrazně déle.²⁰

Za rizika kouření marihuany bývá považována u osob psychicky labilnějších možnost vzniku deprese či úzkosti, nebo možné spuštění duševní nemoci, pokud má pro ni osoba dispozici. Z důvodů snížení reakčních schopností je kouření marihuany rizikem při řízení motorových vozidel či obsluze strojů. Protože kouření marihuany zvyšuje srdeční tep a krevní tlak, může být užívání rizikové pro lidi s onemocněním srdce nebo vysokým tlakem. V neposlední řadě je též uváděno riziko poškození plodu u těhotných žen.²¹ Nezanedbatelné je, jako u jakéhokoliv kouření, riziko vzniku rakoviny, ať již plic, jazyka či hrtanu.

Zajímavé je nepochybně zjištění, že bylo vědecky vyvráceno poškození paměti a mozku užíváním konopí. To však neplatí u dlouhodobého užívání.²² Za zmínku stojí skutečnost, že marihuana bývá označována za přestupní drogu, tedy že její uživatel časem přejde na drogu tvrdší. Marihuana bývá uváděna uživateli tvrdších drog jako jejich první nelegální droga, avšak k užívání tvrdých drog (jako je heroin či pervitin) přechází jen velmi malé procento experimentátorů s marihuanou.²³

Kriminalizace, či dekriminalizace marihuany a konopných produktů je v současnosti velmi aktuálním tématem diskuzí napříč společnostmi. Její léčebné účinky jsou

---

¹⁸ Konopné drogy – podrobně. *Drogy-info.cz* [online]. Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti, aktualizováno 15. 2. 2014 [cit. 15-2-2014].

¹⁹ COX, Lauren. What is THC. *Livescience.com* [online]. Techmedianetwork.com, Publikováno 5. 11. 2012 [cit. 15-2-2014].

²⁰ Marihuana. *Dropin.cz* [online]. Drop in o. p. s., 2014 [cit. 15-2-2014].

²¹ NEŠPOR, Karel., DVOŘÁK Václav. *Prevence trestné činnosti související s návykovými látkami*. 1. vyd. Praha: Armex 1998. s. 12.

²² Srov. Marihuana. *Dropin.cz* [online]. Drop in o. p. s., 2014 [cit. 15-2-2014]. a Konopné drogy – podrobně. *Drogy-info.cz* [online]. Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti, aktualizováno 15. 2. 2014. [cit. 15-2-2014].

²³ SOTOLÁŘ, a kol., 2002, op. cit., s. 540 – 541

nezpochybnitelné a některé státy se rozhodly přistoupit v různé míře k její dekriminizaci (jmenujme například Colorado).²⁴ Tomuto fenoménu bude dále v práci dále věnována pozornost.

C. Opiáty

Historicky jsou účinky opia, tedy šťávy z nezralých makovic známy už od starověku. Jeho účinky znali též ve starém Řecku. Odtud se díky obchodu šířilo dále do jižní a východní Asie přes Indii a Čínu, kde byla používána jako lék. Po objevení tabáku s ním začalo být opium mícháno a směs byla kouřena a její užívání se rychle rozšiřovalo. K masovému rozšíření docházelo také v Anglii, kam dovážela Východoindická společnost opium z Indie. Britové dováželi opium také do Číny, která se tomuto však bránila, až došlo v letech 1842 a 1858 ke dvěma opiovým válkám, ve kterých Anglie vyhrála.²⁵ Dalším zlomovým okamžikem byl rok 1803, kdy se podařilo z opia izolovat účinnou látku morfin a dále objevení derivátu morfinu - heroinu v roce 1898.²⁶

Morfin se, jako nejdůležitější účinná látka opiátů, váže na morfinové receptory nacházející se v celé nervové soustavě. Morfinových receptorů je známo více. Nejvýznamnější jsou však receptory, na něž působí morfin analgeticky. Jejich prostřednictvím způsobuje euforii a tlumí dechové centrum v mozku. Působení morfinu na tyto receptory zabraňuje buňce v tvorbě cyklického monoaminfosfátu, s jehož pomocí jsou přenášeny informace mezi receptorem a buňkou. Při dlouhodobém užívání morfinu je pak tvorba této látky obnovena s čímž souvisí nutnost zvyšování dávek a rozvoje tolerance. V případě, že přestane být droga do organismu dodávána, množství monoaminfosfátu velmi rychle vzroste, a to zapříčiní nástup abstinenčních příznaků. Vedle toho je morfinem v počátcích užívání podporována tvorba endogenních opioidů potlačujících v organismu bolest. Avšak při dlouhodobém užívání je jejich tvorba zastavena a naopak jsou rychleji rozkládány.²⁷

Za hlavního představitele opiátů lze považovat heroin, tedy derivát morfinu. Na rozdíl od morfinu má lepší prostupnost tkvy. Díky tomu se dokáže lépe dostat k buňkám. To způsobuje rychlejší a silnější pocit nájezdu. Heroin byl původně vyvinut jako substituent morfinu s cílem usnadnit odvykání na tuto látku. Následně však bylo zjištěno, že způsobuje ještě silnější závislost, a byl zakázán.²⁸ Způsoby aplikace jsou rozmanité, od vdechování, přes aplikaci do svalů, či pod kůži, až po v současnosti nejběžnější a nejúčinnější, užití nitrožilní.

Účinky heroinu bývají nejčastěji popisovány jako celkový útlum organismu, ospalost, uvolnění a úleva od starostí, euforické pocity a zpomalení dýchání. Účinek nastupuje po 4 až

---

²⁴ Legalizace marihuany v Coloradu těší konzumenty i obchodníky. *Ct24.cz* [online]. Česká televize, aktualizováno 10. 1. 2014 [cit. 15-2-2014].

²⁵ Opiáty – podrobně. *Drogy-info.cz* [online]. Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti, aktualizováno 15. 2. 2014 [cit. 17-2-2014].

²⁶ Historie drog 19. století. *Historie-drog.apu.cz* [online]. Apu.cz, 2007 [cit. 17-2-2014]. a Původ heroinu. *Drogy.cz* [online]. Řekni drogám ne - řekni ano životu o. s., 2009 [cit. 17-2-2014].

²⁷ SOTOLÁŘ, a kol., 2002, op. cit., s. 530 - 531

²⁸ Heroin. *Návykové látky.cz* [online]. Informační portál o drogách a návykových látkách, 2014 [cit. 17-2-2014].

10 vteřinách od aplikace a zpočátku trvá mezi šesti a osmi hodinami.²⁹ Akutní intoxikace bývá provázena nevolností, hučením v uších, pocity tepla, svěděním těla a zúžením zornic.³⁰

Rizika jsou u opiátů obecně pravděpodobně nejvyšší. Jako první jmenujme nejvyšší dispozici vyvolat závislost. Při jejich chronickém užívání je nutné zvyšovat dávky, což zvyšuje riziko předávkování. Z tohoto pohledu je významným faktorem také čistota drogy, která se může pohybovat od 5 do 90 %. Nastává zde problém s určením dávky, přičemž chyba může znamenat smrt. Vedle smrtelného rizika předávkování vede nutnost zvyšování dávek také k rostoucí finanční náročnosti užívání drogy. Uživatel je nucen vydávat stále více finančních prostředků na zajištění dostačující denní dávky a legálně získané prostředky mu přestávají stačit. Proto se často uchyluje k trestné činnosti či prostituci. Riziko vyplývá i ze samotného způsobu aplikace, neboť při injekčním podání hrozí záněty žil, trombóza, embolie, nemluvě o hrozbě AIDS, žloutenky a jiných nemocí přenášovaných opakovaně používanými jehlami.³¹

D. Stimulancia

Mezi nejznámější stimulanty lze zařadit vedle přírodní drogy kokainu, také u nás nejvíce užívanou syntetickou tvrdou drogu, pervitin. Kokain je získáván z listů keře koka, pěstovaného v Jižní Americe. Z těchto listů byl roku 1858 izolován kokain, zpočátku užívaný jako anestetikum. Nedlouho poté byly objeveny jeho další účinky a začal být zneužíván. Kokain byl od počátku drahou drogou, proto se jeho uživatelé řadili spíše k vyšší vrstvě společnosti. V našich podmínkách je vzhledem ke své vysoké prodejní ceně nahrazován levnějším pervitinem s podobnými účinky.³²

Pervitin neboli metamfetamin je získáván z amfetaminu, poprvé vyrobeného v roce 1887. Byl dlouho používán jako lék na obezitu, narkolepsii či depresi. Za druhé světové války našel využití pro vojenské účely. Poté jeho „legální“ využití začalo postupně upadat.³³ Na našem území je užíván od sedmdesátých let minulého století, kdy byl objeven „recept“ na jeho výrobu v domácích podmínkách s využitím vcelku snadno dostupných látek. V současné době je vyráběn z efedrinu v podomácku upravených laboratořích. Od nás je také pašován do zahraničí nebo je tam českými „vaříči“ přímo vyráběn.³⁴

Stimulanty se vyznačují působením na nervové spoje a zvyšování množství vylučovaných monoaminů.³⁵ Mezi hlavní účinky patří zvýšení bdělosti, příliv energie, nárůst

---

²⁹ Tamtéž

³⁰ SOTOLÁŘ, a kol., 2002, op. cit., s. 531

³¹ Opiáty - podrobně *Drogy-info.cz* [online]. Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti, aktualizováno 15. 2. 2014 [cit. 17-2-2014].

³² SOTOLÁŘ, a kol., 2002, op. cit., s. 535

³³ Tamtéž, s. 536

³⁴ Pervitin (Metamfetamin). *Drogy-info.cz* [online]. Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti, aktualizováno 15. 2. 2014 [cit. 18-2-2014].

³⁵ Monoaminy mají vliv na regulaci emocí, aktivity, chování a hormonální aktivitu. Vedle toho mají vliv na některé tělesné funkce jako je mimo jiné tělesná teplota, chuť k jídlu a hormonální aktivitu či vnímání bolesti. K tomu více Monoaminy. *Medicabaze.cz* [online]. Lékařské repertorium online, 2007 [cit. 18-2-2014].

sebevědomí a výkonnosti. Vedle toho je potlačena potřeba spánku a jídla, zvyšuje se tepová frekvence a uživatel má výrazně rozšířené zornice.³⁶

Stimulanty nevytvářejí fyzickou závislost, ale velmi rychle nastupuje závislost psychická. Užívání stimulantů též vede ke vzniku tolerance a je tedy nutno dávku zvyšovat. Protože uživatel nezná předem čistotu zakoupeného přípravku, může dojít k předávkování. Riziko samo o sobě představuje také způsob užívání, tedy nitrožilní aplikace, kdy může dojít ke vzniku infekcí a přenosu nemocí. Pravidelné užívání je navíc spojeno se vznikem toxické paranoidní psychózy, která může vést až k sebevraždě.³⁷

E. Taneční drogy

Za taneční drogu je nejčastěji považována extáze, pojem označující MDMA (metylen-dioxymetamfetamin). Poprvé byla vyrobena v roce 1912 jako přípravek na hubnutí. Jedná se o amfetaminový derivát stojící svými účinky na pomezí halucinogenů a stimulantů. Užití způsobuje neklid, odstranění stresu a dobrou náladu. Může způsobovat halucinace a empatii. Mezi rizika užívání patří zejména problém dehydratace organismu z důvodů absence pocitu žízně.³⁸

2.1.2. Legální drogy

Legální drogy, jsou látky, jejichž užívání je do jisté míry společensky tolerované. Za nejvýznamnější reprezentanty této skupiny lze považovat tabák, alkohol a kofein, jejichž historii a účinky v krátkosti shrnu, aby byl tento exkurz kompletní.

A. Tabák

Tabák, tedy rostlina *Nicotiana* původem z Ameriky byla hojně užívána jejími původními obyvateli. Do Evropy se dostala po objevení Ameriky. Jistý rozmach užívání tabáku proběhl v 16. století. Od 17. století se pak začal tabák šířit. Po vynalezení stroje na balení tabákových cigaret se jejich kouření stalo velice populární.³⁹ V současné době se s kouřením tabáku bojuje a je omezena reklama na tabákové výrobky. O negativních účincích kouření nejen na kuřáka samotného, ale i na jeho okolí, bylo již napsáno mnoho. Namátkou jmenujme například rakovinu plic a nemoci oběhové soustavy.⁴⁰ Zajímavostí je, že podle Světové zdravotnické organizace je závislost na tabáku brána jako samostatná nemoc, konkrétně je vedena pod označením F 17 s názvem „*Poruchy duševní a poruchy chování způsobené užíváním tabáku.*“⁴¹

---

³⁶ SOTOLÁŘ, a kol., 2002, op. cit., s. 536 a Stimulancia – podrobně. *Drogy-info.cz* [online]. Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti, aktualizováno 15. 2. 2014 [cit. 18-2-2014].

³⁷ Stimulancia – podrobně. *Drogy-info.cz* [online]. Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti, aktualizováno 15. 2. 2014 [cit. 18-2-2014].

³⁸ SOTOLÁŘ, a kol., 2002, op. cit., s. 538

³⁹ Historie tabáku. *Pěstování tabáku.szm.cz* [online]. 2006 - 2013 [cit. 20-2-2014].

⁴⁰ Více viz například: KRÁLIKOVÁ, Eva. Na které nemoci nejčastěji umírají kuřáci. *Kurakovaplice.cz* [online]. 2003 - 2014 [cit. 20-2-2014].

⁴¹ *Mezinárodní statistická klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů.* [online]. Geneva: World Health Organization, 2013, Desátá revize, aktualizovaná verze k 1. 1. 2013 [cit. 14-2-2014]. s. 201

B. Alkohol

Historie užívání alkoholu sahá až do období kolem roku 3000 před naším letopočtem. Byl užíván ve starém Egyptě, Říme, Indii, některé zdroje hovoří o tom, že alkohol byl v Číně vyráběn již 7000 let před naším letopočtem.⁴²

Účinky alkoholu jsou dobře známy a netřeba je popisovat. Je to neurotoxická látka schopná způsobit otravu. Nebezpečný je zejména při dlouhodobém a častém užívání, které pak způsobuje poškození jater, nervového i trávicího systému a může způsobovat duševní problémy. Alkohol způsobuje těžkou fyzickou i psychickou závislost. S tímto je spojeno zejména delirium tremens, což je nejtěžší odvykací stav končící v některých případech i smrtí postiženého.⁴³

C. Kofein

Je nejrozšířenějším stimulantem na světě. Jedná se o alkaloid obsažený v kávě. Kofein je díky své struktuře schopný se v lidském těle vázat na Adenosin (chemická látka vytvářená mozkiem při únavě), který zpomaluje nervovou aktivitu. Tím je oddálen spánek. Dále kofein rozšiřuje cévy v těle a naopak stahuje cévy v mozku. Poté je aktivována tvorba adrenalinu, čímž se stimuluje srdeční aktivita a stoupá krevní tlak.⁴⁴ Káva pochází z Afriky, pravděpodobně z provincie Kaffa v Etiopii, odkud se rozšířila na Arabský poloostrov a poté dále do celého světa.⁴⁵

2.1.3. Měkké a tvrdé drogy

Drogy lze rozdělit podle jejich potencionální nebezpečnosti pro uživatele na drogy měkké a drogy tvrdé. Někdy se také mluví o „*drogách s akceptovatelným rizikem a drogách, u kterých je riziko spojené s jejich užíváním příliš velké, tedy neakceptovatelné. Zjednodušeně lze říci, že čím je droga „tvrdší“, tím větší poškození je schopna vyvolat.*“⁴⁶

Termín tvrdé drogy (hard drugs) je používán zejména u vysoce návykových drog, které se aplikují injekčně.⁴⁷ U většiny tvrdých drog je však možné vícero způsobů podání. Vedle injekční aplikace, je to zejména šňupání a kouření. Toto kritérium tedy není úplně směrodatné.

Rozlišení na měkké a tvrdé drogy není jednotné, naopak objevují se zde rozpory. Pokud se podíváme na zahraniční přístupy k rozdělení na měkké a tvrdé drogy, například v Nizozemsku se tomuto věnuje tzv. Opium act, který stanovuje pravidla týkající se drog a rozlišuje mezi drogami měkkými a tvrdými. Za měkké drogy jsou pak považovány konopné

---

⁴² Alkohol krátká historie. *Drogy.cz* [online]. Řekni drogám ne - řekni ano životu o. s., 2009 [cit. 20-2-2014].

⁴³ Rizika užívání alkoholu. *Poradna.adiktologie.cz* [online]. Klinika adiktologie, 1. LF UK a VFN v Praze, publikováno 2. 1. 2013 [cit. 20-2-2014].

⁴⁴ Účinek kofeinu na lidský organismus. *Institut kávy.cz* [online]. 2010-2014 [cit. 20-2-2014].

⁴⁵ Historie. *Svetkavy.cz* [online]. 2004 - 2014 [cit. 20-2-2014].

⁴⁶ MINAŘÍK, Jakub. Rozdělení drog - tvrdé a měkké drogy. *Od drogách.cz* [online]. Sananim o. s., 2003 - 2014 [cit. 21-2-2014].

⁴⁷ HARTNEY, Elizabeth. What is the difference between soft drugs and hard drugs. *About.com* [online]. Publikováno 3. 5. 2012 [cit. 21-2-2014].

produkty (marihuana a hašiš), prášky na spaní a sedativa, jako Valium a Seresta. Podle vlády je s těmito látkami spojeno menší riziko jako s drogami tvrdými (za ty se považují zejména kokain, heroin, amfetamin a extáze).⁴⁸ Síť zabývající se drogovou problematikou Addiction science network rozděluje drogy na tvrdé, měkké a běžně užívané látky. Za měkké drogy jsou zde považovány extáze (MDMA), valium, marihuana a některé psychoterapeutické drogy (k jejich zneužívání dochází podáváním vyšších dávek). Za tvrdé drogy jsou pak označovány zejména kokain, heroin a pervitin. Pod označením běžně užívaných látek jsou uváděny alkohol, tabákové produkty, kofein a výrobky obsahující cukr.⁴⁹ Některé infomační zdroje řadí mezi měkké drogy marihuanu, hašiš, kokový čaj a kávu. Ostatní látky řadí do drog tvrdých.⁵⁰ Je možné najít i přístupy zahrnující do měkkých drog vedle konopných produktů také LSD a halucinogenní houby.⁵¹

Z výše zmíněného je tedy patrné, že sestavení jednoznačného seznamu drog rozdělených na měkké a tvrdé je problémem. Některé přístupy řadí mezi měkké drogy látky, které jiné přístupy považují za drogy tvrdé. Sporné postavení zde má zejména extáze a do jisté míry i LSD.⁵²

Navíc není příliš řešen alkohol a tabák. Pokud chceme využít výše uvedené definice, museli bychom alkohol a tabák jednoznačně zařadit mezi tvrdé drogy. Alkohol splňuje podmínku návykovosti i společenské nebezpečnosti a jeho přehnané užívání způsobuje závažné zdravotní důsledky. Navíc dle stupnice, kterou navrhli britští vědci ve spolupráci s Britain's Independent Scientific Committee on Drugs (ISCD) a s experty z Evropského monitorovacího centra pro drogy a drogové závislosti, je alkohol horší a nebezpečnější než heroin nebo crack.⁵³ O zdravotních dopadech kouření tabáku se netřeba dlouze rozepisovat. Závislost na tabáku je často přirovnávána k závislosti na heroinu, jak uvedl i bývalý ministr zdravotnictví Leoš Heger.⁵⁴ Alkohol a tabák lze tedy bez problému zařadit mezi tvrdé drogy, ač jsou plně legální a lze je koupit prakticky kdekoliv.

Exaktní rozdělení na měkké a tvrdé drogy je problematické také v tom, že je každý uživatel drog specifický a rozvoj závislosti u něj může být rozdílný. Tím mám na mysli zejména vznik a rozvoj psychické závislosti, která může nastoupit u kterýchkoli drog.

Snahy o rozdělení na měkké a tvrdé drogy lze pozorovat také v naší právní úpravě. Konkrétně v trestním zákoníku byly zákonodárcem v § 284 odst. 1 a § 285 vytvořeny

---

⁴⁸ Difference between hard and soft drugs. *Government.nl* [online]. Government of Netherlands [cit. 21-2-2014].

⁴⁹ Hard and soft drugs - position statement. *Addictionscience.net* [online databáze]. Addiction Science Network, 2007 [cit. 21-2-2014].

⁵⁰ MINAŘÍK, Jakub. Rozdělení drog - tvrdé a měkké drogy. *Odrogách.cz* [online]. Sananim o. s., 2003 - 2014 [cit. 21-2-2014]. a MINAŘÍK, Jakub. Drogy a jejich účinky. *Pppuk.cz* [online]. Pedagogicko-psychologická poradna Ústeckého kraje, 2001 - 2009 [cit. 21-2-2014].

⁵¹ Hard Drugs Vs. Soft Drugs. *Theweedbussines.com* [online]. 2013 [cit. 22-2-2014].

⁵² GILÍK, Richard. Jak moc škodí různé drogy? *Vitalia.cz* [online]. Publikováno 27. 9. 2011 [cit. 22-2-2014].

⁵³ KEELAND, Kate. Drug experts say alcohol worse than crack or heroin. *Reuters.com* [online]. Thomson Reuters, publikováno 1. 11. 2010 [cit. 22-2-2014].

⁵⁴ KALHAUSOVÁ, Vendula. Heger: Proti zastáncům kouření se musí ministerstvo postavit – rozhovor. *Týden.cz* [online]. Empresa media, Publikováno 29. 1. 2013 [cit. 22-2-2014].

privilegované skutkové podstaty některých trestných činů a to právě ve spojitosti s konopnými produkty. Tato zákonná ustanovení lze tedy do jisté míry považovat za posun v této oblasti a snahu o rozdělení drog podle jejich potencionální nebezpečnosti. Zákodárce zmíněnými ustanoveními pravděpodobně reagoval také na situaci u nás, jelikož jsou konopné drogy v našich podmínkách nejvíce rozšířené.⁵⁵ Tím tedy u nás bylo realizováno rozdělení na měkké a tvrdé drogy.

Dalším argumentem pro zařazení konopných produktů mezi měkké drogy je fakt, že se jimi prakticky nelze smrtelně předávkovat,⁵⁶ a také skutečnost, že do nich nejsou přidávány jiné škodlivé chemické látky, neboť k tomu není důvodu. Sama podstata drogy, jako rostlinného materiálu to dost dobře neumožňuje (na rozdíl od tvrdých drog, které jsou často pančovány a ředěny jinými látkami, často nebezpečnějšími, než je droga samotná).

Rozdělení na měkké a tvrdé drogy v této práci bude tedy respektovat rozdělení užívané zákonodárcem v trestním zákoníku. Protože u nás nejvíce užívanou měkkou drogou jsou právě produkty konopí, zaměřím se v dalším pokračování práce zvláště na něj.

2.2. Faktory ovlivňující užívání drog

2.2.1. Závislost

Podle definice mezinárodní zdravotnické organizace je závislostí: „*Soubor behaviorálních, kognitivních a fyziologických stavů, který se vyvíjí po opakovaném užití substance, a který typicky zahrnuje silné přání užít drogu, narušené ovládání při jejím užívání, přetrvávající užívání této drogy i přes škodlivé následky, prioritu v užívání drogy před ostatními aktivitami a závazky, zvýšená tolerance pro drogu a někdy somatický odvykací stav. Syndrom závislosti může být pro specifickou psychoaktivní substanci (např. tabák, alkohol nebo diazepam), pro skupinu látek (např. opioidy) nebo pro širší rozpětí farmakologicky rozličných psychoaktivních substancí.*“⁵⁷

Závislost však nemusí být spojena pouze s užíváním některých látek, nýbrž může vznikat také na nějakou činnost. Typicky na hazardních hrách. Takový člověk si nemusí být vědom, že je jeho chování mimo kontrolu, a působí problémy sobě i ostatním.⁵⁸

Fenomén závislosti má rozhodující vliv na chování závislé osoby a může mít spojitost s kriminálním chováním takového člověka. Protože je vnitřně nucen drogu neustále užívat, musí si ji také opatřovat. K jejímu opatření je obvykle nutné mít finanční prostředky, které si závislý nezřídka opatřuje kriminální činností. Za pozornost také stojí skutečnost, že u závislého dochází k celkovému morálnímu úpadku osobnosti. V důsledku toho se mu chování, kterého by se dříve vyvaroval, ať již z morálních či jiných důvodů, již nemusí zdát

---

⁵⁵ CHOMYNOVÁ, Pavla. Národní výzkum užívání návykových látek 2012, Kouření, užívání alkoholu a dalších drog v obecné populaci. *Zaostřeno na drogy*, 2013, ročník 11, číslo 2. Praha: Úřad vlády České republiky, Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti, 2013. s. 1

⁵⁶ Marihuana. *Dropin.cz* [online]. Drop in o. p. s., 2014 [cit. 22-2-2014].

⁵⁷ *Mezinárodní statistická klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů*. [online]. Geneva: World Health Organization, 2013, Desátá revize aktualizovaná verze k 1. 1. 2013.[cit. 14-2-2014]. s. 198

⁵⁸ What Is Addiction? *Psychologytoday.cz* [online]. Psychology Today, 1991 - 2014 [cit. 21-2-2014].

jako nemorální nebo odpudivé, odejdou tedy zábrany pro jeho páčání. Tím mám na mysli například okradení bezmocné či postižené osoby s cílem získání dostatečné finanční hotovosti k opatření drogy. Na základě závislosti tak může dojít vedle primární drogové kriminality také k páčání kriminality sekundární.

Syndrom závislosti se vyznačuje níže uvedenými příznaky, avšak nemusí se dostavit nutně všechny.

- Silná touha látku užívat.
- Problémy v sebekontrolě užívání látky.
- Nutnost zvyšování dávek k udržení stejných účinků – průkaz tolerance.
- Upuštění od jiných zájmů ve prospěch užívání drogy.
- I přes jasný důkaz škodlivosti užívání pokračování v něm.⁵⁹

Závislost může v podstatě být dvojího druhu - fyzická nebo psychická. Někdy také obě tyto závislosti nastupují společně. Fyzická závislost bývá považována za vážnější než psychická, ale v skutečnosti to může být naopak.

A. Fyzická závislost

Při fyzické závislosti dochází k tomu, že tělo po nějaké době užívání drogy začne samo vyžadovat, protože se stane součástí jeho látkové výměny neboli metabolismu. Pokud ji nedostane, dostavuje se abstinenci syndrom (lidově „absták“). Abstinenci syndrom je odvykací stav u různých látek různě silný a s různými příznaky. Obecně se však projevuje nepříjemnými pocity, které mohou v některých případech i ohrozit život postiženého (zejména těžký odvykací stav u alkoholu – delirium tremens). Fyzické abstinenci příznaky většinou po několika dnech ustupují.⁶⁰

B. Psychická závislost

Je mnohem hůře ovlivnitelná. Může trvat mnohem déle než závislost fyzická a je zodpovědná za recidivu i po dlouhodobé abstinenci.⁶¹ „Psychická závislost se projevuje především touhou užít látku znovu, ať už pro její účinky nebo pro situaci, se kterou je užívání spojeno. Je to hlavní faktor, který celkovou závislost upevňuje.“⁶²

Užívat drogy lze různým způsobem, frekvencí a z různých důvodů. Užívání drog nemusí být pouze nelegální. Vždyť některé drogy byly původně používány jako léky na některé nemoci. S tímto je spojen termín úzus, značící užívání drogy v souladu se společenskými zájmy i zájmy samotného uživatele. Naopak abúzus znamená užívání drog nadměrně, či nepříjemně, přičemž je zmiňován abúzus s návykem a bez návyku. Pro úplnost zmiňuji ještě miniúzus, tedy užívání léku nevhodným způsobem, ať již legálně či nelegálně.⁶³

---

⁵⁹ NEŠPOR, DVOŘÁK. 1998, op. cit., s. 22

⁶⁰ MINAŘÍK, Jakub. Definice závislosti. *Nicm.cz* [online]. Národní informační centrum pro mládež, publikováno 21. 3. 2014 [cit. 21-3-2014].

⁶¹ Tamtéž

⁶² Psychická závislost. *Lekarionline.cz* [online]. Publikováno 1. 1. 2010 [cit. 21-2-2014].

⁶³ JURÁKOVÁ, Iveta. *Trestněprávní postih toxikomanů*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita 1999. s. 12 – 13

2.2.2. Osobnost uživatele drog

V literatuře je zmiňován také vývoj drogové kariéry ve vztahu uživatel - droga. K popisu vývoje drogové kariéry byly v roce 1975 Waldmanem a W. Zanderem stanoveny 4 vývojové etapy.⁶⁴

První stádium (Drug motivation) je spojováno s obdobím puberty, kdy mladý člověk hledá směr a snaží se někam zapadnout. Takoví mladí lidé se pak seskupují do skupin poskytujících určitou názorovou konzistenci a relativní bezpečnost. Poté dochází pod tlakem skupiny k prvním drogovým experimentům.

Druhé stádium (Drug experience) se vyznačuje cíleným zkoušením drog za účelem podpoření intenzity smyslového vnímání a hledáním nových zážitků. Užívány jsou především halucinogeny, konopné drogy a amfetaminy. Dále může vznikat ve skupině pocit soudržnosti při společném obstarávání a konzumaci drogy.

U třetího stádia (Drug connection) nastupuje užívání tvrdých drog a vytrácí se kolektivní aplikace drog (která je spojena především s měkkými drogami). Uživatel trpí závislostí a upadá jeho sociální aktivita.

Čtvrté stádium (Drug conditioning) je specifické tím, že uživatel celý svůj život orientuje na drogu, tedy na její získání, aby se vyhnul nepříjemným abstinčním příznakům. Drogy už mu nepřinášejí požitky, ale jsou pro něj nutností, aby se cítil „normální.“ Ve čtvrté fázi se vyvíjí sekundární kriminalita, která je páchána za účelem získání prostředků na opatření drogy.⁶⁵ Uživatel drog však nemusí nutně projít všemi těmito stádii a může některé stádium přeskočit nebo na některém zůstat.⁶⁶

Z kriminologického hlediska je zajímavé také rozdělení osob drogové scény. Hejda rozlišuje tři takové skupiny. Prvním je čistý konzument drog, který si je pouze opatřuje. Druhou, nejzajímavější skupinou je, závislý prodejce. Jedná se o závislého uživatele, který si finanční prostředky obstarává obchodováním s drogami. Tento „malý obchodník“ se většinou se svými „zákazníky“ dobře zná, na rozdíl od třetího typu představitelů drogové scény. Těmi jsou osoby, které obchodují s drogami převážně organizovaně a ve velkém a samy je neužívají. Tito lidé nemají zájem ani možnost se s koncovými zákazníky potkat a obchod s drogami bývá jejich obživou.⁶⁷

Další otázkou jsou příčiny a podmínky užívání drog. Tyto příčiny lze rozdělit do tří skupin:

- Osobnost uživatele.
- Prostředí, v němž se uživatel pohybuje.
- Příčiny v sociálním prostředí (tedy trávení volného času, známí apod.).⁶⁸

---

⁶⁴ Drug Career. *Encyklopedie of drugs* [online]. Aktualizováno 27. 7. 2010 [cit. 21-2-2014].

⁶⁵ Drug Career. *Encyklopedie of drugs* [online]. Aktualizováno 27. 7. 2010 [cit. 21-2-2014].

⁶⁶ HEJDA, Jan. *Kriminologické, trestněprávní a kriminalistické aspekty drogového problému v ČR a jeho řešení*. 1. vyd. Jindřichův hradec: Rain, 2000. s. 12 – 13

⁶⁷ HEJDA. 2000, op. cit., s. 14 – 15

⁶⁸ Srov. JURÁKOVÁ. 1999, op. cit., s. 43 a HEJDA. 2000, op. cit., s. 26

Nelze však jednoznačně říci, která z těchto skupin má rozhodující vliv na to, že osoba začne užívat drogy. Každá z těchto oblastí může, ale nemusí mít na užívání drog vliv. Stejně tak nelze obecně identifikovat spouštěcí mechanismus užívání drog a stanovit určitý základní univerzální podnět, který vede ke spuštění závislosti a s tím spojeným užíváním drog.⁶⁹ Lze však předpokládat, že některé výše zmíněné aspekty mohou zvyšovat pravděpodobnost užívání drog a vzniku závislosti. Tím mám na mysli zejména prostředí, v němž se osoba nachází, či způsob trávení volného času a vliv známých a kamarádů. V literatuře bývají uváděny rizikové situace a činitelé, kteří mohou ovlivnit sklon k užívání drog. Jako takové lze na úrovni osobní a rodinné jmenovat schopnost zvládání stresu, sebevědomí, zneužívání v dětství, stupeň sebeovládání, vztah k rodičům a fungování rodiny apod. Na úrovni školy nebo zaměstnání se lze zaměřit na práci učitelů, stres a trávení volného času. A na úrovni vrstevníků pak na různé party, pocit osoby že nikam nepatří, šikana a pozitivní vztah k užívání drog, či vyloučení ze společenství, když si drogu nedá.⁷⁰

2.2.3. Zdravotní a sociální aspekty užívání drog

S užíváním drog jsou neodmyslitelně spjaty negativní zdravotní dopady na uživatele. Vedle toho jsou závažné i sociální dopady takového jednání. Podle Trávníčkové a Zemana lze následky nadměrného užívání drog rozdělit do dvou skupin podle následků na „*následky abúzu drog pro jednotlivce a následky abúzu drog pro společnost, přičemž se tyto následky vzájemně prolínají a podmiňují, což se projevuje postupnou kumulací změn zejména sociálního charakteru.*“⁷¹

Protože se pozornost uživatele drog obrací stále více jen ke droze a své chování podřizuje touze drogu získat, dochází k odvracení se od jiných činností a jsou tak zanedbávány důležité sociální aktivity. V důsledku toho se pak takový člověk dostává do mnoha nepříznivých sociálních situací, které tento sociální úpadek dále stupňují. Jako příklad lze uvést: „*ztrátu zaměstnání, odcizení od rodiny, rozchod s partnerem, ztráta přátel, bezdomovectví či squatting, prostituce a kriminalita, z čehož pak mimo jiné vyvstává vyšší procento sebevražd v této skupině obyvatelstva.*“⁷²

Tyto problémy samozřejmě nenastanou ihned, jak člověk začne užívat drogy, ale přicházejí postupně. Právě v tom spočívá největší nebezpečí, neboť si člověk ani nemusí v počáteční fázi tyto problémy uvědomovat. Jinými slovy: „*Sociální nebezpečí abúzu drog spočívá v tom, že bezprostřední příčinný vztah mezi podnětem a následkem (rozvratem společenských vazeb) není zřejmý a projevuje se až kumulací změn v delší časové perspektivě.*“⁷³

---

⁶⁹ HEJDA. 2000, op. cit., s. 29

⁷⁰ NEŠPOR, DVOŘÁK. 1998, op. cit., s. 25 – 30

⁷¹ TRÁVNÍČKOVÁ, Ivana., ZEMAN, Pavel. *Kriminální kariéra pachatelů drogové kriminality* [online]. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2010 [cit. 21-2-2014]. s. 12

⁷² Sociální dopady drogové závislosti. *Ulekaře.cz* [online]. Meditorial, publikováno 4. 1. 2010. [cit. 21-2-2014].

⁷³ TRÁVNÍČKOVÁ, Ivana., ZEMAN, Pavel. *Kriminální kariéra pachatelů drogové kriminality* [online]. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2010 [cit. 21-2-2014]. s. 12

Pokud bych tedy chtěl shrnout sociální účinky užívání drog na uživatele, lze souhlasit s Trávníčkovou a Zemanem, kteří uvádějí, že soustavné užívání drog výrazně ovlivňuje vzájemné soužití jedince a společnosti, přičemž jeho žebříček hodnot je v rozporu s žebříčkem hodnot uznávaných většinovou společností. Užívání drog pak způsobuje poruchy v sociálních vztazích všech úrovní. Výše zmíněnými autory jsou rozlišovány různé formy společenské dezintegrace:

- „*Prostá – školní či pracovní poruchy, ztráta pocitu sounáležitosti se svými nejbližšími.*
- *Asociální – společensky závadné jednání, které ještě není postižitelné ve smyslu trestního zákona.*
- *Antisociální – trestná činnost.*“⁷⁴

Zdravotní aspekty užívání drog se liší v závislosti na typu drogy, frekvenci a způsobu užívání i na základě zdravotních specifik jednotlivých uživatelů. Tyto zdravotní dopady lze vzhledem k zmíněným specifikům velmi těžko generalizovat.

2.3. Národní a nadnárodní základ problematiky

Protože jsou drogy celosvětovým problémem a ve velkém se pašují z jednoho státu do druhého, zabývají se tímto problémem vedle samotných států také mezinárodní instituce.

2.3.1. Nadnárodní úprava a strategie EU

Základem drogové (či spíše protidrogové) politiky na mezinárodní úrovni jsou úmluvy OSN. Konkrétně Jednotná úmluva o omamných látkách ve znění protokolu z roku 1972, kterou se mění jednotná úmluva o omamných látkách z roku 1961, Úmluva o psychotropních látkách z roku 1971 a Úmluva proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami z roku 1988. Dokumenty jsou vzájemně provázané a doplňují se. Cílem prvních dvou smluv je kodifikace kontrolních opatření a zajištění dostupnosti daných látek pro lékařské a vědecké účely a zabránění jejich zneužití.⁷⁵ Třetí zmíněná úmluva obsahuje komplexní opatření proti obchodu s drogami, zneužívání chemických prekurzorů⁷⁶ a praní špinavých peněz. Vedle toho ukotvuje mezinárodní spolupráci v těchto oblastech.⁷⁷

Česká republika přijala všechny výše uvedené úmluvy. Úmluvy se staly součástí našeho právního řádu na základě vyhlášek ministra zahraničních věcí č. 47/1965 Sb. (o Jednotné Úmluvě o omamných látkách) a č. 62/1989 Sb. (o Úmluvě o psychotropních látkách) a Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 458/1991 Sb. a č. 462/1991 Sb. (o sjednání Protokolu o změnách Jednotné úmluvy o omamných látkách z roku 1961 a o sjednání Úmluvy Organizace spojených národů proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami).

---

⁷⁴ Tamtéž, s. 13

⁷⁵ *United Nations conventions and their related protocols underpin all the operational work of UNODC. Crime-Related Treaties* [online]. UNODC [cit. 23-2-2014].

⁷⁶ Prekurzor je podle § 1 zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů látka, ze které lze drogu vyrobit či je pro její výrobu potřebná.

⁷⁷ *United Nations Convention against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances*, 1988 [online]. UNODC [cit. 23-2-2014].

Protože je Česká republika členem Evropské unie (dále jen EU), je též vázána její legislativou. EU si je vědoma nebezpečnosti drog a problémů s nimi spojenými a vydává množství právních předpisů v této oblasti.⁷⁸ Oblast spadá do působnosti generálního ředitelství pro Spravedlnost.⁷⁹ Jako decentralizovaná agentura EU funguje Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost (dále jen EMCDDA). Jejím úkolem je poskytování přehledů o problémech v drogové oblasti, znalostí potřebných pro výzkum, přípravu legislativních dokumentů a předávání osvědčených postupů v této problematice.⁸⁰

EU vydává jako ústřední politický rámec a stanovení priorit pro svoji protidrogovou politiku protidrogové strategie. Strategie slouží jako základ pro dva navazující čtyřleté protidrogové akční plány EU.⁸¹ Aktuální strategie je stanovena na léta 2013 až 2020. Na tuto strategii navazuje protidrogový akční plán stanovený na léta 2013 až 2016. Dokument stanovuje opatření určená k dosažení cílů protidrogové strategie rozdělená do dvou základních oblastí, a to snížení poptávky po drogách a snížení jejich nabídky.⁸²

Nutno podotknout, že Evropská unie nedefinuje sankce za užívání drog nebo jejich držení, to je ponecháno na kompetenci členských států. Proto je také přístup k této oblasti v členských státech mnohdy odlišný a je rámcově necháván na úmluvách OSN, které jsem zmínil výše. Dále EU nevydala seznam omamných látek považovaných za drogy a opět se odkazuje na úmluvu OSN (konkrétně na úmluvu z roku 1961 ve znění pozdějších aktualizací).⁸³

Za zmínku též stojí rozdílná penalizace užívání drog napříč Evropou. Úmluvami OSN není požadováno, aby samotné užití drogy bylo trestné (je požadováno, aby bylo trestné držení). Proto se můžeme setkat s různými tresty za užití drogy resp. za to, že je osoba pod vlivem takové látky. V Belgii, Německu nebo v České republice toto trestným činem není, naopak například v Norsku za takové jednání hrozí pokuta, trest odnětí svobody, nebo obojí.⁸⁴

2.3.2. Národní úprava – národní strategie, trestní a netrestní předpisy

V České republice je drogová politika řízena na národní, krajské a místní úrovni. Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů (dále jen zákon č. 379/2005 Sb.) upravuje působnosti jednotlivých úrovní správních úřadů. Jako koordinační

---

⁷⁸ Právní předpisy vydávané EU v oblasti drog lze nalézt zde: Drug control policy, Legislation. *Ec.europa.eu* [online]. European Commission, poslední úprava 24. 1. 2014 [cit. 23-2-2014].

⁷⁹ Politika pro kontrolu drog. *Ec.europa.eu* [online]. European Commission, 2013 [cit. 23-2-2014].

⁸⁰ EMCDDA, Váš referenční bod v otázkách drog v Evropě. *Emcdda.europa.eu* [online]. Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost, poslední úprava 16. 9. 2013 [cit. 23-2-2014].

⁸¹ *Protidrogová strategie EU 2013–2020*. (2012/C 402/01) Ze dne 29. 12. 2012 In: EUR-lex [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie. [cit. 23-2-2014].

⁸² *Protidrogový akční plán EU na období 2013–2016*. (2013/C 351/01) ze dne 30. 11. 2013 In: EUR-lex [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie. [cit. 23-2-2014].

⁸³ Legal topic overviews: classification of controlled drugs. *Emcdda.europa.eu* [online]. European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction, poslední úprava 24. 1. 2014 [cit. 23-2-2014].

⁸⁴ Illegal consumption of drugs. *Emcdda.europa.eu* [online]. European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction, poslední úprava 27. 11. 2013 [cit. 23-2-2014].

orgán na národní úrovni funguje Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky (dále jen RVKPP). RVKPP vznikla v roce 2002 na základě usnesení vlády č. 643 ze dne 19. června 2002. Předchůdkyní jí byla Meziresortní protidrogová komise, zřízená v roce 1993.⁸⁵ RVKPP vedle dalších otázek zejména projednává a následně předkládá vládě dva klíčové dokumenty a to:

- Národní strategie protidrogové politiky

„Národní strategie 2010-2018 stejně jako předchozí strategie definuje základní východiska protidrogové politiky vlády, směry řešení problému užívání drog, principy a přístupy, na kterých protidrogová politika České republiky staví. V souladu se svým dlouhodobým charakterem definuje strategie v obecné rovině 4 základní cíle: (i) snížit míru experimentálního a příležitostného užívání drog zejména mladými lidmi, (ii) snížit míru problémového a intenzivního užívání drog, (iii) snížit potenciální rizika spojená s užíváním drog pro jedince a společnost, (iv) snížit dostupnost drog zejména pro mladé lidi.“⁸⁶

- Akční plán realizace národní strategie protidrogové politiky

Akční plán je základním nástrojem realizace výše uvedené Národní strategie. Jsou v něm definovány priority a konkrétní aktivity, pomocí nichž bude dosaženo stanovených cílů. Jde o detailní rozpracování Národní strategie protidrogové politiky. V současnosti je realizován Akční plán na období 2013 – 2015, který podrobněji rozvíjí Národní strategii protidrogové politiky na období 2010 až 2018, přičemž tento Akční plán 2013 – 2015 navazuje na předchozí Akční plán 2010 – 2012. Priority současného akčního plánu jsou následující: *„Snížit míru nadměrného pití alkoholu a míru (intenzivního) užívání konopí mladými lidmi, zaměřit se na vysokou míru problémového užívání pervitinu (metamfetaminu) a opiátů, zefektivnit financování protidrogové politiky – definovat a zavést systémové změny v zajištění a koordinaci financování protidrogové politiky, integrovaná protidrogová politika – aktivity snižující nadměrné užívání alkoholu a reflektující jeho dopady jsou neoddelitelnou součástí protidrogové politiky.“⁸⁷* Současný Akční plán definuje sedm intervenčních oblastí, v rámci kterých bude realizováno 103 aktivit. Těmito oblastmi jsou *„specifická primární prevence, léčba, snižování rizik, snižování dostupnosti, koordinace a financování, monitoring-výzkum-hodnocení mezinárodní spolupráce.“⁸⁸*

Z hlediska měkkých drog se jako nejrelevantnější jeví prioritou snížení míry nadměrného pití alkoholu a míry (intenzivního) užívání konopí mladými lidmi, přičemž je uváděno, že se tuto prioritu zatím nepodařilo uspokojivým způsobem naplnit a aktivity v rámci této priority by se měly zaměřit zejména na prevenci na školách, zavedení metod screeningu a včasné intervence na různých úrovních od škol, přes lékaře až po sociální služby.

---

⁸⁵ Protidrogová politika v ČR. *Vlada.cz* [online]. Vláda České republiky - Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky, 2009 - 2014 [cit. 24-2-2014].

⁸⁶ Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 až 2018. *Drogy-info.cz* [online]. Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti, aktualizováno 2. 8. 2011 [cit. 24-2-2014].

⁸⁷ Akční plán realizace Národní strategie protidrogové politiky na období 2013 až 2015 [online]. Sekretariát Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky, 2013 [cit. 24-2-2014]. s. 9 – 11

⁸⁸ Tamtéž

Plán dále konstatuje nutnost zavedení specifických intervencí pro intenzivní uživatele konopí.⁸⁹ O prevenci je pojednáno v příslušné kapitole této práce.

Vedle toho bylo usnesením vlády č. 643 ze dne 19. června 2002 zřízeno Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti (dále jen NMS) kontrolované Poradním výborem pro sběr dat o drogách. Poradní výbor je stálým poradním orgánem RVKPP. NMS je českým partnerem agentury EMCDDA a členem sítě Reiox, která sdružuje národní monitorovací střediska zemí EU. Cílem NMS je poskytovat objektivní, garantované a spolehlivé informace o drogové problematice v České republice. NMS vydává Výroční zprávu o stavu ve věcech drog v České republice a je koordinátorem drogového informačního systému (dále jen DIS). DIS „je komplexním nástrojem pro monitorování situace ve věcech drog v České republice, zejména oblasti užívání ilegálních drog a jeho následků.“⁹⁰ S DIS je spjat Národní akční plán drogového informačního systému (dále jen NAPDIS), jehož cílem je koordinace a naplňování aktivit dotčených institucí a organizací působících v drogové oblasti.⁹¹

Po stránce právní je v České republice drogová problematika řešena zejména právem trestním, popřípadě správním a dalšími speciálními zákony. Jak je popsáno výše, do českého právního řádu byly implementovány Úmluvy OSN. Nakládání s omamnými a psychotropními látkami bylo v socialistickém Československu zakázáno již trestním zákoníkem z roku 1961 (zákon č. 140/1961), přesněji § 187 a 188, přičemž v § 195 se tento zákon ohledně specifikace omamné látky a jedu odkazoval na ministerskou vyhlášku. V současné době je této problematice věnováno šest paragrafů trestního zákoníku (§ 130 vymezující návykovou látku a dále § 283 – 287 vymezující tzv. drogové trestné činy).⁹²

Vedle toho se oblasti týká i zákon č. 167/1998 Sb. o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů upravující zacházení a „nakládání s návykovými látkami, jejich vývoz, dovoz a tranzitní operace s nimi, zacházení s přípravky obsahujícími návykovou látku, pěstování máku, konopí a koky a vývoz, dovoz a zneškodňování makoviny.“⁹³ Zákon obsahuje celkem deset příloh. Prvních sedm příloh uvádí seznam omamných látek, přičemž respektuje rozdělení v Jednotné Úmluvě OSN o psychotropních látkách. V příloze osm jsou uvedeny přípravky zařazené do seznamu 3 podle Jednotné Úmluvy OSN o omamných látkách. Příloha devět uvádí výčet prekurzorů podle Úmluvy OSN proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami. Konečně desátá příloha vyjmenovává pomocné látky podle posledně jmenované Úmluvy.⁹⁴

Dále se k tématu váží dvě významná nařízení vlády a to č. 467/2009 Sb., kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, co se považuje za jedy a jaké je množství větší než malé

---

⁸⁹ Tamtéž, s. 9

⁹⁰ *Národní akční plán drogového informačního systému 2013 - 2015*. [online]. Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti. Úřad vlády České republiky, 2013. [cit. 24-2-2014]. 14 s.

⁹¹ Co jsme. *Drogy-info.cz* [online]. Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti, aktualizováno 18. 9. 2012 [cit. 24-2-2014].

⁹² Zákon č. 40/2009 Sb.

⁹³ Zákon č. 167/1998 Sb., § 1

⁹⁴ Zákon č. 167/1998 Sb.

u omamných látek, psychotropních látek, přípravků je obsahujících a jedů, a č. 455/2009 Sb., kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, které rostliny nebo houby se považují za rostliny a houby obsahující omamnou nebo psychotropní látku a jaké je jejich množství větší než malé ve smyslu trestního zákoníku.

Protože se za omamnou látku dle výše zmíněného § 130 trestního zákoníku považuje také alkohol, jmenujme ještě již zmíněný zákon č. 379/2005 Sb., který nahradil zákon č. 37/1989 o ochraně před alkoholismem a jinými toxikomaniemi. Zákon č. 379/2005 Sb. „stanovuje opatření směřující k ochraně před škodami na zdraví působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami, opatření omezující dostupnost tabákových výrobků a alkoholu a působnost správních úřadů a orgánů územních samosprávných celků při tvorbě a uskutečňování programů ochrany před škodami působenými užíváním tabákových výrobků, alkoholu a jiných návykových látek.“⁹⁵

Problematické omamných a psychotropních látek se také věnuje zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích v § 30. Tento zákon umožňuje hodnotit nakládání a zacházení s omamnými a psychotropními látkami v méně závažných případech v rámci správního řízení jako přestupek.

V České republice nebyl definován pojem „množství větší než malé,“ ač je trestním zákoníkem používán. Zákonodárce se snažil tento problém vyřešit vládním nařízením, na které je odkazováno trestním zákoníkem v § 289 odst. 3 a dnes již neplatném odst. 2. Toto množství tedy bylo upraveno výše již zmíněným nařízením č. 467/2009 Sb. Část tohoto nařízení i ustanovení trestního zákoníku uvedené v § 289 odst. 2 však byla nálezem Ústavního soudu ze dne 23. července 2013 sp. zn. Pl. ÚS 13/12 ve věci návrhu na zrušení § 289 odst. 2 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník,⁹⁶ zrušena s tím, že určování množství rozhodujícího o tom, zda se jedná o trestný čin, by nemělo náležet moci výkonné a spadá pouze do kompetence parlamentu, tedy může být určeno pouze zákonem a ne podzákonným předpisem.⁹⁷ Před vydáním nařízení č. 467/2009 bylo množství větší než malé definováno pokynem Nejvyššího státního zástupce č. 6/2000. Tento pokyn obecné povahy byl používán jako vodítko při práci státních zastupitelství. Množství uvedená v tomto pokynu shrnuje tabulka v příloze č. 1. Nutno podotknout, že pokyn nebyl závazný pro soudce. Pokynu Nejvyššího státního zástupce předcházela pokyn policejního prezidenta č. 12/1999. Ten stanovoval ve své příloze č. 1 orientační hodnoty „malého množství“ omamných a psychotropních látek a odpovídající maximální počet dávek drogy. Detailněji je toto množství popsáno v příloze č. 2 této práce.

Zajímavé je, že Ústavním soudem bylo zrušeno jen ustanovení § 2 výše zmíněného nařízení č. 467/2009 Sb. a jeho druhá příloha. V té byly stanoveny hodnoty určující množství větší než malé u omamných látek, psychotropních látek a přípravků, zatímco § 1 a příloha 1

---

⁹⁵ Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, § 1

⁹⁶ Předpis č. 259/2013 Sb. Nález Ústavního soudu ze dne 23. července 2013, sp. zn. Pl. ÚS 13/12 ve věci návrhu na zrušení § 289 odst. 2 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. *Ústavní soud* [online]. Ústavní soud, 2013 [cit. 24-2-2014].

⁹⁷ POSPÍŠIL, Ivo. Ústavní soud zrušil ustanovení trestního zákoníku zmocňující vládu ke konkretizaci pojmu množství větší než malé. *Usoud.cz* [online]. Ústavní soud, publikováno 31. 7. 2013 [cit. 24-2-2014].

upravující, co se považuje za jedy a množství větší než malé těchto jedů, zrušeno nebylo, ač se stejně jako zrušená ustanovení týkají také trestního zákoníku (konkrétně § 283, 284 a 286).⁹⁸

V roce 2000 byl vedle toho Nejvyšším soudem ČR vydán významný judikát vymezující množství větší než malé. Pro úplnost jeho část cituji: „*Za množství větší než malé ve smyslu § 187a odst. 1 trestního zákoníku je třeba považovat takové množství přechovávané omamné nebo psychotropní látky nebo jedu, které podle ohrožení vyplývajícího pro život a zdraví lidí ze škodlivosti jednotlivých dávek pětinašobně až desetinásobně převyšuje běžnou jednorázovou dávku průměrného konzumenta.*“⁹⁹

Protože bylo pro potřeby praxe nutné vytvořit sjednocující hranici pro oddělení trestného činu a přestupku ve spojitosti s drogami bylo potřeba definovat pojem množství větší než malé. Z toho důvodu bylo dne 9. 4. 2014 trestním kolegiem Nejvyššího soudu České republiky zveřejněno stanovisko k výkladu tohoto pojmu. „*Za množství větší než malé ve smyslu § 284 odst. 1, 2 trestního zákoníku je třeba obecně považovat takové množství přechovávané omamné nebo psychotropní látky nebo jedu, které vícenásobně – podle ohrožení vyplývajícího pro život a zdraví lidí ze škodlivosti jednotlivých látek – převyšuje běžnou dávku obvyklého konzumenta.*“¹⁰⁰ Orientační hodnoty určující množství větší než malé pak nalezneme v příloze k tomuto stanovisku. Ohledně konopných produktů je touto hranicí více než 10 gramů sušiny u marihuany a 5 gramů u hašiše a to při obsahu THC 1 gram.¹⁰¹ „*Pokud množství omamné a psychotropní látky u pachatele, který přechovával takovou látku pro vlastní potřebu, nedosáhne množství většího než malého, půjde při splnění ostatních zákonných znaků o přestupek na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi podle § 30 odst. 1 písm. j) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, neboť neoprávněně přechovával v malém množství pro svoji potřebu omamnou nebo psychotropní látku.*“¹⁰² Tímto je tedy v současné době definován pojem množství větší než malé.

---

⁹⁸ Srov. Nařízení vlády č. 467/2009 Sb., současné znění a znění k 4. 1. 2012.

⁹⁹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 12. července 2000, sp. zn. 4 Tz 142/2000. *Nejvyšší soud* [online]. Nejvyšší soud, © 2000 [cit. 23-2-2014].

¹⁰⁰ Stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 13. března 2014, sp. zn. Tpjn 301/2013, k výkladu pojmu „množství větší než malé“ u omamných a psychotropních látek a přípravků je obsahujících a jedů (§ 283, § 284, § 285 tr. zákoníku). *Nejvyšší soud* [online]. Nejvyšší soud, © 2014 [cit. 11-3-2014].

¹⁰¹ Příloha k stanovisku sp. zn. Tpjn 301/2013. Hodnoty omamných látek, psychotropních látek a přípravků je obsahujících pro účely trestního zákoníku. *Nejvyšší soud* [online]. Nejvyšší soud, © 2014 [cit. 11-3-2014].

¹⁰² Stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 13. března 2014, sp. zn. Tpjn 301/2013, k výkladu pojmu „množství větší než malé“ u omamných a psychotropních látek a přípravků je obsahujících a jedů (§ 283, § 284, § 285 tr. zákoníku). *Nejvyšší soud* [online]. Nejvyšší soud, © 2014 [cit. 11-3-2014].

3. Drogové trestné činy a jejich pachatelé

3.1. Primární drogová kriminalita – skutková podstata drogových trestných činů

Jako tzv. drogové delikty jsou označovány trestné činy, které nalezneme v hlavě sedmé trestního zákoníku pod názvem Trestné činy obecně nebezpečné. Jejich místo je v díle prvním mezi trestnými činy obecně ohrožujícími. Konkrétně se jedná o činy uvedené v § 283 – 287 TZ. Společným znakem trestných činů obecně ohrožujících je zpravidla velký rozsah nebezpečí. Nebezpečí mohou být konkrétní, abstraktní, bezprostřední a vzdálená.¹⁰³ Konkrétní nebezpečí reálně ohrožuje určitý společensky chráněný zájem, např. život a zdraví lidí. Naproti tomu abstraktní nebezpečí nevyžaduje situaci, kdy nebezpečí přímo hrozí. Postačuje, aby nebezpečí bylo potencionální a naplnilo znaky určené zákonem. Nebezpečím bezprostředním a vzdáleným je respektováno hledisko času, tedy otázka, kde se na časové ose nachází okamžik ohrožení. Bezprostředním nebezpečím může být trestný čin obecného ohrožení podle § 272, zatímco například pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku podle § 285 je nebezpečím vzdáleným.¹⁰⁴ Trestné činy ohrožovací nevyžadují dokonání. Pro jejich realizaci stačí ohrožení chráněného zájmu. Reálně tedy nemusí žádný škodlivý jev nastat. Pokud porucha nastane, je to zpravidla okolností, která podmiňuje užití vyšší trestní sazby.¹⁰⁵

3.1.1. Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami

Prvním drogovým trestným činem je nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami podle § 283. Z rozboru skutkové podstaty vyplývá, že objektem výše zmíněného trestného činu je zájem na ochraně společnosti a lidí proti možnému ohrožení, které plyne z nekontrolovatelného nakládání s jedy, omamnými a psychotropními látkami a přípravky, které je obsahují.¹⁰⁶ Objektivní stránkou je potom výroba, dovoz, vývoz, provezení, nabízení a zprostředkování či prodej takových látek, přičemž není nijak upraveno množství potřebné k naplnění tohoto znaku.¹⁰⁷ Výrobou je myšleno zhotovení či vytvoření nebo úprava jakýchkoli přípravků za účelem získání omamné či psychotropní látky nebo jedu. Tato činnost je trestná, i když směřuje k uspokojení vlastní potřeby. Od této činnosti je nutno odlišovat pěstování rostlin, jež takové látky obsahují. Tato problematika je upravena vlastním paragrafem (§ 285), avšak literatura¹⁰⁸ uvádí, že o trestný čin podle § 283 trestního zákoníku by šlo v případě, že by pěstování takové rostliny nebylo určeno po vlastní potřebu pěstitele, ale pro jiné osoby. Neoprávněný dovoz, provezení a vývoz je trestný i pro vlastní potřebu

---

¹⁰³ CHMELÍK, Jan, a kol. *Trestní právo hmotné zvláštní část*. 1. vyd. Praha: Linde, 2010. s. 215

¹⁰⁴ ŠÁMAL, Pavel, a kol. *Trestní zákoník II. § 140 – 421. Komentář*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. s. 2526

¹⁰⁵ Tamtéž

¹⁰⁶ Tamtéž, s. 2616

¹⁰⁷ FRYŠTÁK, Marek, a kol. *Trestní právo hmotné zvláštní část*. 3. vyd. Ostrava: Key publishing, 2012. s. 91 ISBN 978-80-7418-159-7

¹⁰⁸ ŠÁMAL, a kol., 2010. op. cit., s. 2618

pachatele, přičemž se jedná o transport mezi státy i uvnitř nich. Není tedy vyžadován přechod státní hranice.¹⁰⁹ Ohledně nabízení nemusí jít o kontinuální činnost, trestná je již nabídka jednorázová. Tím je myšlena ochota pachatele nějakou z výše zmíněných látek obstarat, přičemž nemusí jít ani o nabídku výslovnou. Zprostředkování znamená, že pachatel vystupuje jako prostředník a látku obstarává, na rozdíl od prodeje, kdy dochází k předání látky za úplatu.¹¹⁰ Subjektem, jak ze samotného znění zákona vyplývá, může být kterákoli osoba a z podstaty věci je vyžadováno úmyslné zavinění.¹¹¹

Kvalifikovaná skutková podstata je pak uvedena v § 283, odst. 2, tedy pokud je tento trestný čin spáchán v rámci organizované skupiny, či pokud byl pachatel za takový čin trestán v posledních třech letech, nebo byl takový čin spáchán v rozsahu značném či větším než malém vůči dítěti pod patnáct let věku. Je možné si zde všimnout, že recidiva pachatele k této trestné činnosti je považována za okolnost umožňující zpřísnění trestu. V odst. 3 je uvedena další kvalifikovaná podstata ve smyslu způsobení těžké újmy na zdraví, získání značného majetkového prospěchu, velkého rozsahu trestného činu a konečně, je - li tento čin spáchán proti dítěti. Pokud je činem způsobena újma na zdraví nejméně dvou osob či smrt nebo je čin spáchán za účelem získání prospěchu velkého rozsahu či organizovanou skupinou působící ve více státech, jsou naplněny znaky další kvalifikované skutkové podstaty upravené odst. 4 § 283 trestního zákoníku. Dlužno dodat, že i příprava je trestná.

3.1.2. Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu

Dalším drogovým trestným činem je přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu podle § 284 trestního zákoníku. Objektem skutkové podstaty tohoto trestného činu je společenský zájem na omezení přechovávání jakékoli omamné a psychotropní látky a jedu.

V odst. 1 tohoto paragrafu pak nalezneme privilegovanou skutkovou podstatu tohoto trestného činu ve spojitosti s konopím a látkami, které obsahují THC. Tímto bylo realizováno rozdělení drog na měkké a tvrdé podle závažnosti dopadů jejich užívání a společenské nebezpečnosti s tím spojené.¹¹² V odst. 2 tohoto paragrafu je pak pamatováno na látky ostatní (tedy jiné než konopí), avšak s přísnější trestní sazbou než v odst. 1. Nutno dodat, že je zde výslovně uvedeno, že přechovávání musí být určeno pro vlastní potřebu, jelikož přechovávání pro někoho jiného je trestným činem podle § 283 odst. 1. Objektivní stránkou je pak samotné přechovávání vyjmenovaných látek. Subjektem může být stejně jako v případě § 283 jakákoliv osoba. Z podstaty věci vyplývá úmysl v rámci subjektivní stránky.

V odstavcích dva až čtyři nalezneme kvalifikované skutkové podstaty tohoto trestného činu, tedy přísnější tresty za přechovávání látek uvedených v odst. 1 ve větším než malém množství, či za spáchání takového činu ve větším nebo značném rozsahu.

---

¹⁰⁹ Tamtéž, s. 2619

¹¹⁰ FRYŠTÁK, a kol., 2012, op. cit., s. 91

¹¹¹ ŠÁMAL, a kol., 2010. op. cit., s. 2621

¹¹² Tamtéž, s. 2632

3.1.3. Nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku

Protože množství drog je přírodního původu a jsou ve formě alkaloidů obsaženy v rostlinách či houbách a lze je z těchto získat, pamatuje zákon i na tyto případy. V § 285 trestního zákoníku je definována skutková podstata trestného činu nedovoleného pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku. Objektem skutkové podstaty tohoto trestného činu je ochrana zdraví jednotlivců. Je možné si všimnout, že zde zákon předpokládá pěstování rostlin pro vlastní potřebu. Pokud by bylo prokázáno, že pachatel pěstuje rostliny za účelem jejich poskytnutí druhé osobě, jednalo by se o trestný čin podle § 283 trestního zákoníku. V § 285 je tedy stanovena privilegovaná skutková podstata ve vztahu k § 283.¹¹³ Objektivní stránkou je neoprávněné pěstování rostliny konopí (odst. 1), či jiné rostliny nebo houby (odst. 2) v množství větším než malém pro svoji potřebu.

Trestní sazba ve vztahu k pěstování rostliny konopí podle odst. 1 je mírnější než u pěstování rostlin nebo hub ostatních podle odst. 2. I zde, podobně jako v paragrafu předchozím. Můžeme tedy pozorovat privilegovanou skutkovou podstatu tohoto trestného činu spojenou s konopím. Z toho tedy lze dovodit snahu zákonodárce o oddělení měkkých a tvrdých drog, čímž je respektována nižší společenská nebezpečnost konopí oproti jiným rostlinám a houbám. Subjektem tohoto trestného činu může být opět kdokoli. Subjektivní stránka vyžaduje úmysl, neboť neúmyslně cokoliv pěstovat jistě nelze.

Kvalifikované podstaty jsou pak uvedeny v odst. 3 a 4, přičemž je zde rozhodující rozsah spáchaného trestného činu.

3.1.4. Výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu

Výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu podle § 286 je předposledním drogovým trestným činem. Objektem je podobně jako u předchozích trestných činů zájem státu na ochraně zdraví osob a regulace nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy. Objektivní stránkou je opatření či přechovávání předmětu či prekursoru určeného k výrobě omamné či psychotropní látky nebo jedu či přípravku, který je obsahuje. Subjektem tohoto trestného činu může být stejně jako u předchozích kdokoli a z hlediska subjektivní stránky je vyžadován úmysl.¹¹⁴

Kvalifikovanou skutkovou podstatou podmiňující uložení vyššího trestu, je pak spáchání takového činu v rámci organizované skupiny, ve značném rozsahu či rozsahu větším na dítěti, nebo získání značného prospěchu z takového počínání.

3.1.5. Šíření toxikomanie

Posledním drogovým trestným činem v současném trestním řádu je šíření toxikomanie podle § 287. Objektem tohoto trestného činu je zájem na ochraně společnosti a lidí před ohrožením plynoucím ze zneužití návykových látek.¹¹⁵ Návykové látky pro účely trestního zákoníku jsou definovány v § 130 trestního zákoníku, podle nějž se jimi rozumí: „*alkohol, omamné látky a*

---

¹¹³ FRYŠTÁK, a kol., 2012, op. cit., s. 92

¹¹⁴ CHMELÍK, a kol., 2010, op. cit., s. 229

¹¹⁵ ŠÁMAL, a kol., 2010, op. cit., s. 2650

psychotropní látky a ostatní látky způsobí nepříznivě ovlivnit psychiku člověka nebo jeho rozpoznávací schopnosti nebo sociální chování.“¹¹⁶ Chmelík k ustanovení § 130 poznamenává, že definice návykových látek je širší a přesahuje definici omamných a psychotropních látek, na které se vztahují skutkové podstaty trestných činů popsanych výše. Proto je možné trestně stíhat jako šíření toxikomanie i držení a nakládání s takovými látkami, které by nebylo možné stíhat dle § 283 – 285 trestního zákoníku.¹¹⁷

Objektivní stránkou tohoto trestného činu je svádění nebo podporování jiného ke zneužívání takových látek či jiné podněcování nebo šíření. Podporování může být fyzického (například poskytnutí zázemí pro užití drogy či předvedení způsobu užití drogy) nebo psychického rázu (například psychická podpora užívání drogy, přesvědčování apod.). O podněcování se jedná, pokud pachatel utvrzuje osobu k užívání drogy, přičemž podle Chmelíka je zde rozdíl oproti svádění, protože podněcování směřuje na neurčitou skupinu osob.¹¹⁸ Konečně šířením je myšleno takové jednání pachatele, které směřuje k rozšíření zneužívání návykových látek. K tomu může být užito i tisku, filmu, rozhlasu a jiných hromadných sdělovacích prostředků nebo internetu.¹¹⁹ Tato skutečnost je kvalifikovanou skutkovou podstatou, jejíž naplnění směřuje k vyšší trestní sankci.

Kvalifikovaná skutková podstata je naplněna, i pokud takové jednání směřuje vůči dítěti nebo je prováděno organizovanou skupinou. Z hlediska subjektivní stránky je vyžadován úmysl, přičemž subjektem může být jakákoli osoba.

S trestní odpovědností souvisí ještě jedno významné ustanovení trestního zákoníku. Konkrétně se jedná o § 360 upravující takzvaný „rauschdelikt“, v našem trestním zákoníku nazvaný opilství. Jde o trestní úpravu činu, kterého se osoba dopustí, pokud se vlivem návykové látky uvede do nepřičetností (postačí i z nedbalosti) a v tomto stavu se dopustí činu jinak trestného. V tom případě bude taková osoba potrestána odnětím svobody na tři až deset let, nebo trestem mírnějším, pokud je za takový čin mírnější trestní sazba trestním zákoníkem stanovena. Pokud se však pachatel takového činu uvedl v nepřičetnost s úmyslem spáchat trestný čin (takzvaně se napil na kuráž), nebo tak spáchal nedbalostní trestný čin, výše uvedeného se neužije a bude na něj pohlíženo jako by byl plně přičetný.¹²⁰

3.1.6. Primární drogová kriminalita v České republice

Podle statistik bylo v České republice v roce 2011 stíháno 3010 osob pro drogové trestné činy, přičemž nevyšší podíl (okolo 75 %) na těchto činech mají skutky spojené s výrobou, pašováním a prodejem drog. Oproti roku 2010 představuje tato hodnota nárůst zhruba o 700 osob.¹²¹

---

¹¹⁶ Zákon č. 40/2009 Sb., § 130

¹¹⁷ CHMELÍK, a kol., 2010, op. cit., s. 230

¹¹⁸ Tamtéž

¹¹⁹ ŠÁMAL, a kol., 2010. op. cit., s. 2651

¹²⁰ Zákon č. 40/2009 Sb., § 360

¹²¹ SADÍLKOVÁ, Miluše. *Kriminalita a drogy, Sborník odborné konference*. Praha: Sananim, 2012. s. 18

Statistiky dále uvádí, že nejvyšší, téměř sedmdesátí procentní, podíl této kriminality je spojen s pervitinem a konopím, zatímco heroin či kokain figuruje v méně než pěti procentech případů. Co se týče geografického rozdělení, nejvyšší výskyt drogové kriminality byl zaznamenán tradičně v Praze a dále ve Středočeském, Karlovarském a Ústeckém kraji. Za pozornost stojí také přestupky v této oblasti, kdy bylo v roce 2011 evidováno na 1021 přestupků v souvislosti s držením drogy či pěstováním rostliny, která obsahovala omamnou a psychotropní látku v malém množství pro vlastní potřebu. Přitom o přestupek ve spojitosti s pěstováním rostlin šlo v 6 % případů. Nejčastějším tedy byl přestupek držení drogy v 94 % případů.¹²² Podrobnější informace uvádějí následující tabulky.

Pokud bychom se zaměřili na dostupné statistiky s důrazem na měkké drogy, lze konstatovat, že zadržených z důvodu spáchání drogové trestné činnosti ve spojitosti konopím je téměř 41 % ze všech zadržených pro drogové trestné činy. Jde tedy o velmi významné číslo, ukazující, že konopí, ač je považováno za měkkou drogu, hraje významnou roli v oblasti primární drogové kriminality. Nejvíce zadržených osob (přes 53 %) bylo v roce 2012 ve spojitosti s pervitinem. Blíže viz tabulka č. 1.

Tabulka č. 1: Počet zadržených osob podle jednotlivých drog a typu drogové trestné činnosti v r. 2012

Drogy	Výroba, pašování a prodej		Držení a pěstování pro vlastní potřebu		Šíření toxikomanie		Celkem	
	Počet	Podíl (%)	Počet	Podíl (%)	Počet	Podíl (%)	Počet	Podíl (%)
Konopné látky	870	33,9	372	77,3	5	33,3	1247	40,7
Pervitin	1548	60,3	81	16,8	3	20,0	1632	53,2
Kokain	31	1,2	7	1,5	0	-	38	1,2
Heroin	59	2,3	10	2,1	0	-	69	2,3
Extáze	7	0,3	4	0,8	0	-	11	0,4
LSD	1	0,0	2	0,4	0	-	3	0,1
Amfetamin	9	0,4	0	-	0	-	9	0,3
Ostatní drogy	44	1,7	5	1,0	7	46,7	56	1,8
Celkem	2569	100,0	481	100	15	100,0	3065	100,0

Pozn.: Výroba, pašování a prodej zahrnuje § 283 TZ a § 286 TZ, držení pro vlastní potřebu zahrnuje § 284 TZ a § 285 TZ a šíření toxikomanie § 287 TZ.

Zdroj: MRAVČÍK, Viktor, a kol., Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice v roce 2012. Uložené sankce z a drogové trestné činy v r. 2012 podle skutkových podstat. s. 114

Tabulka č. 2 nabízí počty stíhaných osob rozdělené dle drogových trestných činů a jednotlivých drog. Nejvíce stíhaných osob je za trestný čin dle § 283, tedy za nedovolenou výrobu a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami. U tohoto trestného činu převažuje stíhání za pervitin. Za nedovolenou výrobu a jiné nakládání s konopnými látkami bylo stíháno 752 osob a je za pervitinem na druhé příčce. Za povšimnutí stojí, že v případě trestného činu podle § 284 trestního zákoníku, tedy přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu, již konopí v případě trestního stíhání vede nad pervitinem, a to téměř o 25 procentních bodů. Celkově je, podobně jako u předchozí tabulky, nejvíce stíhaných osob za

¹²² SADÍLKOVÁ, 2012, op. cit., s. 18

primární drogové trestné činy ve spojitosti s pervitinem (téměř 53 %). Za delikty spojené s konopím bylo celkem stíháno 36 % osob stíhaných za primární drogové trestné činy.

Tabulka č. 2: Počet stíhaných osob v rozdělení podle jednotlivých drog a drogových trestných činů v r. 2012

Drogy	§ 283		§ 284		§ 285		§ 286		§ 287		Celkem	
	Počet	Podíl (%)	Počet	Podíl (%)	Počet	Podíl (%)	Počet	Podíl (%)	Počet	Podíl (%)	Počet	Podíl (%)
Konopné látky	752	32,9	151	55,1	97	90,7	20	14,8	8	53,3	1028	36,5
Pervitin	1288	56,3	83	30,3	7	6,5	104	77,0	3	20,0	1485	52,7
Kokain	45	2,0	3	1,1	0	0,0	0	0,0	0	0,0	48	1,7
Heroin	77	3,4	8	2,9	0	0,0	0	0,0	0	0,0	85	3,0
Extáze	13	0,6	6	2,2	0	0,0	0	0,0	0	0,0	19	0,7
Ostatní drogy	111	4,9	23	8,4	3	2,8	11	8,1	4	26,7	152	5,4
Celkem	2286	100,0	274	100	107	100,0	135	100,0	15	100,0	2817	100

Pozn.: Údaje ve sloupci „celkem“ nejsou součtem ani podílem trestných činů podle jednotlivých drog, protože některé osoby jsou stíhány zároveň za porušení více drogových paragrafů nebo ve spojení s více drogami a jedna osoba může být tedy započítána vícekrát.

Zdroj: MRAVČÍK, Viktor, a kol. Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice v roce 2012. Uložené sankce z a drogové trestné činy v r. 2012 podle skutkových podstat. s. 115

Tabulka č. 3 zobrazuje počty obžalovaných osob rozdělené dle drogových trestných činů a jednotlivých drog. Trend je podobný jako u předchozí tabulky č. 2. Nejčastěji jsou osoby obžalovány za drogové trestné činy ve spojitosti s pervitinem (55 %) a na druhém místě za drogové trestné činy spojené s konopím (téměř 34 %). Za povšimnutí stojí, že celkové podíly obžalovaných osob (viz. tabulka č. 3) proti zadrženým (viz. tabulka č. 1) jsou u většiny drog vyšší, zatímco u trestných činů spojených s konopnými látkami je tento podíl nižší. Z toho lze usuzovat, že za činy spojené s konopím bylo sdělováno méně obžalob, než za činy spojené s drogami ostatními.

Tabulka č. 3: Počet obžalovaných os. v rozdělení dle jednotlivých drog a drogových trestných činů v r. 2012

Drogy	§ 283		§ 284		§ 285		§ 286		§ 287		Celkem	
	Počet	Podíl (%)	Počet	Podíl (%)	Počet	Podíl (%)	Počet	Podíl (%)	Počet	Podíl (%)	Počet	Podíl (%)
Konopné látky	658	30,9	127	52,0	67	89,3	17	13,4	6	50,0	875	33,8
Pervitin	1235	58,0	81	33,2	7	9,3	99	78,0	3	25,0	1425	55,1
Kokain	45	2,1	3	1,2	0	0,0	0	0,0	0	0,0	48	1,9
Heroin	77	3,6	7	2,9	0	0,0	0	0,0	0	0,0	84	3,2
Extáze	12	0,6	6	2,5	0	0,0	0	0,0	0	0,0	18	0,7
Ostatní drogy	102	4,8	20	8,2	1	1,3	11	8,7	3	25,0	137	5,3
Celkem	2129	100,0	244	100	75	100,0	127	100,0	12	100,0	2587	100

Pozn.: Údaje ve sloupci „celkem“ nejsou součtem ani podílem trestných činů podle jednotlivých drog, protože některé osoby jsou stíhány zároveň za porušení více drogových paragrafů nebo ve spojení s více drogami a jedna osoba může být tedy započítána vícekrát.

Zdroj: MRAVČÍK, Viktor, a kol. Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice v roce 2012. Uložené sankce z a drogové trestné činy v r. 2012 podle skutkových podstat. s. 115

3.2. Sekundární drogová kriminalita

Vedle trestné činnosti související s neoprávněným nakládáním a výrobou drog popsané výše (označována jako primární drogová kriminalita) se uživatelé drog dopouštějí také tzv. sekundární drogové kriminality. Dokument EMCDDA Drogy a trestná činnost - složitý vztah tuto trestnou činnost označuje jako trestnou činnost související s drogami a definuje čtyři druhy v této souvislosti páchaných trestných činů:

- „*Psychofarmakologicky podmíněná trestná činnost: trestné činy spáchané pod vlivem psychoaktivní látky, jako důsledek jejich akutního nebo chronického užívání.*
- *Ekonomicky motivovaná trestná činnost: trestné činy spáchané za účelem získání peněz (nebo drog) na financování užívání drog.*
- *Systémová trestná činnost: trestné činy spáchané v rámci fungování nezákonných drogových trhů jako součást procesu nezákonné nabídky, distribuce a užívání drog.*
- *Trestné činy porušování drogových zákonů: trestné činy spáchané porušováním drogové legislativy a souvisejících právních předpisů.*“¹²³

První dva výše uvedené body je možné označit jako drogovou kriminalitu sekundární a další dva jako drogovou kriminalitu primární, která již byla popsána v předchozí kapitole. Pokud bychom se měli zaměřit na páchaní sekundární drogové kriminality ve spojitosti s užíváním drog, lze jistě předpokládat, že největší podíl má majetková kriminalita. V této oblasti probíhají kriminologické výzkumy a já se nyní pokusím pomocí jejich výsledků nastínit strukturu sekundární kriminality.

Národní protidrogová centrála a Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti provádí od roku 2007 sběr expertních odhadů podílu nedrogových trestných činů, které uživatelé drog páchají.¹²⁴ Výsledky tohoto sběru dat shrnuje následující tabulka č. 4.

---

¹²³ Úkol drogy, briefing evropského monitorovacího centra pro drogy. *Emcdda.europa.eu* [online]. Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, 2007 [cit. 23-2-2014].

¹²⁴ SADÍLKOVÁ, 2012, op. cit., s. 20

Tabulka č. 4: Odhadovaný podíl trestných činů spáchaných uživateli drog na vybraných (zjištěných) trestných činech a jejich odhadovaný počet podle druhu v letech 2007–2009

Druh trestného činu	Podíl 2007 (%) ¹²⁵	Počet 2007	Počet 2008	Podíl 2009 (%)	Počet 2009
KP věci z automobilu	62,7	32 301	30 993	68,9	31 888
KP kapesní	34,2	6 560	6 229	33,8	6 289
KV do ostatních objektů	19,4	6 066	5 711	19,9	5 924
KP v jiných objektech	13,6	3 496	3 351	16,7	3 850
KP automobilů	21,9	4 271	3 944	24,7	3 452
KP jízdních kol	31	1 672	1 629	37,9	2 427
Neoprávněné držení platební karty	27,4	2 220	2 148	29,9	2 420
KP jiné na osobách	17,0	1 524	1 633	22,1	2 143
Výroba a distribuce OPL	70,7	1 567	1 671	81,1	1 980
KP ostatní	19,5	2 340	1 983	14,6	1 076
Ostatní	17,7	12 148	12 157	12,8	12 660
Celkem spácháno uživateli drog	29,4	74 143	71 451	31,4	74 109
Celkem zjištěno vybraných TČ	100,0	252 547	242 852	100,0	236 116

Pozn.: KP – Krádež prostá, KV – Krádež vloupáním

Zdroj: Národní protidrogová centrála a Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti, 2010 In: Sadílková, M., Kriminální a drogy, Sborník odborné konference. s. 22.

Zajímavé údaje, co do složení trestné činnosti páchané uživateli drog a vývoje jejich kriminální kariery v závislosti na fázi užívání takových látek, poskytuje výsledek dotazníkového šetření provedeného Národní protidrogovou centrálou v roce 2011 mezi specialisty Služby kriminální policie a vyšetřování zpracovávajících drogovou problematiku. Cílem tohoto šetření bylo určit nejčastější protiprávní jednání uživatelů drog na základě zkušeností policistů.¹²⁶ Výsledek shrnuje tabulka č. 5.

¹²⁵ Studie pokrývala období 1,5 roku od začátku r. 2007 do konce 1. pololetí 2008. Vypočtený podíl uživatelů drog na páchaní vybraných trestných činů byl aplikován na celkový zjištěný počet těchto činů jak v r. 2007, tak v r. 2008.

¹²⁶ SADÍLKOVÁ, 2012, op. cit., s. 22

Tabulka č. 5: Expertní odhady vývoje kriminální kariéry uživatelů OPL

Stadium experimentálního užívání	Stadium příležitostného užívání	Stadium pravidelného užívání	Stadium návyku, rozvoje závislosti
	Výtržnictví	krádež prostá (v obchodě, odložených věcí)	
	poškození cizí věci	krádež vloupáním do vozidla	
	poškození veřejně prospěšného zařízení	krádež vloupáním do objektu (sklepy, půdy atp.)	
	prodej osobních věcí	podíl na výrobě/pěstování či distribuci, dovozu, vývozu OPL či substitučních látek	
	krádeže v rodině	úvěrový podvod	
	krádeže ve školním prostředí	padělání cenin, receptů	
	jednání kvalifikovatelná jako trestné činy vydírání, loupeže	obchodování s prekurzory, pomocnými látkami či léky	
	omezování osobní svobody ve školním prostředí či vůči vrstevnickým a mladším věkovým skupinám ve veřejném prostoru	násilné jednání vůči jiným uživatelům	
	řízení vozidla pod vlivem OPL	prostituce/kořistění z prostituce	
	-	obchod s padělkami či „homeopaticky“ proředěnými OPL	
	-	žebrání	
	-	násilná trestná činnost	

Zdroj: Interpretace výstupů dotazníkového šetření realizovaného NPC v r. 2011 mezi specialisty SKPV po linii taxi KŘ a ÚO Policie ČR (76 bývalých okresů ČR) In: Sadílková, M., Kriminální a drogy, Sborník odborné konference. s. 23

Podobnou problematikou se zabýval Zeman a Trávníčková ve studii Kriminální kariéra pachatelů drogové kriminality. Jako nejčastější nedrogový trestný čin identifikují krádeže podle § 247 trestního zákoníku, a to u více než poloviny osob ze zkoumaného vzorku uživatelů drog, kteří byli odsouzeni za nedrogový trestný čin. Zajímavé také je, že 43 % pachatelů odsouzených za nedrogový trestný čin bylo za takový čin odsouzeno jen jednou a maximálně pětkrát. Za nedrogový trestný čin pak bylo odsouzeno téměř 90 % pachatelů ze zkoumaného vzorku.¹²⁷ Zeman a Trávníčková se zaměřili také na nejčastější trestnou činnost v období do základního odsouzení a po něm: „Opět byla nejčastější majetková kriminalita, kdy byl trestný čin krádeže nejčastějším trestným činem u téměř poloviny celého souboru pachatelů, u nichž nebylo základní odsouzení odsouzením prvním (48,3 %). Druhou největší skupinu tvořili pachatelé, u nichž byl nejčastějším trestným činem v rámci předchozích odsouzení trestný čin nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů dle § 187 (dnes § 283 – pozn. autora) trestního zákoníku (12,5 %). Majetková kriminalita byla nejčastější trestnou činností v rámci předchozích odsouzení u 60 % pachatelů s předchozím

¹²⁷ TRÁVNÍČKOVÁ, Ivana., ZEMAN, Pavel. Kriminální kariéra pachatelů drogové kriminality [online]. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2010 [cit. 21-2-2014]. s. 37 – 38

odsouzením (294), drogová kriminalita u 14 % (68), násilná kriminalita u 7 % (34), a mravnostní kriminalita jen u 3 pachatelů.¹²⁸

Pokud bych chtěl shrnout počet trestných činů spáchaných pod vlivem drog, situaci dobře ilustruje tabulka č. 6. Je zde vidět, že drtivé množství trestných činů pod vlivem návykových látek je spácháno ve spojitosti s alkoholem. Jak z tabulky vyplývá, tento trend měl tendenci mezi léty 2003 a 2008 vcelku výrazně růst, avšak poté začal zvolna klesat. U trestných činů spáchaných pod vlivem nealkoholových drog je trend poněkud jiný. Ač mezi roky 2003 a 2007 klesal, v posledních letech roste a zejména se zvyšuje jeho podíl na celkovém počtu trestných činů spáchaných pod vlivem návykových látek. Celkový počet trestných činů spáchaných pod vlivem návykové látky v posledních čtyřech sledovaných letech klesal, avšak to bylo dáno zejména poklesem trestné činnosti pod vlivem alkoholu, kterou pomaleji rostoucí trend trestné činnosti pod vlivem nealkoholových drog nestačí kompenzovat. Vliv na růst počtu trestných činů pod vlivem nealkoholových drog je dle mého názoru možno přičítat mimo jiné lepší technologii zjišťování takové látky v organismu člověka a rostoucí dostupností drog jako takových.

Tabulka č. 6: Počet trestných činů spáchaných pod vlivem alkoholu a dalších drog v l. 2003–2012

Rok	TČ pod vlivem alkoholu		TČ pod vlivem nealkoholových drog		Celkem TČ pod vlivem návykových látek
	Počet	Podíl (%)	Počet	Podíl (%)	Počet
2003	10 143	91,5	939	8,5	11 082
2004	10 916	93,0	816	7,0	11 732
2005	11 020	93,4	781	6,6	11 801
2006	14 075	95,0	735	5,0	14 810
2007	22 030	96,5	793	3,5	22 823
2008	22 826	95,7	1 019	4,3	23 845
2009	22 277	92,1	1 900	7,9	24 177
2010	17 290	88,4	2 277	11,6	19 567
2011	17 168	88,9	2 142	11,1	19 310
2012	16 130	87,6s	2 289	12,4	18 419

Zdroj: MRAVČÍK, Viktor, a kol. Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice v roce 2012. Uložené sankce za drogové trestné činy v r. 2012 podle skutkových podstat. s. 121

¹²⁸ Tamtéž, s. 38

4. Řešení drogové kriminality

4.1. Dokazování drogových trestných činů

Dokazování drogové kriminality má samozřejmě vzhledem ke své povaze specifické rysy. Obecně se však nemůže lišit od dokazování jiných trestných činů, jak je definováno v hlavě páté zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen trestní řád). Nelze říci, že by bylo dokazování upraveno pouze a jen výše zmíněným ustanovením trestního řádu, nýbrž na tuto činnost mají vliv i další ustanovení tohoto zákona. Namátkou lze jmenovat zejména základní zásady, které jsou trestnímu řízení vlastní (uvedené především v § 2 trestního řádu).

Jak již bylo řečeno, problematika dokazování v trestním řízení je upravena hlavou patou trestního řádu. Obecně platná ustanovení týkající se této oblasti pak nalezneme v § 89 trestního řádu, který vymezí zejména cíle této činnosti. Konkrétně se jedná o zodpovězení otázek, zda se skutek, v němž je trestný čin spatřován, skutečně stal a zda jej obviněný skutečně spáchal. Důležité je také osvětlení podstatných okolností, z nichž lze určit povahu a závažnost takového činu. S ohledem na pachatele je nutno též posoudit jeho osobní poměry. Dokazováním je také třeba určit následek a škodu, která byla činem způsobena a okolnosti, které umožnily spáchání trestného činu.¹²⁹ V odst. 2, § 89 trestního řádu je poté specifikován důkaz, tedy: „*Za důkaz může sloužit vše, co může přispět k objasnění věci, zejména výpovědi obviněného a svědků, znalecké posudky, věci a listiny důležité pro trestní řízení a ohledání. Každá ze stran může důkaz vyhledat, předložit nebo jeho provedení navrhnout. Skutečnost, že důkaz nevyhledal nebo nevyžádal orgán činný v trestním řízení, není důvodem k odmítnutí takového důkazu. Důkaz získaný nezákonným donucením nebo hrozbou takového donucení nesmí být použit v řízení s výjimkou případu, kdy se použije jako důkaz proti osobě, která takového donucení nebo hrozby donucení použila.*“¹³⁰

Podle novely trestního řádu č. 265/2001 Sb., má být dokazování prováděno v hlavním líčení.¹³¹ Dokazování jako takové však musí začít již v počáteční fázi trestního řízení, tedy v přípravném řízení, kdy podle § 158 trestního řádu má policejní orgán k „*objasnění a prověření skutečností důvodně nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, opatřovat potřebné podklady a nezbytná vysvětlení a zajišťovat stopy trestného činu.*“¹³² V rámci toho je oprávněn k některým úkolům specifikovaným v dotyčném paragrafu. Další dokazování je možné provádět až po sdělení obvinění podle § 160 trestního zákoníku. I přes to je v přípravném řízení dokazování omezeno a je realizováno zejména až v hlavním líčení před soudem (například výslechy svědků může policejní orgán provádět dle § 164 trestního řádu jen za určitých podmínek).¹³³

---

¹²⁹ Zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád, ve znění pozdějších předpisů, § 89, odst. 1

¹³⁰ Zákon č. 141/1961 Sb., § 89, odst. 2 a 3

¹³¹ SOTOLÁŘ, a kol., 2002, op. cit., s. 249

¹³² Zákon č. 141/1961 Sb., § 158 odst. 1

¹³³ SOTOLÁŘ, a kol., 2002, op. cit., s. 250

Pokud bych se měl zaměřit na specifika dokazování drogových trestných činů, bývá uváděna nutnost zodpovědět předběžnou otázku, zda je předmětem trestného činu droga. Takovou otázku lze zpravidla zodpovědět buď znaleckým posudkem, odborným vyjádřením, nebo narkotestem.¹³⁴

Znalecký posudek je vyžadován, pokud je pro objasnění věci nutná určitá odborná znalost (v případě drogové problematiky zejména chemie, psychologie, soudního lékařství apod.). Pokud policejní orgán zjistí, že je potřeba přizvat znalce, může jej opatřením dle § 105 odst. 1 trestního řádu přizvat. Jako alternativu k znaleckému posudku lze uvést vypracování odborného vyjádření osobou odborně způsobilou na základě dožádání policejním orgánem. Odborné vyjádření se používá v méně závažných případech a je méně formalizované než znalecký posudek (nemusí obsahovat výčet použitých metod a prostředků).¹³⁵ Odborné vyjádření nebo znalecký posudek může být policejním orgánem vyžadován v přípravném řízení na základě § 158 odst. 3, písm. b) trestního řádu. „Znalecký posudek nebo odborné vyjádření představují jedny z nejčastěji používaných důkazních prostředků, o jejichž právní relevanci nelze, vzhledem k odborné způsobilosti subjektů, které toto zkoumání provádějí, v drtivé většině případů pochybovat.“¹³⁶

4.1.1. Zjišťování přítomnosti drogy

U dokazování primární i sekundární drogové kriminality je zpravidla třeba zjistit přítomnost drogy. K detekci drog je využíváno množství rozličných způsobů. Pokusím se o krátké shrnutí takových metod. Jako první „nástroj“ užívaný k detekci drog lze jmenovat psy. Psi jsou velmi účinným nástrojem, avšak jejich výcvik je značně nákladný a náročný. Mezi nevýhody tohoto způsobu také patří časové omezení, po které jsou schopni službu vykonávat, přičemž je uváděno, že jeden pes je schopen plného nasazení pouze 20 až 30 minut denně.¹³⁷

K zjišťování přítomnosti drogy ukryté např. v tělních dutinách osoby lze za určitých podmínek použít také rentgen či ultrazvuk. Rentgenová technika je hojně využívána v letecké dopravě, zejména k prohledávání zavazadel. Ultrazvuk neboli sonograf je možné využít tam, kde nelze použít rentgen (ať již ze zdravotních či jiných důvodů).

Při odhalování nelegálního pašování zakázaných látek a drog je potřeba detekovat různé skryše, kam pachatelé takové látky ukrývají. Takové skryše bývají velmi dobře maskovány a pouhým okem je není snadné odhalit. Proto je možno využít mikrovlny pro odhalení dutých míst. Tato metoda spočívá v schopnosti mikrovln procházet různými materiály různou silou. Přístroj je poté schopen upozornit na dutá místa i na rozdíly v homogenitě materiálů zkoumaného objektu.¹³⁸

---

¹³⁴ JURÁKOVÁ, 1999, op. cit., s. 110 – 111

¹³⁵ HRUŠKA, Jiří, KNOBLOCH, Robert. Využití znaleckého posudku při identifikaci omamných a psychotropních látek. *Bulletin národní protidrogové centrály* 4/2008. Policie České republiky, Národní protidrogová centrála služby kriminální policie a vyšetřování. s. 2

¹³⁶ Tamtéž

¹³⁷ HEJDA, 2000, op. cit., s. 61

¹³⁸ Tamtéž, s. 62 – 63

Výše zmíněné přístroje dokáží odhalit pašeráky drog a jejich skrýše. Policie však také stojí před problémem, jak v terénu určit, zda je nějaká osoba pod vlivem drogy, tedy zda je droga přítomná v jejím organismu nebo zda daná látka je vůbec droga.

Zde pak nastupuje fyzikálně - chemické zkoumání. Mezi chemické metody řadíme testy screeningové, neboli přehledové. Jde většinou o orientační zkoušku za účelem zjištění, o jakou chemickou látku jde. Fyzikální metody zahrnují zjišťování bodu varu, molekulární hmotnosti apod. Nejpoužívanějšími jsou fyzikálně – chemické metody. Lze je rozdělit na spektrální a chromatografické.¹³⁹

Jako příklad spektrálního přístroje lze uvést zvláště přesné zařízení pro určení látky či jejího zbytku nazývané mobilní hmotový spektrometr. Spektrometr je schopen odhalit heroin, kokain a konopné produkty, přičemž je uváděno, že při správném nastavení může odhalit i výbušniny. Mobilní verzi spektrometru je možné nainstalovat do dodávky či mikrobusu.¹⁴⁰ Příkladem chromatografické metody je tenkovrstvá chromatografie.¹⁴¹

Pro potřebu zjištění přítomnosti drogy v organismu živého člověka v terénu, například u dopravní policie, jsou používány screeningové orientační zkoušky. Pravděpodobně nejmodernějším přístrojem k těmto zkouškám je Dräger DrugTest 5000, které však Policie ČR využívá zatím v omezeném množství.¹⁴² Vedle toho jsou policií používány testy Drugwipe 5+ a Drugwipe 5S. U testů řady Drugwipe je výrobce uváděna spolehlivost 99 %. Testy Drugwipe jsou jednorázové a při testování se ve výsledku zobrazí linie, která je následně porovnávána s kontrolní linií.¹⁴³ Tyto jednorázové testy stojí cca 700 Kč. Jedno provedení testu pomocí Dräger DrugTest 5000 stojí cca 500 Kč. Tento test je plně automatický a eliminuje tedy možnou chybu lidského faktoru (na rozdíl od ostatních zmíněných testů, kde je kontrolní linie porovnávána policistou).¹⁴⁴

Výše zmíněné testy jsou využívány zejména při silničních kontrolách řidičů. Při prokázání přítomnosti drogy těmito terénními testy je následně osoba vyzvána, aby se podrobila odběru krve a moči. Tento odběr může odmítnout. Tím se však řidič dopouští přestupku, za nějž je mu přičteno 7 bodů v bodovém systému a následně mu ve správním řízení může být uložena pokuta v rozmezí 25 000 Kč – 50 000 Kč a zákaz činnosti na 1 až 2 roky.¹⁴⁵

---

¹³⁹ PROTIVÍNSKÝ, Miroslav, KLVANA, Karel, *Základy kriminalistiky*. 2. vyd. Praha: Armex Publishing, 2007. s. 28

¹⁴⁰ HEJDA, 2000, op. cit., s. 62

¹⁴¹ HEJDA, 2000, op. cit., s. 65

¹⁴² ŠEBKOVÁ, Iva. Policisté získali nový tester na zjišťování drog u řidičů. *Policie.cz* [online]. Policie České republiky – KŘP Jihomoravského kraje, publikováno 16. 1. 2012 [cit. 04-3-2014].

¹⁴³ VOKUŠ, Jiří. Přístroje k detekci návykových látek. *Policie.cz* [online]. Policie České republiky, publikováno 2. 1. 2014 [cit. 04-3-2014].

¹⁴⁴ HEINZ, Lukáš. Dräger DrugTest 5000. *Policista.cz* [online]. Publikováno 4. 8. 2008 [cit. 04-3-2014].

¹⁴⁵ Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, § 125c) odst. 1 písm. c) a odst. 4, písm. a) a odst. 5

4.1.2. Kriminalistické aspekty dokazování drogových trestných činů

Z pohledu kriminalistického jsou pro vyšetřování kriminality spojené s drogami zpracovány metodiky. V těch jsou uvedeny zvláštnosti a specifika vyšetřování takových trestných činů. Dovolím si proto některé skutečnosti, pro tuto podkapitolu významné, uvést. Podle Protivínského a Klvani jsou možné následující počáteční scénáře:

Toxikoman drží drogu v množství větším než malém. Důraz je kladen na zjištění původu drogy. U prodejců drog je zjišťováno pro koho drogy prodává, komu a kde je prodává. Pokud je zjištěn výrobce drogy, zjišťuje se, kdo takovou činnost organizuje, kdo dodává suroviny pro výrobu, kdo dále výsledný produkt předprodává a přepravuje a další spoluviníci, jakož i trhy kam je droga distribuována. Při zachycení drog při jejich převozu je zjišťováno, odkud droga pochází a komu je určena.¹⁴⁶

Ohledně počátečních úkonů vyšetřování jsou prováděny rozličné druhy prohlídek, jako osobní, domovní, prohlídky věcí a dopravních prostředků k odhalení úkrytů drog, zajištění finanční hotovosti, prekurzorů apod. K tomu je využíváno mimo jiné různých technických zařízení, která jsou popsána výše. Dále jsou prováděna ohledání. Základním je ohledání místa činu a ohledání těla živé nebo mrtvé osoby.¹⁴⁷

Při ohledání místa činu se kriminalisté zaměřují na místa, kde byla spáchána trestná činnost opatrovací, tedy ta, jejímž cílem bylo opatření drog, nebo materiálů, ze kterých lze drogu vyrobit. Dále může jít o zajištění důkazů, zda se trestného činu dopustila osoba na drogách závislá či pod jejich vlivem. Na místě tak mohou být nalezeny zbytky drog či prostředky pro jejich aplikaci. Na místě může být samozřejmě nalezena mrtvola. Při jejím ohledání může být někdy na první pohled jasné, že se jedná o osobu drogy užívající, například je z ní cítit těkavá látka, má na těle vpichy, často zanícené a okolo se povalují obaly od drog, injekční stříkačky apod.¹⁴⁸

Následně jsou prováděny výslechy obviněného. Obviněným může být kdokoli, tedy jak samotný uživatel, tak prodejce, dopravce, jak je již ostatně popsáno v části zabývající se skutkovými podstatami drogových trestných činů. Zvláštní zřetel pak má být věnován zjištění původu drogy a dalších spolupachatelů. Vedle toho probíhají výslechy svědků, rekognice a znalecká zkoumání.¹⁴⁹

4.2. Trestání drogové kriminality

Systém trestů je v České republice upraven trestním zákoníkem v hlavě páté. Sankce lze obecně rozdělit na tresty a ochranná opatření.¹⁵⁰ V § 52 trestního zákoníku lze nalézt přehled všech druhů trestů, které je možné v České republice uložit. Jsou jimi tyto tresty: „*odnětí svobody, domácí vězení, obecně prospěšné práce, propadnutí majetku, peněžitý trest, propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty, zákaz činnosti, zákaz pobytu, zákaz vstupu*

---

¹⁴⁶ PROTIVÍNSKÝ, KLVAŇA, 2007, op. cit., s. 127

¹⁴⁷ Tamtéž, s. 128

¹⁴⁸ JURÁKOVÁ, 1999, op. cit., s. 115 – 116

¹⁴⁹ PROTIVÍNSKÝ, KLVAŇA, 2007, op. cit., s. 129

¹⁵⁰ Zákon č. 40/2009 Sb., § 36

na sportovní, kulturní a jiné společenské akce, ztrátu čestných titulů nebo vyznamenání, ztrátu vojenské hodnosti, vyhoštění.“¹⁵¹ Trest odnětí svobody lze podle odstavce druhého § 52 uložit nepodmíněně, podmíněně a podmíněně s dohledem.

Výše uvedené tresty můžeme vedle toho rozdělit na klasické a alternativní. Český trestní zákoník nedefinuje pojem alternativní trest. Teorie však za tyto tresty považuje ty, jež jsou alternativou k trestům odnětí svobody. Alternativní tresty tedy ponechávají odsouzené na svobodě, ale zároveň jsou jim ukládána omezení a povinnosti, které mají působit jako preventivní a ochranná opatření. Cílem těchto trestů je vedle uspokojení nároků oběti také motivace pachatele, aby vedl řádný život. V tomto cíli se v některých případech tresty klasické míjeli účinkem.¹⁵²

S alternativními tresty je spojena tzv. restorativní justice, kterou lze považovat za „systém působící vedle klasické trestní justice nebo v mnoha směrech trestní justici doplňující.“¹⁵³ Koncept restorativní justice podle Karabce chápe zločin jako škodu způsobenou oběti a hrozbu pro společnost, přičemž škoda je zde chápána ve smyslu materiálním, fyzickém, psychickém i společenském. Účelem reakce na zločin nemá být msta ze strany státu, ale je kladen důraz na odstranění následků trestného činu. Důležitým rysem je skutečnost, že by se pachatel měl aktivně podílet na náhradě a odstranění škody. Pokud tak nečiní, je k tomu donucen.¹⁵⁴ Je zřejmé, že v některých případech nemůže tento koncept nahradit klasické tresty.

Alternativní tresty mají při trestání drogových trestných činů a trestných činů spojených s jejich užíváním velký potenciál, zejména u těch činů, kde je toxikomanem přechováváno určité množství překračující povolenou hranici a je prokázáno, že je určené pro jeho potřebu a při drobné opatrovací kriminalitě (například krádeže za cílem získání finanční hotovosti na nákup drogy). Klasické tresty naopak připadají v úvahu při obchodování s drogami a vážnější kriminalitou s tím spojenou, nebo pokud je zřejmé, že by alternativní trest neměl potřebnou účinnost. To lze uvažovat například v případě recidivy.

4.2.1. Klasické tresty

Jak již bylo řečeno, jako klasické tresty bývají označovány tresty odnětí svobody. Tyto tresty bývají ukládány za těžší delikty, v drogové oblasti zejména za výrobu a obchodování s takovými látkami, či za drogové delikty páchané ve větším rozsahu.

Pokud se podíváme do statistik ohledně drogové kriminality, lze konstatovat, že v roce 2012 byly nejčastěji stíhány osoby pro výrobu, pašování a prodej pervitinu a konopných

---

¹⁵¹ Zákon č. 40/2009 Sb., § 52

¹⁵² ŽATECKÁ, Eva. Několik poznámek k alternativním trestům z pohledu nového trestního zákoníku. In: *Dny práva – 2009 – Days of Law: the Conference Proceedings* [online]. 1. edition. Brno: Masaryk University, 2009 [cit. 12-3-2014]. s. 2

¹⁵³ KARABEC, Zdeněk. Koncept restorativní justice. *Restorativní justice - Sborník příspěvků a dokumentů*. [online]. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci. 2003 [cit. 15-3-2014]. s. 8

¹⁵⁴ Tamtéž, s. 8 - 9

látek.¹⁵⁵ Tedy za trestný čin podle § 283 trestního zákoníku. Za tento trestný čin byl také nejčastěji ukládán nepodmíněný trest odnětí svobody, a to v 33 % případů. Celkem byla v roce 2012 za všechny drogové delikty nejčastěji uložena sankce odnětí svobody s podmíněným odkladem (v 62 % případů). Trest odnětí svobody nepodmíněný byl celkem uložen ve 30 % případů a obecně prospěšné práce v 6 %.¹⁵⁶ Klasické tresty mají tedy v případě drogových trestných činů pouze 30 % podíl.

Z meziročního srovnání je vidět, že počet zadržených a stíhaných osob roste.¹⁵⁷ Podle mého názoru lze předpokládat, že současný rostoucí trend zjištěných trestných činů bude pokračovat a tím pádem bude růst také nápor na věznice. Za drogovou kriminalitu jsou ukládány převážně tresty kratšího rozsahu, ohledně klasických trestů odnětí svobody nepodmíněně zpravidla v délce do 1 roku.¹⁵⁸ Na základě toho můžeme očekávat, že bude více užíváno trestů alternativních, a proto se v následující části své práce zaměřím právě na tuto skupinu trestů.¹⁵⁹ Ukládání alternativních trestů lze předpokládat zejména u činů ve spojitosti s měkkými drogami a také v souvislosti s tím, že je zde poměrně vysoký podíl dosud netrestaných osob.¹⁶⁰

4.2.2. Alternativní tresty

Na alternativní opatření ke klasickým trestům lze nahlížet z hlediska hmotněprávního a z hlediska procesně právního. Z procesně právního pohledu jde o tzv. odklony v trestním řízení a z hlediska hmotněprávního rozlišujeme alternativní tresty a alternativy k potrestání.¹⁶¹

Odklony zná trestní právo celkem čtyři, a to podmíněné zastavení trestního stíhání, narovnání, podmíněné odložení podání návrhu na potrestání a odstoupení od trestního stíhání. Pokud bychom se zaměřili na alternativní tresty v pojetí užším z hlediska jejich hlavního účelu, kterým je náhrada nepodmíněného trestu odnětí svobody, lze jako alternativní uvažovat tresty s odnětím svobody neslučitelné. Jde o trest domácího vězení, obecně prospěšné práce, podmíněné odsouzení a do jisté míry též peněžitý trest. U mladistvých jde také o trest peněžitého opatření s podmíněným odkladem výkonu.¹⁶² Je třeba zmínit také alternativy k potrestání, kdy po odsouzení pachatele není uložen trest. V našem právním řádu je toto realizováno institutem upuštění od potrestání a podmíněným upuštěním od potrestání.¹⁶³

U mladistvých je dle zákona č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže možno uložit vedle trestních opatření také opatření výchovná a ochranná. Výchovnými opatřeními

---

¹⁵⁵ MRAVČÍK, Viktor, a kol., *Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice v roce 2012*, Praha: Úřad vlády České republiky, 2013. s. 112

¹⁵⁶ Tamtéž, s. 117

¹⁵⁷ Tamtéž, s. 113

¹⁵⁸ Tamtéž, s. 117

¹⁵⁹ Tento trend lze pozorovat v meziročním růstu ukládání trestu obecně prospěšných prací o 2 %. Tamtéž, s. 117

¹⁶⁰ Konkrétně 41 %. Tamtéž, s. 113

¹⁶¹ ŠČERBA, Filip. *Alternativní tresty a opatření v nové právní úpravě*. 1. vyd. Praha: Leges, 2011. s. 30

¹⁶² Tamtéž, s. 31

¹⁶³ Tamtéž, s. 32

jsou dle § 15 výše jmenovaného zákona dohled probačního úředníka, probační program, výchovné povinnosti, výchovná omezení a napomenutí s výstrahou. Ochranná opatření jsou definována v trestním zákoníku a jsou shodná i pro pachatele dospělé. Jsou jimi ochranné léčení (§ 99 trestního zákoníku), zabezpečovací detence (§ 100 trestního zákoníku), zabránění věci nebo jiné majetkové hodnoty (§ 101 – 104 trestního zákoníku) a u mladistvých dle § 21 zákona o soudnictví ve věcech mládeže navíc ochranná výchova. Ochranná opatření lze ukládat jak samostatně, tak vedle jiného trestu (§ 97 trestního zákoníku). Jde o zvláštní formu trestů mající za cíl ochranu společnosti i obviněného a lze je považovat za sankce svého druhu.¹⁶⁴ Významnou skutečností je, že ochranná opatření je možné ukládat jak pachatelům, kteří jsou plně trestně odpovědní, tak těm, kteří odpovědní nejsou ať již z důvodů nízkého věku či nepříčetnosti.¹⁶⁵

V případě drogových deliktů spojených s měkkými drogami přicházejí v úvahu tyto alternativní tresty:

- Domácí vězení dle § 60 trestního zákoníku až na dva roky za přečin. Tento trest může být uložen jak samostatně, tak vedle jiného trestu.
- Obecně prospěšné práce dle § 62 trestního zákoníku se ukládají za přečin. Lze jej uložit samostatně nebo vedle jiného trestu. Tento trest se neukládá v případě, že pachateli byl takový trest v předchozích třech letech uložen a přeměněn na trest odnětí svobody.
- Trest propadnutí majetku je dle § 66 trestního zákoníku ukládán za zvlášť závažný zločin. V případě drogových deliktů uložení tohoto trestu připadá v úvahu u některých kvalifikovaných skutkových podstat, např. u trestného činu dle § 283, odst. 3 a odst. 4.
- Peněžitý trest lze podle § 67 trestního zákoníku uložit pachateli v případě, že se činem snažil získat majetkový prospěch nebo v případě, že tento trest trestní zákoník předpokládá, nebo pokud není uložen nepodmíněný trest odnětí svobody. Peněžitý trest může být uložen jak samostatně, tak vedle jiného trestu a například v případě § 284 trestního zákoníku odst. 3 a v § 285 je trestním zákoníkem přímo předpokládán.
- Trest propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty podle § 70 trestního zákoníku. Tento trest je možné uložit za drogové delikty a zákon je v tomto případě i výslovně předpokládá například v § 283 trestního zákoníku, odst. 2. S tímto trestem souvisí propadnutí náhradní majetkové hodnoty dle § 71 v případě, že pachatel propadlou věc či majetkovou hodnotu znehodnotí.
- Trest zákazu činnosti dle § 73 trestního zákoníku lze uložit na jeden až deset let a je možné jej uložit samostatně nebo vedle jiného trestu. Za drogové delikty přichází v úvahu zejména u trestných činů dle § 284, § 286 a § 287.

---

¹⁶⁴ SOTOLÁŘ, Alexander, PÚRY, František, ŠÁMAL, Pavel. *Alternativní řešení trestních věcí v praxi*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2000. s. 16

¹⁶⁵ VANTOUCH, Pavel. Ochranná opatření v trestním zákoníku. *Ihned.cz* [online]. Economia, aktualizováno 27. 1. 2010 [cit. 04-3-2014].

- Trest zákazu pobytu dle § 75 trestního zákoníku na jeden až deset roků lze uložit v případě, že to vyžaduje ochrana veřejného pořádku, rodiny, zdraví mravnosti či majetku. Tento trest lze uložit jak samostatně tak vedle jiného trestu, přičemž jako samostatný trest jej lze uložit za trestné činy, za něž je stanovena sazba odnětí svobody maximálně tři roky.
- Trest vyhoštění dle § 80 trestního zákoníku lze uložit pachateli, který není občanem České republiky, a to jak samostatně, tak vedle trestu jiného.

Jak již z výše uvedené definice alternativních trestů vyplývá, lze za alternativní trest považovat také podmíněný odklad trestu odnětí svobody dle § 81 trestního zákoníku. Ten může být uložen v případě trestu odnětí svobody nepřevyšujícího tři roky. Děje se tak pokud existuje předpoklad, že účelu trestu bude dosaženo i tímto trestem a není třeba, aby byl trest odnětí svobody vykonán. Jde o nejčastěji ukládaný trest v případě drogové kriminality. V roce 2012 byl za drogové trestné činy uložen trest odnětí svobody s podmíněným odkladem v 62 % případů.¹⁶⁶ Uložení tohoto trestu bývá někdy doplňováno přiměřenými povinnostmi či dohledem (§ 85 a § 86 trestního zákoníku).

4.2.3. Probace a mediace

Pokud jde o alternativní tresty, nelze opomenout o probaci a mediaci, u nás zajišťovanou Probační a mediační službou České republiky. Probační a mediační služba je u nás upravena zákonem č. 257/2000 Sb., o probační a mediační službě, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen zákon o probační a mediační službě). Činnost probační a mediační služby lze rozdělit na dvě oblasti, probaci a mediaci. Zatímco u nás jsou obě tyto služby zajišťovány státem, v zahraničí je většinou státem zajišťována zejména probace a mediace je pak ponechána nestátnímu sektoru. Ten tuto činnost zajišťuje na základě dohod s justičním aparátem.¹⁶⁷

Mediace je definována jako „dobrovolné, osobní a přímé setkání oběti a pachatele trestného činu za účasti mediátora, tj. zprostředkovatele řešení konfliktu.“¹⁶⁸ Mediační činnosti jsou realizovány v přípravném řízení před tím, než je soudcem či státním zástupcem ve věci rozhodnuto. Účelem mediační činnosti je urovnání sporu mezi pachatelem a obětí. Na základě úspěšné mediace a za splnění určitých zákonem definovaných podmínek, pak může státní zástupce či soudce rozhodnout o odklonu, u přečinů nejčastěji v podobě podmíněného zastavení trestního stíhání podle § 307 trestního řádu. To je podmíněno souhlasem obviněného, kterému jsou uloženy podmínky podle výše zmíněného zákonného ustanovení. Dalším odklonem může být institut narovnání podle § 309 – 314 trestního řádu. Realizace mediace nezaručuje nutně využití odklonu a pachateli může být uložen i jiný alternativní trest či trest odnětí svobody.¹⁶⁹

¹⁶⁶ MRAVČÍK, a kol., 2013, op. cit., s. 117

¹⁶⁷ ŠTERN, Pavel, OUŘEDNÍČKOVÁ, Lenka, DOUBRAVOVÁ, Dagmar. *Probace a mediace: Možnosti řešení trestných činů*. 1. vyd. Praha: Portál, 2010. s. 37

¹⁶⁸ Tamtéž, s. 204

¹⁶⁹ Tamtéž, s. 57 -58

Probační činnost zahrnuje „organizování a vykonávání dohledu nad obviněným, obžalovaným či odsouzeným, kontrolu výkonu trestů nespojených s odnětím svobody, včetně uložených povinností a omezení, sledování odsouzeného ve zkušební době podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody. Úkolem probace je také pomoc obviněnému a působení na něho tak, aby vedl řádný život a vyhověl uloženým podmínkám.“¹⁷⁰ Probační činnost tedy prostřednictvím probačního úředníka zajišťuje dohled nad výkonem alternativních trestů spojených s dohledem. Například tedy jde o tresty obecně prospěšných prací, zákazu vstupu na sportovní a jiné společenské akce, podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody s dohledem, propuštění z ochranného léčení s dohledem a trest odnětí svobody s podmíněným odkladem s dohledem. Z hlediska alternativních trestů ukládaných za drogové trestné činy je tedy důležitá zvláště probace.

Z výše uvedeného vyplývá, že probace a mediace prostupuje celým trestním řízením od jeho začátku až do konce a i po jeho skončení (tedy po odsouzení). Mediace má výrazný vliv u odklonů, tedy při mimosoudním urovnání sporů. Z mého pohledu je probace a mediace důležitou službou, neboť zvláště u trestání mladších pachatelů lehčích drogových trestných činů i ve spojitosti s měkkými drogami (například u trestných činů dle § 284 a § 285 trestního zákoníku) může působit výchovněji, než uložení klasického trestu, předchází také zbytečné stigmatizaci pachatele (například zápisem do rejstříku trestů) a může účinněji vést k jeho napravení. Dalším aspektem jsou také ekonomické dopady, neboť s nepodmíněnými tresty odnětí svobody jsou spojeny náklady na stravu a pobyt odsouzeného ve vězeňském zařízení.

4.2.4. Trestání drogových deliktů spojených s měkkými drogami

Tresty za drogové delikty jsou upraveny v trestním zákoníku odpovídajícími paragrafy (§ 283 - 287). Skutkové podstaty těchto trestných činů jsou v této práci již rozebrány. V této části se proto zaměřím na specifika trestání těchto trestných činů s důrazem na měkké drogy. Za trestný čin dle § 283 nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami je možno pachateli uložit trest odnětí svobody na jeden až pět let, či trest peněžitý. V tomto ustanovení jsou pak definovány čtyři kvalifikované skutkové podstaty, jejichž sazby se pohybují v rozmezí od dvou do osmnácti let. Zákon zde připouští též propadnutí majetku. Ze znění tohoto ustanovení je zřejmé, že se dotýká zejména obchodu a obstarávání takových látek. Proto lze očekávat, že v případě naplnění těchto skutkových podstat budou ukládány spíše tresty klasické. Avšak zejména při naplnění základní skutkové podstaty tohoto činu, s ohledem na pachatele, může být uložen i trest alternativní. Ve vztahu k měkkým drogám, zvláště u nás hojně rozšířené marihuaně, bývají za tento trestný čin ukládány tresty odnětí svobody nepodmíněné, případně s podmíněným odkladem. Je tomu tak právě z toho důvodu, že se pachatelé tohoto jednání dopouštějí zejména s cílem dalšího prodeje, tedy nelze je považovat za trestný čin podle § 285 trestního zákoníku, jelikož ten předpokládá pěstování těchto rostlin pro vlastní potřebu. K tomu viz judikatura.¹⁷¹ Pokud tedy někdo nakládá s jakoukoliv drogou ve smyslu uvedeném v § 283 trestního zákoníku, není zde rozlišováno mezi měkkými a tvrdými drogami. Jestliže je však prokázáno, že účelem pěstování nebo

---

¹⁷⁰ Tamtéž, s. 206

¹⁷¹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 3. 2013, sp. zn. 3 Tdo 174/2013-64. Nejvyšší soud [online]. Nejvyšší soud, © 2013 [cit. 05-03-2014].

přechovávání těchto rostlin nebyl jejich následný prodej či poskytnutí jinému, jedná se o trestný čin dle § 285 resp. 284 trestního zákoníku, jež je postihován nižšími sankcemi. Zvláště pak díky ustanovení § 284 odst. 1 a § 285 trestního zákoníku je možné pozorovat rozdíl v pojetí měkkých a tvrdých drog. K tomu viz judikatura.¹⁷²

Pokud se zaměříme na § 284 trestního zákoníku, tedy přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu, je třeba si všimnout rozdílu oproti § 283 v tom smyslu, že musí jít o přechovávání pro vlastní potřebu. V odst. 1 tohoto ustanovení je uvedena privilegovaná skutková podstata ve vztahu k rostlině konopí, kdy trest je určen horní hranicí jednoho roku. U dalších skutkových podstat je trest vyšší, v základě až dva roky a dále se zvyšuje s ohledem na rozsah činu. V tomto případě je zřejmé, že přichází v úvahu alternativní tresty. V ustanovení odst. 1 tak lze pozorovat posun v rozlišování na drogy měkké a tvrdé, neboť konopí můžeme zařadit do skupiny měkkých drog.

Významné pro oblast měkkých drog je také ustanovení § 285 nedovolené pěstování rostlin obsahující omamnou a psychotropní látku. V odst. 1 tohoto paragrafu je podobně jako u předchozího paragrafu privilegovanou skutkovou podstatou pěstování rostliny konopí, kdy za tento čin hrozí pachateli trest odnětí svobody až v délce šesti měsíců. Pěstování ostatních rostlin či hub, obsahujících omamné a psychotropní látky, je sankcionováno přísněji. Pozornost je věnována i rozsahu trestné činnosti, kdy se s rostoucím rozsahem tresty zpříšňují.

Co se týče vztahu § 286 trestního zákoníku k měkkým drogám, je dle mého názoru obtížné hodnotit, co je prekurzorem pro např. vypěstování rostliny konopí. Takový prekurzor pravděpodobně neexistuje, neboť z definice prekurzoru vyplývá, že jde o „*předstupeň konečného stadia chemické látky (drogy)*“.¹⁷³ Což bychom u rostliny hledali těžko. Naprosto odlišný případ je samozřejmě držení chemických látek nutných pro výrobu jiných drog, jako je tomu například u extáze, LSD nebo u naší nejvíce rozšířené tvrdé drogy pervitinu.

Otázkou též může být vlastnictví semínek konopí. Semena dle mého názoru lze považovat za předmět, ze kterého lze omamnou a psychotropní látku vyrobit, resp. vypěstovat rostlinu, která ji obsahuje. Avšak jak vyplývá z judikátu Nejvyššího soudu „*samotné pěstování rostliny konopí (rod Cannabis), kterou zvláštní zákon považuje za omamnou látku nelze zároveň ztotožňovat s pojmem „výroba“ omamné nebo psychotropní látky podle § 187 trestního zákoníku (nyní § 283 – pozn. autora)*“.¹⁷⁴ Novou právní úpravou byl vytvořen samostatný § 285, který nedovolené pěstování takových rostlin řeší. Postavení semen takových rostlin však trestní zákoník neřeší.

Lze také poukázat na nedávné obvinění a odsouzení několika majitelů tzv. grow shopů, což jsou specializované prodejny zahradních potřeb zaměřené právě na pěstování konopí. Tyto prodejny nabízejí často také kultivovaná semena konopí i s návody na pěstování

---

¹⁷²Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 7. srpna 2013, sp. zn. 7 Tdo 768/2013, 64. *Nejvyšší soud* [online]. Nejvyšší soud, © 2013 [cit. 05-03-2014].

¹⁷³ Glosář pojmů – prekurzor. *Drogy-info.cz* [online]. Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti, publikováno 6. 12. 2010 [cit. 18-2-2014].

¹⁷⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. června 2006, sp. zn. 3 Tdo 687/2006, uveřejněné pod číslem 18/2007 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek 64. *Nejvyšší soud* [online]. Nejvyšší soud, © 2006 [cit. 05-03-2014].

těchto rostlin. Českými soudy je tato činnost hodnocena jako trestný čin podle § 287 šíření toxikomanie.¹⁷⁵ Technické zařízení pro pěstování rostlin ve vnitřních podmínkách, hnojiva a substráty lze samozřejmě koupit i v jiných obchodech, např. v tzv. hobby marketech.¹⁷⁶ Avšak z výše uvedené judikatury vyplývá, že v tomto případě jde zejména o nabízení semen konopí, ze kterých lze vypěstovat danou rostlinu s vysokým obsahem THC a navíc o nabízení tiskovin a informací, jak takovou rostlinu správně vypěstovat (tak aby bylo množství THC v rostlině co nejvyšší). Z tohoto důvodu bylo soudy shledáno naplnění skutkové podstaty dle § 287 trestního zákoníku šíření toxikomanie. Jinými slovy, nabízení potřeb, rad a návodů pro pěstování rostlin konopí od semínka až po marihuanovou cigaretu na jednom místě je trestné ve smyslu § 287 trestního zákoníku.¹⁷⁷ Strukturu trestů uložených za drogové trestné činy v roce 2012 nejlépe ilustruje tabulka č. 7. Z tabulky vyplývá, že k nejvíce odsouzením došlo za trestný čin podle § 283 trestního zákoníku. Za tento trestný čin bylo také uloženo nejvíce trestů odnětí svobody, ať již podmíněně nebo nepodmíněně. Poměrně často byly také ukládány tresty obecně prospěšných prací.

Tabulka č. 7: Uložené sankce za drogové trestné činy v r. 2012 podle skutkových podstat

Uložené sankce za DTČ	§ 283		§ 284		§ 285		§ 286		§ 287		Celkem	
	Počet	Podíl (%)	Počet	Podíl (%)	Počet	Podíl (%)	Počet	Podíl (%)	Počet	Podíl (%)	Počet	Podíl (%)
Odnětí svobody nep.	527	33,2	36	15,5	7	7,1	34	35,1	4	30,8	608	30,0
Odnětí svobody pod.	937	59,1	171	73,4	73	73,7	58	59,8	8	61,5	1247	61,5
Domácí vězení	7	0,4	2	0,9	2	2,0	0	-	0	-	11	0,5
Obecně prospěšné p.	94	5,9	17	7,3	8	8,1	4	4,1	0	-	2	6,1
Zákaz činnosti	2	0,1	0	-	0	-	0	-	0	-	2	0,1
Propadnutí majetku	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-
Peněžitý trest	9	0,6	4	1,7	3	3,0	0	-	0	-	16	0,8
Propadnutí věci	1	0,1	2	0,9	6	6,1	0	-	0	-	9	0,4
Vyhoštění	8	0,5	0	-	0	-	1	1,0	1	7,7	10	0,5
Zákaz pobytu	1	0,1	1	0,4	0	-	0	-	0	-	2	0,1
Celkem	1 586	100,0	233	100,0	99	100,0	97	100,0	13	100,0	2 028	100

Zdroj: MRAVČÍK, Viktor, a kol. Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice v roce 2012. Uložené sankce z a drogové trestné činy v r. 2012 podle skutkových podstat. s. 117

¹⁷⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. října 2012, sp. zn. 8 Tdo 1206/2012 64. Nejvyšší soud [online]. Nejvyšší soud, © 2012 [cit. 06-03-2014].

¹⁷⁶ Kde koupíte substráty, květináče a další "věci" na pěstování trávy? Konoptikum.cz [online]. Publikováno 5. 2. 2014 [cit. 10-3-2014].

¹⁷⁷ Ústavní soud zamítl stížnost potrestaných provozovatelů growshopů. Idnes.cz [online]. Mafra, publikováno 25. 2. 2014 [cit. 10-3-2014].

4.2.5. Trestání přestupků v drogové oblasti podle zákona o přestupcích

Drogové delikty, jež svým rozsahem nedosahují parametru trestného činu, lze trestat jako přestupek. Tento fakt těsně souvisí s definicí množství většího než malého, neboť z výše analyzovaných ustanovení § 283 až 287 trestního zákoníku vyplývá, že se trestného činu dopouští osoba určeným způsobem nakládající s drogami ve větším než malém množství. Pokud však osoba například vypěstuje rostlinu obsahující omamnou či psychotropní látku v množství malém a tato je určeno pro jeho vlastní potřebu, bude taková osoba potrestána ve správním řízení podle zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích (dále jen zákon o přestupcích). V zákoně o přestupcích je tato oblast upravena v § 30 jako přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi. Pro účely této práce jsou důležitá zejména ustanovení odst. 1, písm. c), f), g), h), i), j), k) a do jisté míry také písm. a).

Z bližší analýzy výše zmíněných ustanovení vyplývá, že se přestupku dopouští ten, kdo v malém množství bez oprávnění přechovává omamnou a psychotropní látku nebo pěstuje v malém množství rostlinu či houbu takovou látku obsahující.¹⁷⁸ Důležitým aspektem je skutečnost, že tak musí činit pro vlastní potřebu, neboť pokud by tak činil pro jiného, jednalo by se o čin trestný dle příslušného ustanovení trestního zákoníku, a to i v případě, že by šlo o množství malé. Tímto je opět reflektován rozdíl mezi množstvím větším než malým a malým množstvím.

Přestupky dle písmena g), h), ch) jsou spojeny s výkonem zaměstnání či jiné činnosti způsobilé ohrožit majetek a zdraví lidí pod vlivem návykové látky.¹⁷⁹ Za přestupek je také považováno odmítnutí podrobení se vyšetření na alkohol či jinou návykovou látku, k němuž může být osoba vyzvána dle zákona č. 379/2005 Sb., § 16 odst. 3. Je možné si povšimnout, že zákon zde staví alkohol na úroveň ostatních návykových látek a nečiní mezi nimi rozdílu.

Pokud někdo umožní požití omamné a psychotropní látky osobě nezletilé, dopouští se přestupku podle § 30 odst. 1 písmena f) zákona o přestupcích, přičemž pokud jde o čin přísněji trestný má tato přísnější úprava přednost. Konečně zákon o přestupcích pod písmenem c) rozebíraného paragrafu také sankcionuje nepodrobení se opatření, které postihuje nadměrné požívání alkoholických nápojů nebo užívání jiných návykových látek.

Ohledně ustanovení písmena a) je z hlediska řešené problematiky za přestupek považováno poskytnutí alkoholického nápoje osobě, jež je zjevně ovlivněna alkoholem či jinou návykovou látkou.¹⁸⁰

Definice přestupku podle tohoto paragrafu nezohledňuje rozdíl mezi drogami měkkými a tvrdými. Co se přestupků týče, jsou tak staveny na stejnou úroveň. O možném náznaku rozdělení na měkké drogy lze uvažovat v případě ustanovení písmena k) odst. 1 ve vztahu k pěstování rostlin či hub obsahujících omamnou a psychotropní látku.

Co se týče trestů za výše zmíněné přestupky, jsou sankcionovány pokutami nebo zákazem činnosti. Tyto tresty upravuje § 30 odst. 2 zákona o přestupcích. Pokutu až do výše

---

¹⁷⁸ Zákon č. 200/ 1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, § 30, odst. 1, písm. j) a k)

¹⁷⁹ Zákon č. 200/ 1990 Sb., § 30, odst. 1, písm. g), h), ch)

¹⁸⁰ Zákon č. 200/ 1990 Sb., § 30, odst. 1, písm. a)

3000 Kč lze uložit za přestupky podle písmen a) až d), tedy v s ohledem na rozebíranou problematiku za poskytnutí alkoholického nápoje osobě, jež je zjevně ovlivněna alkoholem či jinou návykovou látkou, anebo za nepodrobení se opatření, které postihuje nadměrné požívání alkoholických nápojů nebo užívání jiných návykových látek. Pokuta až do výše 5000 Kč nebo zákaz činnosti až na jeden rok je ukládána za činy dle písmena e) a f), tedy za umožnění požití omamné a psychotropní látky osobě nezletilé. Za výkon zaměstnání či jiné činnosti způsobilé ohrožit majetek a zdraví lidí pod vlivem návykové látky nebo za nepodrobení se vyšetření na alkohol či jinou návykovou látku, k němuž může být osoba vyzvána dle zvláštního zákona, může být pachatel uložen postih zákazu činnosti mezi jedním až dvěma roky a pokuta od 25 000 Kč do 50 000 Kč. Pokud osoba v malém množství bez oprávnění přechovává omamnou a psychotropní látku nebo pěstuje v malém množství rostlinu či houbu takovou látku obsahující, může očekávat pokutu až do výše 15 000 Kč. Za všechny výše popsané přestupky vyjma přestupku dle písmena i) lze uložit vedle pokuty zároveň trest zákazu pobytu.¹⁸¹

4.3. Prevence drogové kriminality

Prevence drogové kriminality úzce souvisí se snahou omezit užívání drog, neboť pokud by nebyla poptávka, nebyla by ani nabídka a prevence je tedy důležitým řešením problému s drogami. Proto považuji za vhodné zde nastínit tuto oblast protidrogové politiky. Česká republika se prevencí užívání drog intenzivně věnuje. Tuto činnost na základě zákona č. 379/2005 Sb. koordinuje vláda a finančně a organizačně zajišťují příslušná ministerstva.¹⁸² Jako základní dokument prevence kriminality obecně slouží Strategie prevence kriminality na léta 2012 – 2015¹⁸³ vydaná ministerstvem vnitra, do jehož kompetencí prevence drogové kriminality spadá. Dokument se zabývá prevencí kriminality v obecném hledisku.

Další institucí, která se prevencí drogové kriminality zabývá, je Ministerstvo mládeže a tělovýchovy (Dále jen MŠMT). MŠMT vydalo Národní strategii primární prevence rizikového chování na období 2013–2018.¹⁸⁴ Protože je v této oblasti nejvíce ohrožena právě mládež a to zejména měkkými drogami,¹⁸⁵ je dle mého názoru prevence zaměřená na mládež a mladé lidi nejdůležitější. V rámci prevence jsou v této oblasti realizovány nejrůznější programy pro vzdělávání pedagogických pracovníků.¹⁸⁶

Vedle toho je na místě zmínit také tzv. environmentální prevenci, což je preventivní působení prostředí.¹⁸⁷ Této oblasti se opět dotýká zákon č. 379/2005 Sb. Preventivní opatření

---

¹⁸¹ Zákon č. 200/ 1990 Sb., § 30, odst. 2

¹⁸² Zákon č. 379/2005 Sb., § 18

¹⁸³ *Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2012 až 2015* [online]. Ministerstvo vnitra České republiky, Č. j.: MV -47138-35/OP-2011, 2011 [cit. 10-3-2014].

¹⁸⁴ *Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013 - 2018*. [online]. Ministerstvo mládeže, školství a tělovýchovy České republiky, 2013 [cit. 11-3-2014]. 25 s.

¹⁸⁵ Česká mládež drží evropské prvenství v užívání konopí. *Idnes.cz* [online]. Mafra, publikováno 28. 5. 2013 [cit. 10-3-2014].

¹⁸⁶ MRAVČÍK, a kol., 2013, op. cit., s. 37

¹⁸⁷ Tamtéž, s. 38

se dotýkají zejména tabáku a alkoholu a zahrnují zákazy kouření a požívání alkoholu na určitých místech, omezení dostupnosti alkoholu a tabákových výrobků a jiná opatření.¹⁸⁸ Za zmínku stojí, že Ministerstvo zdravotnictví připravilo návrh nového zákona o ochraně zdraví před návykovými látkami, který sice byl předložen do vnějšího připomínkového řízení v roce 2013, avšak nebyl předložen vládě.¹⁸⁹ Navrhovaný zákon zpříšňoval některá opatření, například zakazoval kouření ve všech restauracích apod.¹⁹⁰

Literaturou jsou někdy zmiňovány druhy prevence rozdělené podle cílové skupiny, na kterou mají působit. Jako nejobecnější druh prevence je uváděna *všeobecná prevence*. Jedná se o prevenci zaměřenou na celou populaci (všichni občané, obyvatelé celého města, žáci celé školy apod.). Cílem všeobecné prevence je přinést užitek všem členům populace. Takovým cílem je odradit lidi od užívání drog. *Selektivní prevence* je definována jako prevence zaměřená na skupiny populace nadprůměrně ohrožené rizikem užívání drog. U této skupiny je přítomen určitý faktor způsobující, že je u ní riziko drog vyšší. Takovou skupinou mohou být například děti mající problémy s chováním, resp. lidé ze sociálně vyloučených rodin apod. *Indikovaná prevence* je pak zaměřena na uživatele, u nichž je riziko rozvoje závislosti předpokládáno, ale zatím nejsou závislé.¹⁹¹

V České republice jsou realizovány preventivní programy na všech výše uvedených úrovních. Poměrně obsáhle se jimi zabývá již výše citovaná Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice v roce 2012. Dovolím si proto tohoto dokumentu využít a krátce je zde nastínit. Drogová prevence je zaměřená zejména na mladé lidi a děti. Rozhodující úlohu v něm hraje především škola, proto je základní strategií pro prevenci rizikového chování považován tzv. minimální preventivní program, který zpracovávají školy.¹⁹² Jde o program, který můžeme zařadit do oblasti všeobecné prevence. Nejedná se o program zaměřený pouze na drogy, ale na celé oblasti problémového chování. Pro vytváření těchto programů jsou zpracovávány odborné publikace. Lze jmenovat například Návrh doporučené struktury minimálního preventivního programu školské prevence rizikového chování¹⁹³ či Metodiku práce s dětmi v oblasti primární prevence rizikových jevů.¹⁹⁴ Byl také realizován program *Unplugged*, což je program primární prevence pro žáky 6. tříd základních škol.¹⁹⁵ Z jeho

---

¹⁸⁸ Blíže viz Zákon č. 379/2005 Sb., Hlava II.

¹⁸⁹ MRAVČÍK, a kol., 2013, op. cit., s. 38

¹⁹⁰ Ministerstvo zdravotnictví připravilo návrh nového zákona o ochraně před škodami působenými návykovými látkami. *Mzcr.cz* [online]. Ministerstvo zdravotnictví České republiky, publikováno 8. 1. 2013 [cit. 10-3-2014].

¹⁹¹ MCGRATH, Yuko, a kol., přeložil Beneš Jiří. *Prevence užívání drog mezi mladými lidmi: přehled dostupných informací*. 1. vyd. Praha: Úřad vlády ČR, 2007. s. 14

¹⁹² Příklad takového programu např. zde: *Minimální preventivní program* [online]. Základní škola Ivančická, 2012 [cit. 10-3-2014].

¹⁹³ MIOVSKÝ, Michal, a kol., *Návrh doporučené struktury minimálního preventivního programu školské prevence rizikového chování*. [online]. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova, 1. lékařská fakulta, Klinika adiktologie 1. LF a VFN, 2012 [cit. 12-3-2014].

¹⁹⁴ SKÁCELOVÁ, Lenka. *Metodika práce s dětmi v oblasti primární prevence rizikových jevů*. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova, 1. lékařská fakulta, Klinika adiktologie 1. LF a VFN, 2012.

¹⁹⁵ Blíže k programu Unplugged: JURYSTOVÁ, Lucie. *Prevence pro rodiče Unplugged*. [online]. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova, 1. lékařská fakulta, Klinika adiktologie 1. LF a VFN, 2012 [cit. 14-2-2014].

vyhodnocení vyplývá, že „*tento program snižuje zkušenost s kouřením v posledních 30 dnech a zpomaluje nárůst této zkušenosti a jakékoli zkušenosti s marihuanou, časté zkušenosti s marihuanou a jakékoli zkušenosti s drogami. Statisticky významný vliv metodiky byl pozorován v redukci opilosti u chlapců, konzumace alkoholu u dívek a užívání konopných drog u obou pohlaví. U dívek s malou zkušeností s konopím přetrval efekt dokonce 2 roky po skončení.*“¹⁹⁶ Protože významný vliv na drogovou prevenci má rodina, byla v roce 2012 vytvořena metodika Prevence pro rodiče Unplugged¹⁹⁷, která byla v roce 2013 pilotně ověřována na některých školách.¹⁹⁸

Oblast selektivní prevence se týká zejména pedagogicko-psychologických poraden a činnosti specializovaných preventivních programů a nestátních neziskových organizací. Jsou zde uskutečňovány intervenční programy pro třídní či jiné kolektivy, které se potýkají s problémem.¹⁹⁹ V této oblasti se také realizují nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, zvláště tzv. nízkoprahové kluby pro děti a mládež, přičemž některá realizují také terénní programy. Výše zmíněných zařízení u nás v roce 2012 existovalo celkem 249.²⁰⁰ Existují také online projekty, lze jmenovat třeba streetwork online provozovaný Českou asociací streetwork.²⁰¹ Z online projektů lze ještě jmenovat stránku koncimshulenim.cz provozovanou občanským sdružením Sananim. Tento projekt je zaměřen na uživatele konopí, nabízí informace o rizicích užívání, jak s užíváním přestat a online program pro odvykání.²⁰²

Poslední linií prevence je prevence indikovaná zaměřená přímo na jednotlivé ohrožené osoby, potažmo jejich okolí a rodinu. Tuto službu zajišťují státní, krajské či obecní instituce jako jsou pedagogicko-psychologické poradny, poradny pro dítě a rodinu, diagnostické ústavy, výchovné ústavy, střediska výchovné péče, ale také nestátní neziskové organizace.²⁰³

Podle přehledového článku Indikovaná primární prevence užívání návykových látek v praxi bylo v roce 2013 v České republice osm specializovaných programů indikované prevence, přičemž programy se zaměřují na osoby ve věku mezi desátým a osmnáctým rokem, protože „*čtyři z pěti uživatelů drog s jejich užíváním začínají již před dospělostí.*“²⁰⁴ Podle autorek je v České republice tato oblast málo rozvinutá a je nedostatečně rozlišována selektivní a indikovaná prevence.²⁰⁵

---

¹⁹⁶ MRAVČÍK, a kol., 2013, op. cit., s. 39

¹⁹⁷ JURYSTOVÁ, Lucie. *Prevence pro rodiče Unplugged*. [online]. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova, 1. lékařská fakulta, Klinika adiktologie 1. LF a VFN, 2012 [cit. 14-2-2014].

¹⁹⁸ MRAVČÍK, a kol., 2013, op. cit., s. 39 - 40

¹⁹⁹ Tamtéž, s. 41

²⁰⁰ Tamtéž

²⁰¹ Jak funguje streetwork online. *Cas.sittool.net* [online]. Česká asociace streetwork [cit. 10-3-2014].

²⁰² *Koncimshulenim.cz* [online]. Sananim o. s., 2014 [cit. 10-3-2014].

²⁰³ MRAVČÍK, a kol., 2013, op. cit., s. 41

²⁰⁴ NEVORALOVÁ, Monika, ŠTASTNÁ, Lenka. Indikovaná primární prevence užívání návykových látek v praxi. *Časopis Adiktologie*, 2013, ročník 2013, číslo 1, s. 24

²⁰⁵ Tamtéž, s. 36

V oblasti prevence negativních sociálních jevů spojených s drogami nelze opomenout tzv. programy Harm reduction. Jde o iniciativy snažící se minimalizovat poškození zdraví osob, které drogy užívají, ale nechtějí přestat. Mezi pravděpodobně nejznámější aktivity v této oblasti patří výměna použitých injekčních stříkaček a jehel za sterilní, podávání informací a poskytování poradenství. Lze sem zařadit také distribuci kondomů a substituční léčbu.²⁰⁶ Tyto programy jsou zaměřeny hlavně na uživatele drog tvrdých a velký význam u měkkých drog nemají. Lze tak usuzovat například z toho, že měkké drogy se injekčně neužívají, a proto jej zde zmiňuji jen pro úplnost.

---

²⁰⁶ Glosář pojmů - Harm reduction. *Drogy-info.cz* [online]. Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti, aktualizováno 8. 10. 2010 [cit. 15-3-2014].

5. Dotazníkové šetření – Postoj k některým otázkám v oblasti měkkých drog

5.1. Cíl výzkumu

V rámci této bakalářské práce jsem realizoval výzkum, jenž měl za cíl zjistit některé postoje respondentů - současných či bývalých studentů Masarykovy univerzity k měkkým drogám a k páčání drogové kriminality ve spojitosti s měkkými drogami. Pro výzkum bylo užito kvantitativní metody, a sice dotazníkového šetření.

Protože nejznámějším a nejrozšířenějším reprezentantem nelegálních měkkých drog je rostlina konopí, resp. její produkty marihuana a hašiš, zaměřuji se v dotazníkovém šetření právě na tuto drogu. Produkty konopí jako reprezentanta měkkých drog jsem zvolil také z důvodů snahy o zjednodušení dotazníku, neboť pod pojmem měkká droga si může každý respondent představit něco jiného a vypisování taxativního výčtu ostatních měkkých drog může být pro respondenty zavádějící.

5.2. Metoda výzkumu a výsledky

Výzkum byl realizován online pomocí aplikace Google Docs, kdy byla vytvořena elektronická verze dotazníku. Online dotazník jsem zvolil zejména proto, že umožňuje snadný přístup a zajišťuje anonymitu respondentů. Odkaz na dotazník pak byl vyvěšen na sociální síti Facebook do skupiny studentů Masarykovy univerzity s názvem „Masaryk university.“ Tato skupina je určena pro všechny, kdo na Masarykově univerzitě studují, studovali či se zde studovat chystají a v době provádění výzkumu tato skupina měla 5 607 členů.²⁰⁷ Výzkum zde byl umístěn od neděle 16. března 2014 20:00 hodin do neděle 23. března 2014 23:59 hodin. Plné znění dotazníku, včetně výsledků, lze nalézt v příloze 3 této práce.

Jak je výše uvedeno, jedná se o kvantitativní výzkum, u něhož je využíváno deduktivní metody. Deduktivní metoda spočívá ve stanovení hypotéz na základě jistých teoretických či praktických znalostí. Hypotézy označují určitý vztah mezi proměnnými. Na základě následně sesbíraných dat jsou pak hypotézy přijaty za pravdivé nebo zamítnuty.²⁰⁸

Jako respondenti byli vybráni současní či bývalí studenti Masarykovy univerzity (dále jen MU). K tomu bylo přistoupeno zejména proto, že lze předpokládat, že mají alespoň základní zkušenost s marihuanou nebo se s ní již někdy v životě setkali. Navíc tato skupina sdružuje studenty rozličných oborů, věku a bydliště, proto se domnívám, že jde o reprezentativní cílovou skupinu.

Pro zjišťování, zda informace požadované dotazníkem jsou cílové populaci přítomny a zda jsou dosažitelné, lze využít pilotní studie, která je prováděna na malém vzorku cílové populace, zpravidla ve formě nestandardizovaného rozhovoru.²⁰⁹

---

²⁰⁷ Skupina *Masaryk university* je dostupná z: <https://www.facebook.com/groups/2386802101/>

²⁰⁸ DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. 3. vyd. Praha: Univerzita Karlova - Karolinum, 2002. s. 76

²⁰⁹ Tamtéž, s. 121

Pilotní studii jsem tedy provedl na vzorku pěti osob z cílové populace. Jako tento vzorek jsem vybral dvě ženy, ve věku 20 a 27 let, jednu studentku MU s dokončeným maturitním vzděláním a druhou pracující absolventku MU. Dále tři muže ve věku 24, 26 a 28 let, z toho byl jeden pracující absolvent MU a dva byli studenti MU. Z pilotního výzkumu vyplynulo, že otázky jsou srozumitelné, jasné a žádný z takto dotázaných respondentů neuvedl, že by mu zodpovězení některé otázky činilo potíže.

Dotazník je složen ze třinácti otázek, které lze rozdělit do čtyř částí. Otázky č. 1 až 4 jsou rozřazovací dle pohlaví, vzdělání, věku a zaměstnání. Otázky č. 5 až 9 slouží k ověření hypotéz. Otázka č. 10 slouží k ověření otázky č. 5. Poslední otázky č. 11, 12 a 13 jsou doplňkové a hledají odpověď na otázku finanční náročnosti užívání konopí a spojitost mezi užíváním konopí a páčáním sekundární drogové kriminality. Pokud bude v dalším textu za procentní hodnotou uvedeno v závorce číslo, jedná se o počet osob.

Na začátku výzkumu jsem na základě informací získaných z pilotní studie, od svých známých a z vlastní zkušenosti stanovil následujících pět hypotéz:

Hypotéza H. I: Nejméně 60 % respondentů někdy marihuanu alespoň vyzkoušelo, přičemž takovou zkušenost má více mužů jak žen. K ověření či vyvrácení Hypotézy H. I slouží otázka č. 5: *Máte zkušenost s marihuanou nebo hašišem?*

Hypotéza H. II: Osoby, které užívají marihuanu jednou či dvakrát měsíčně a častěji, ji také ve většině případů poskytly druhé osobě, čímž se dopustily trestného činu dle § 283 trestního zákoníku. K ověření či vyvrácení Hypotézy H. II slouží otázka č. 9: *Opatřil/a nebo prodal/a jste někdy někomu marihuanu nebo hašiš?*

Hypotéza H. III: Alespoň 40 % uživatelů konopí, kteří jej užívají minimálně jednou či dvakrát měsíčně a častěji, ji také někdy vypěstovali. K ověření či vyvrácení Hypotézy H. III slouží otázka č. 7: *Vypěstoval/a jste někdy konopí?*

Hypotéza H. IV: Většina všech respondentů nesouhlasí s tím, aby bylo podání jointa jiné osobě považováno za trestný čin. K ověření či vyvrácení Hypotézy H. IV slouží otázka č. 6: *Souhlasíte s tím, aby podání jointa jiné osobě bylo považováno za trestný čin?*

Hypotéza H. V: Většina všech respondentů souhlasí s legalizací konopí pouze pro lékařské účely. K ověření či vyvrácení Hypotézy H. V slouží otázka č. 8: *Souhlasíte s legalizací konopí?*

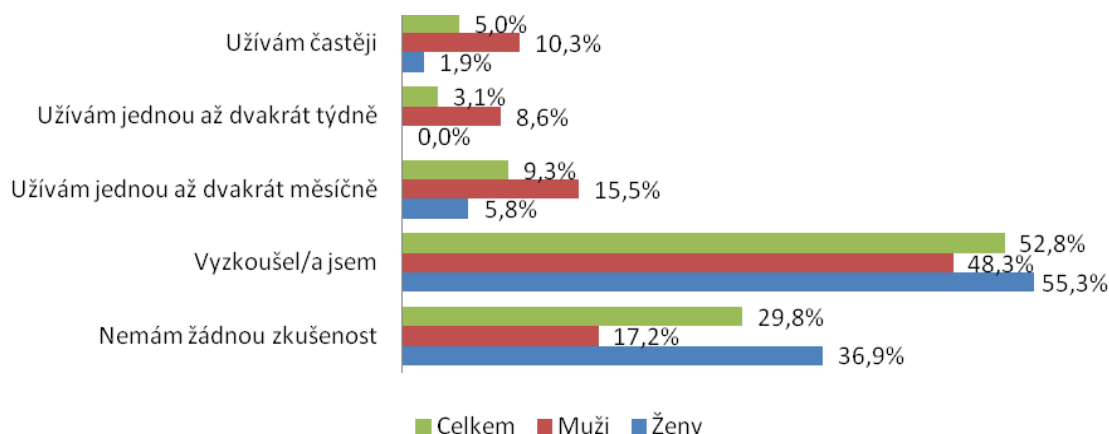
Na dotazník odpovědělo celkem 161 respondentů, z toho bylo 58 mužů (36 %) a 103 žen (64 %). Z hlediska věku uvedlo 132 respondentů stáří mezi osmnácti a dvaceti pěti lety, 28 respondentů bylo ve věku mezi dvaceti šesti a třiceti pěti lety a 1 byl starší třiceti šesti let. Všichni respondenti měli maturitní nebo vysokoškolské vzdělání. Nyní přistupme k vyhodnocení dotazníku a k ověření či vyvrácení hypotéz.

Hypotéza H. I: Nejméně 60 % respondentů někdy marihuanu alespoň vyzkoušelo, přičemž takovou zkušenost má více mužů jak žen.

Základní otázkou, důležitou nejen pro ověření této hypotézy, je míra zkušeností s marihuanou či hašišem ve zkoumané populaci. Jak vyplývá z odpovědí na otázku č. 5, alespoň nějakou zkušenost s marihuanou či hašišem má 70,2 % respondentů (113 osob). Hypotéza H. I tak byla potvrzena. Z podrobnější analýzy této otázky vyplývá, že marihuanu či

hašiš pouze epizodně vyzkoušelo 55,3 % žen a 48,3 % mužů. Že konopí užívá minimálně jednou až dvakrát měsíčně a častěji, přiznalo 34,5 % mužů, zatímco u žen tuto frekvenci užívání uvedlo pouze 7,8 % respondentek. Častěji než dvakrát týdně konopí užívá 10,3 % mužů (6) a 1,9 % žen (2). Celou situaci dobře ilustruje následující graf č. 1.

Graf č. 1: Máte zkušenost s marihuanou nebo hašišem? (%)

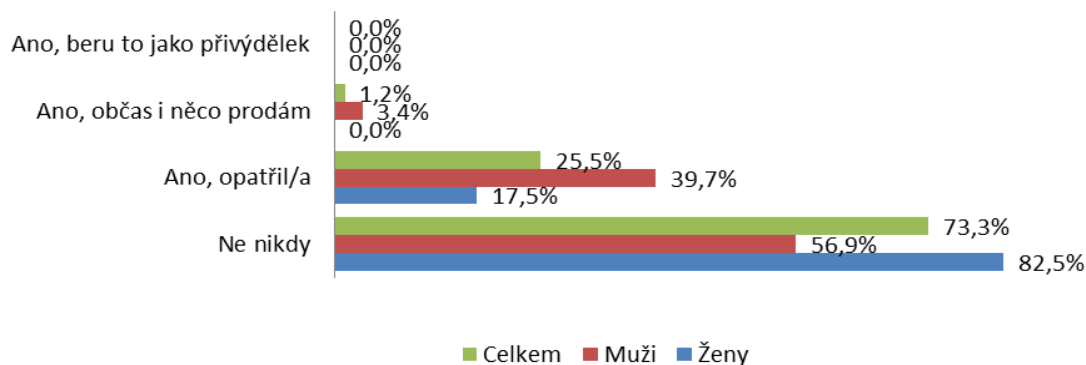

Zdroj: Autor

Hypotéza H. II: Osoby, které užívají marihuanu jednou či dvakrát měsíčně a častěji, ji také ve většině případů poskytly druhé osobě, čímž se dopustili trestného činu dle § 283 trestního zákoníku.

Pokud přistoupíme k ověřování platnosti stanovené hypotézy H II, musíme se zaměřit na otázku č. 9. Ze zkoumaného vzorku 161 osob jich 28 uvedlo, že užívají marihuanu či konopí jednou až dvakrát měsíčně nebo častěji. Z těchto 28 osob jich 23 někomu někdy marihuanu opatřilo a z toho ji 2 respondenti také někdy prodali. Celkem marihuanu nebo hašiš alespoň vyzkoušelo 113 respondentů, z nichž 43 ji také někdy poskytlo někomu jinému, a z toho 2 ji někdy prodali. Celkem tedy 38 % respondentů, kteří někdy užili konopí, jej také opatřilo nebo prodalo jiné osobě. Hypotéza H. II byla potvrzena, neboť 82 % respondentů (23 osob z 28), kteří užívají marihuanu jednou či dvakrát měsíčně a častěji, ji také poskytli nebo prodali druhé osobě, čímž se dopustili trestného činu dle § 283 trestního zákoníku. To samé však nelze říci o epizodních uživatelích konopí, neboť z těch co marihuanu pouze vyzkoušelo, ji opatřilo jinému pouze 23,5 % (20 osob z 85). Pro ilustraci je přiložen graf č. 2.

Graf č. 2: Opatřil/a nebo prodal/a jste někdy někomu marihuanu nebo hašiš? (%)

Zdroj: Autor

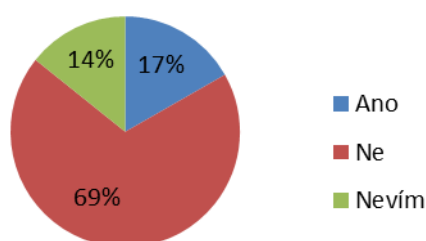
Hypotéza H. III: Alespoň 40 % uživatelů konopí, kteří jej užívají minimálně jednou či dvakrát měsíčně a častěji, ji také někdy vypěstovali.

Těch, kteří konopí užívají dvakrát měsíčně a častěji, bylo ve vzorku 28. Z nich konopí vypěstovalo pouze 8 osob tedy 28,5 %. Z celého vzorku 113 osob, které mají alespoň nějakou zkušenost s konopím, jej vypěstovalo pouhých 17, tedy necelých 15 %. Hypotéza H. III potvrzena nebyla.

Hypotéza H. IV: Většina všech respondentů nesouhlasí s tím, aby bylo podání jointa jiné osobě považováno za trestný čin.

Hypotéza H. IV byla potvrzena, neboť 69 % všech respondentů (111 osob ze 161) uvedla, že nesouhlasí s tím, aby bylo podání jointa považováno za trestný čin. Pokud by nás zajímalo rozložení dle pohlaví, proti tomu, aby bylo podání jointa jiné osobě považováno za trestný čin, je 64 % žen (66) a 77,5 % mužů (45). Situaci ilustruje graf č. 3.

Graf č. 3: Souhlasíte s tím, aby podání jointa bylo považováno za trestný čin? (muži i ženy celkem)

Zdroj: Autor

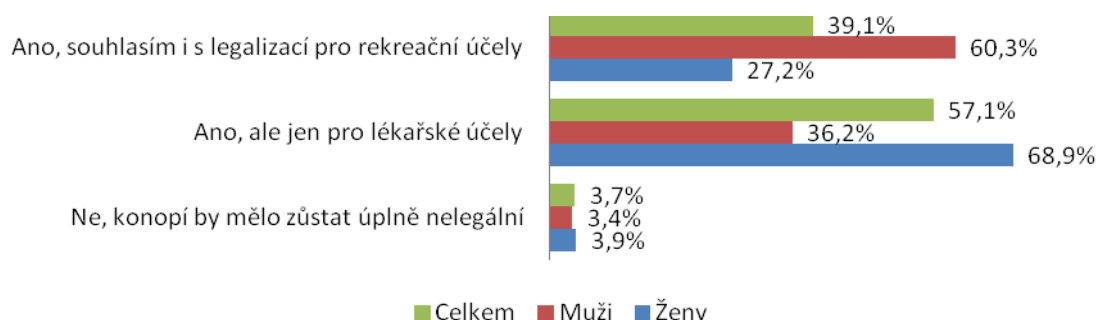
Z těch respondentů, kteří nikdy neměli zkušenost s konopím (48 osob), nesouhlasí 20 osob (41,7 %) s tím, aby bylo podání jointa jiné osobě považováno za trestný čin. Ze 113 respondentů, kteří přiznali alespoň nějakou zkušenost s konopím (včetně těch, kteří jej užívají pravidelně a často), je 80,5 % (91 osob) proti tomu, aby bylo podání jointa jiné osobě považováno za trestný čin.

Hypotéza H. V: Většina všech respondentů souhlasí s legalizací konopí pouze pro lékařské účely.

Z analýzy otázky č. 8 vyplývá, že ženy spíše souhlasí s legalizací pro lékařské účely (v 68,9 %, 71 žen), zatímco muži souhlasí více s legalizací i pro užití rekreační (v 60,3 %, 35 mužů). Celkově souhlas s legalizací konopí pro lékařské účely vyslovilo 57,1 % (92 osob) respondentů a s legalizací i pro účely rekreační souhlasí 39,9 % (63) respondentů. Názor, že konopí by mělo zůstat plně nelegální, vyslovilo méně než 4 % (6 osob) dotázaných, konkrétně 3,9 % (4 ženy) dotázaných žen a 3,4 % (2 muži) dotázaných mužů. Z výše uvedeného vyplývá, že hypotéza H. V byla potvrzena. Situaci ilustruje graf č. 4.

Z další analýzy souboru získaných dat, lze zjistit, že ze 48 osob, které nemají s užíváním konopí žádnou zkušenost, souhlasí 87,5 % (42 osob) s legalizací pouze pro lékařské účely a 10,5 % (5 osob) by souhlasilo s legalizací i pro účely rekreační. S legalizací v žádném případě z této skupiny nesouhlasí pouze jedna osoba.

Graf č. 4: Souhlasíte s legalizací konopí?

Zdroj: Autor

Jak již bylo řečeno, k ověření pravdivosti odpovědí respondentů na otázku č. 5 slouží otázka č. 10. Zaměřím se na ni proto blíže. Respondentů, kteří u otázky č. 5 uvedli, že užívají marihuanu nebo hašiš minimálně jednou nebo dvakrát týdně a častěji, napočítáme celkem 13. Všichni tyto respondenti zároveň u otázky č. 10 uvedli, že marihuanu kouřili dnes, včera, nebo v minulém týdnu. Skutečnost, že marihuanu užívá dvakrát měsíčně a častěji, přiznalo 28 respondentů. Všichni tyto přiznali, že užili marihuanu alespoň v minulém měsíci, týdnu, dnes nebo včera. Vedle toho 48 respondentů (30 %) u otázky č. 5 uvedlo, že s marihuanou či hašišem nemají žádnou zkušenost, a stejný počet také u otázky č. 10 odpověděl, že marihuanu ani hašiš nikdy nekouřili. Z těchto dat lze usoudit, že respondenti odpovídali na otázku č. 5 pravdivě.

K otázce č. 11 uvedlo, že za marihuanu měsíčně utratí alespoň nějaké peníze 17 respondentů. Všichni tyto respondenti uvedli, že marihuanu nebo hašiš vyzkoušelo, nebo ji užívá častěji. Méně než 500 Kč za marihuanu nebo hašiš utratí 9 respondentů, 6 respondentů uvedlo, že utratí za konopí mezi 500 Kč a 1000 Kč, 2 respondenti utratí za konopí mezi 1000 Kč a 2000 Kč měsíčně. Měsíční útratu za konopí větší než 2000 Kč neuvedl žádný respondent. Možno podotknout, že častěji za konopné produkty utrácí peníze muži (12 případů), než ženy (5 případů).

Ze všech 113 respondentů, kteří někdy marihuanu vyzkoušeli nebo ji užívají častěji, 100 osob nikdy neřídilo motorové vozidlo pod jejím vlivem. Jinými slovy 88,5 % těch, kteří mají alespoň nějakou zkušenost s marihuanou, pod jejím vlivem nikdy neusedlo za volant. Motorové vozidlo pod vlivem marihuany či hašiše někdy řídilo 13 respondentů (11,5 % těch, kteří někdy marihuanu vyzkoušeli nebo ji užívají častěji). Z těchto 13 respondentů pod vlivem marihuany nebo hašiše běžně řídí pouze 2 respondenti (tedy 1,8 % těch, kteří někdy marihuanu vyzkoušeli nebo ji užívají častěji), zatímco zbytek (11 osob) takto řídilo pouze výjimečně. Mezi těmi, kteří někdy řídili pod vlivem konopí, jsou 2 ženy, přičemž obě tak učinili příležitostně. Z výsledků dále vyplývá, že 5 osob z těch, které někdy řídili motorové vozidlo pod vlivem marihuany, ji užívá častěji jak dvakrát týdně.

Na otázku č. 13 odpověděli všichni respondenti, že je ani nenapadlo něco ukrást, aby měli peníze na marihuanu nebo hašiš. Konopí se jako kriminogenní faktor sekundární kriminality tedy nepotvrdilo.

6. Současné otázky legalizace měkkých drog a návrhy de lege ferenda

S postavením měkkých drog, konkrétně produktů z konopí, je spjata také otázka jeho legalizace, která se zejména v posledních letech dostává do popředí a je stále diskutovanějším tématem mezi odbornou i laickou veřejností. Považuji proto za nezbytné tuto problematiku ve své práci shrnout.

S nadsázkou lze říci, že existují dva nesmiřitelné tábory, kdy jedni jsou pro a druzí proti legalizaci konopí. Je potřeba rozlišovat mezi legalizací pouze pro lékařské účely a legalizací i pro účely rekreační. Zatímco k legalizaci konopí pro lékařské účely již bylo v České republice i v některých jiných státech v různé míře přistoupeno, k legalizaci pro rekreační užívání zatím došlo jen v několika málo státech na světě. Nejprve se tedy zaměřím v krátkosti na tuto problematiku v podmínkách České republiky.

6.1. Otázky legalizace konopí pro léčebné využití

V České republice bylo konopí pro lékařské účely legalizováno zákonem č. 50/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů (zákon o léčivech), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Podle aktuálního znění § 24a zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů (dále jen zákon č. 167/1998 Sb.) může konopí pěstovat pro léčebné použití pouze právnická či podnikající fyzická osoba na základě licence od Státního ústavu pro kontrolu léčiv (dále jen SÚKL) a navíc musí mít povolení k zacházení s návykovými látkami a přípravky. Licence je udělována na základě dvoukolového výběrového řízení na maximálně pět let a může být udělena opakovaně. Kritéria tohoto výběrového řízení tento zákon dále specifikuje v § 24a odst. 2. SÚKL je dle § 24b zákona č. 167/1998 Sb. povinen nejpozději do čtyř měsíců od sklizně konopí vykoupit na základě ceny stanovené ve výběrovém řízení. Takto získané konopí bude dále distribuováno koncovým uživatelům pomocí lékáren. V současné době však toto ještě není realizováno a konopí má být zatím dováženo z Nizozemska.²¹⁰

Realizace výše zmíněného je však poněkud problematická. Zákon č. 50/2013 Sb. vstoupil v účinnost 1. dubna 2014. Dne 18. prosince 2014 Česká televize informovala o tom, že první firma dostala povolení k dovozu konopí pro léčebné účely, avšak podle dostupných informací jsou s tímto spojeny problémy. „*Ministerstvo zdravotnictví jí povolilo dovážet sušenou rostlinu z Nizozemska. Podle vedení společnosti ale o konopí není příliš zájem, firma proto zatím žádné neobjednala. Konopí se totiž smí vydávat pouze na tzv. elektronický recept, kterým disponuje jen zlomek lékařů. Měsíční dávka navíc stojí několik tisíc korun, což si řada*

---

²¹⁰ VÁLKOVÁ, Hana, WIRNITZER, Jan. Konopí se do Česka začne dovážet z Nizozemí, kolik bude stát, nikdo neví. *Idnes.cz* [online]. Mafra, publikováno 24. 3. 2013 [cit. 16-3-2014].

lidí nemůže dovolit.“²¹¹ Vedle toho v současnosti mají povolení pro zacházení s konopím pro léčebné účely další dvě firmy.²¹²

K tomuto zákonu se vztahuje také prováděcí vyhláška č. 221/2013 Sb. kterou se stanovují podmínky pro předepisování, přípravu, výdej a používání individuálně připravovaných léčivých přípravků s obsahem konopí pro léčebné použití.²¹³

Proti opatřením ve výše zmíněné vyhlášce vystupují kritické hlasy. Jako největší problém je uváděno povolené množství 30 gramů, které lze jednomu pacientovi měsíčně předepsat. Podle zahraničních studií je průměrná měsíční dávka léčebného konopí mezi 70 a 120 gramy.²¹⁴ Problémem je také vyjmutí konopí ze zdravotního pojištění. Při ceně, za kterou bude konopí nabízeno (jednatel společnosti, jež má konopí dovážet, uvádí koncovou cenu pro pacienta mezi 270 a 300 Kč za gram),²¹⁵ by tak měsíčně vyšlo užívání konopí pacienta na více jak 8 000 Kč. Takováto cena konopí činí pro pacienty, vzhledem k tomu, že jde o těžce nemocné lidi, kteří často nemají prostředky, prakticky nedostupné. A jelikož lze na černém trhu konopí pořídit levněji či je daleko levněji vypěstovat, je na pováženou, zda bude do lékárny pro léčebné konopí vůbec někdo chodit.

Jako poněkud zvláštní opatření mi též přijde současný dovoz konopí z Nizozemí, neboť nemám pochyb, že by Česká republika dokázala konopí srovnatelné kvality vypěstovat sama. Dovoz konopí z Nizozemí doprovází podle posledních informací další problémy, neboť Nizozemí má své zákonné limity na vývoz konopí, jež jsou stanoveny na maximálně 50 kilogramů této látky za rok a 100 kilogramů za roky tři. *„Od dovozu z této země si přitom české ministerstvo zahraničí slibovalo, že bude pokrývat spotřebu tuzemských pacientů. Jenže bude stačit zhruba jen pro 139 nemocných.“*²¹⁶ A to nemluvě o ceně, za kterou zde bude konopí distribuováno.

Tato cesta mi tedy nepřipadá správná. Pokud se na tyto informace zaměříme, může se zdát, že se zákonodárce sice rozhodl vyhovět stále sílícímu tlaku veřejnosti na legalizaci konopí, ale jaksi napůl. Mohlo by se zdát, že se stát na oko snaží konopí zlegalizovat, ale v praktickém důsledku bude pro drtivou většinu pacientů nedostupné. Důsledky této situace lze jen předpokládat, avšak osobně mě napadá, zda tato opatření spíše černý trh nepodpoří a zda tak nepostaví mimo zákon ještě více nemocných lidí, kteří si nebudou moci legálně konopí zakoupit, a tak si jej obstarají jinou cestou. Buďto přímo již zmíněným nákupem na černém trhu, či si jej sami vypěstují, což vyjde nepoměrně levněji, jenže se tím dopustí trestného činu

---

²¹¹ Prodej léčebného konopí brzdí cena i elektronické recepty. *Ct24.cz* [online]. Česká televize, publikováno 18. 12. 2013 [cit. 16-3-2014].

²¹² Povolení na dovoz léčebného konopí má třetí česká firma. *Deník.cz* [online]. Vltava-Labe-press, publikováno 10. 3. 2014 [cit. 16-3-2014].

²¹³ Vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 221/2013 Sb., kterou se stanovují podmínky pro předepisování, přípravu, výdej a používání individuálně připravovaných léčivých přípravků s obsahem konopí pro léčebné použití

²¹⁴ Léčba konopím v ČR - konečně legálně? *Zelenazeme.cz* [online]. Zelená země, s. r. o. [cit. 16-3-2014].

²¹⁵ VÁLKOVÁ, Hana. První dovozové konopí je na cestě, stát chystá tendr na pěstitele. *Idnes.cz* [online]. Mafra, publikováno 13. 3. 2014 [cit. 17-3-2014].

²¹⁶ TOPIČ, Petr, VÁLKOVÁ, Hana. Konopí bude vzácný lék, z Nizozemska smí Česko dovézt metrác za tři roky. *Idnes.cz* [online]. Mafra, publikováno 5. 5. 2013 [cit. 17-3-2014].

dle § 285 trestního zákoníku. Tato situace tak nepomůže nikomu, neboť firmy, které získají licence na dovoz či prodej konopí jej neprodají, k pacientům se legální cestou nedostane a kriminalita spojená s pěstováním a obchodem s konopím vzroste. Nemluvě o tom, že stát je dle zákona č. 50/2013 Sb. povinen sklizené konopí od firem vykoupit.

6.2. Otázky legalizace konopí pro rekreační využití

Pokud se zaměříme na legalizaci konopí pro rekreační užití, lze najít zkušenosti v zahraničí. Již čtyři státy na světě zlegalizovaly konopí pro rekreační účely a postavily je na úroveň tabáku, či alkoholu. První země, která úplně legalizovala konopí, je Uruguay. Uruguay se touto cestou chce zbavit pašeráků a dostat trh s touto komoditou pod státní kontrolu.²¹⁷

V USA se k úplné legalizaci konopí uchýlily státy Colorado a Washington. Občané obou států si legalizaci konopí odsouhlasili v referendech. Vedle toho je od roku 1996 legální užívání konopí pro lékařské účely ve více než dvaceti dalších státech USA.²¹⁸

Z evropských států je konopí pro rekreační užití legální pouze v Nizozemí a i zde je jeho prodej regulován. Konopí se zde prodává v tzv. Cofee shopech, což jsou specializované obchody, v nichž lze konopí a výrobky z něj koupit a konzumovat. Od 1. ledna 2013 zde však platí zákon, který zakazuje prodej konopí lidem, kteří nemají v Nizozemsku trvalý pobyt (vyjma Amsterdamu).²¹⁹ Avšak podle dostupných informací se tento zákaz příliš nevynucuje.²²⁰ Pro zodpovězení otázky, zda u nás konopí zlegalizovat i pro rekreační užití, tak můžeme sledovat vývoj ve výše jmenovaných státech, které již k takové legalizaci přistoupily, a poučit se z jejich praxe.

Často můžeme od odpůrců legalizace konopí slyšet argument, že by v případě legalizace vzrostl počet uživatelů konopí a tím také počet všech negativních důsledků, kterým by musela společnost čelit. Tento argument se zdá logický, avšak podíváme – li se na statistiky, nemusí nám připadat až tak jasný. Podle národního průzkumu prevalence²²¹ užití návykových látek v Nizozemí z roku 2009 je celoživotní prevalence užívání drog zjištěna u 25, 7 % populace ve věku 15 – 64 let. Prevalence užívání marihuany za předchozí rok byla zjištěna u 7 % populace stejného věku.²²² Pokud srovnáme tuto zemi s tradičně liberální politikou ve vztahu k měkkým drogám s USA, jako reprezentantem tradičně represivního přístupu ke drogám (USA jako celku), je v USA uváděna celoživotní prevalence užívání marihuany ve 41,5 % populace ve věku od 12 let výše a prevalence užívání marihuany za předchozí rok byla zjištěna u 11,3 % populace stejného věkového rozmezí. Pokud bychom

---

²¹⁷ Uruguay jako první stát na světě schválila úplnou legalizaci konopí. *Idnes.cz* [online]. Mafra, publikováno 11. 12. 2013 [cit. 17-3-2014].

²¹⁸ Coloradští si mnou ruce, legalizací marihuany vybrali na daních miliony. *Ct24.cz* [online]. Česká televize, publikováno 12. 3. 2014 [cit. 18-3-2014].

²¹⁹ NOVÁK, Pavel. JELÍNKOVÁ, Tereza. Nizozemsko zakázalo prodej marihuany cizincům, výjimku má Amsterdam. *Rozhlas.cz* [online]. Český rozhlas, publikováno 1. 1. 2013 [cit. 17-3-2014].

²²⁰ Žádné drogy pro turisty? V Holandsku zákon nedodržují. *Lidovky.cz* [online]. Mafra, publikováno 16. 1. 2013 [cit. 17-3-2014].

²²¹ Jako prevalence je označován poměr počtu nemocných (v našem případě užívajících konopí) k počtu obyvatel. Pojem prevalence. *ABZslovníkcizích slov.cz* [online]. 2005 - 2014 [cit. 17-3-2014].

²²² The Netherlands Drug Control Data and Policies. *DrugWarfacts.org* [online]. 1998 - 2014 [cit. 17-3-2014].

hledali stejné informace ohledně heroínu, zjistíme, že celoživotní prevalence užívání heroínu je v USA 1,5 % populace ve věku od 12 let výše, zatímco v Nizozemsku je tato hodnota v populaci mezi 15 a 64 lety pouze 0,5 %.²²³ Z těchto dat lze tedy usuzovat, že výše zmíněný argument má velké mezery a nelze s ním souhlasit. Pokud si bude někdo chtít drogu sehnat, tak ji nepochybně dříve či později sežene a zvláště v případě konopí mu to v našich podmínkách nebude činit potíže.

Jako další argument proti legalizaci bývá uváděno, že marihuana je vstupní droga k drogám tvrdým. Tato „teze“ je však již považována za vyvrácenou. Podle článku Josefa Radimeckého *Teorie marihuany jako vstupní drogy* je: „*Tvrzení, že se 70 % ze všech lidí, kteří někdy v životě vyzkouší marihuanu, stane závislými na užívání tzv. tvrdých drog, je stejně zavádějící blud, jako kdyby někdo tvrdil, že 70 % ze všech lidí, kteří v období dospívání onanovali, se stanou sexuálními pracovníky.*“²²⁴ Nejvýmluvněji bych pak tento argument shrnul slovy Národního protidrogového koordinátora Jindřicha Vobořila: „*Užívání marihuany mezi mladistvými a mladými dospělými v ČR je stále na velmi vysoké úrovni. Nicméně zdá se, že se nám podařilo tento negativní trend obrátit a snížit míru užívání konopných drog v nejrizikovější populaci mladistvých a mladých dospělých, a to je velice dobře. Na vysoké úrovni se drží intenzivní konzumace alkoholu. Týká se nejen dospělých, ale i dospívajících dětí. „Vstupní drogou“ je spíše alkohol než marihuana, jak se dříve tradovalo.*“²²⁵

V souvislosti s častým užíváním konopí bývá někdy též zmiňován tzv. „Amotivační syndrom.“²²⁶ V literatuře však existují rozpory mezi tím, zda takový syndrom vůbec existuje, neboť má mnoho podobných klinických znaků s depresí.²²⁷ Nepodařilo se mi ani nalézt nějaký přesvědčivý výzkum, který by dokazoval jeho přímou souvislost s užíváním konopí. Spíše bych se přiklonil k názoru, že motivace i amotivace závisí spíše na samotné osobnosti člověka, než na tom, zda užívá marihuanu.

Často bývá ve spojitosti s marihuanou zmiňován zejména její negativní vliv na paměť. Podle nedávného průzkumu, kdy byli testováni mladiství, kteří kouřili marihuanu denně po dobu tří let „*se u všech oproti lidem, kteří marihuanu pravidelně nekouří, projevilo zhoršení paměti. Doprovázely jej i morfologické změny v paměťových centrech mozku, kdy bylo zaznamenáno jejich zmenšení – přesněji zhroucení dovnitř, což podle odborníků svědčí o úbytku neuronů. Abnormality se silněji projevovaly úměrně s tím, oč dříve jedinec s kouřením marihuany začal. Potvrzuje se tak, že především u mladistvých může užívání marihuany*

---

²²³ Netherlands Compared With The United States. *DrugWarfacts.org* [online]. 1998 - 2014 [cit. 17-3-2014].

²²⁴ RADIMECKÝ, Josef. *Teorie marihuany jako vstupní drogy*. *Adiktologie.cz* [online]. Klinika adiktologie, 1. LF UK a VFN v Praze, publikováno 14. 3. 2006 [cit. 18-3-2014].

²²⁵ HURÝSEK, Lukáš. *Mýty a legendy Národní protidrogové centrály*. *Magazín Legalizace* [online]. Legal publishing s. r. o., publikováno 26. 11. 2013 [cit. 18-3-2014].

²²⁶ Amotivační syndrom; může zahrnovat apatii, ztrátu výkonnosti, zúžení kapacity k realizaci záměrů a dlouhodobých plánů, sníženou frustrační toleranci, roztěkanost a obtíže při vykonávání rutinních činností. Více: *Glosář pojmů - amotivační syndrom*. *Drogy-info.cz* [online]. Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti, aktualizováno 14. 10. 2010 [cit. 18-3-2014].

²²⁷ MIOVSKÝ, Michal. *Konopné drogy* [online]. Text pro sborník: Kalina, K, a kolektiv autorů. (2003). *Drogy a drogové závislosti - mezioborový přístup* [cit. 18-3-2014].

negativně ovlivnit vývoj mozku, zatímco u dospělejších jedinců se takový účinek neprojeví.“²²⁸ Z výše uvedeného tedy vyplývá, že marihuana (podobně jako alkohol) působí negativně na mozek, zejména u mladistvých. V případě legalizace marihuany by bylo tedy nutné přijmout opatření omezující dostupnost pro mladistvé a důrazně vymáhat jejich dodržování.

Posledním vlastností drog, na kterou se zde zaměřím, je jejich schopnost vyvolat závislost. O závislosti obecně pojednává tato práce v příslušné kapitole. V literatuře bylo na téma závislosti na konopí napsáno mnoho příspěvků a provedeno množství výzkumů. Na základě toho lze konstatovat, že konopí je schopno vytvořit u častých uživatelů závislost. Jedná se zejména o závislost psychickou.²²⁹ Některé zdroje uvádějí, že THC je schopno vytvořit též fyzickou závislost. Konkrétně byl v této oblasti proveden výzkum na opicích a přítomnost fyzické závislosti byla prokázána.²³⁰ V případě fyzické závislosti velmi záleží na množství účinné látky, délce a frekvenci jejího užívání. Je však možno poznamenat, že „*mezi široce užívanými drogami představuje marihuana tu nejméně návykovou. Nejvíce citovaný výrok, který se opírá o průzkum podporovaný National Institute on Drug Abuse ze začátku 90. let minulého století, říká, že 9 % lidí, kteří během života konzumovali marihuanu, si na ní vytvořilo závislost. U alkoholu se jedná o 15 %; 17 % u kokainu, 23 % u heroinu a 32 % u tabáku.*“²³¹ Z toho lze usuzovat, že nebezpečí vzniku závislosti sice hrozí, ale je menší než u běžně dostupných legálních drog jako je alkohol a tabák.

6.3. Fenomén legalizace měkkých drog a návrhy de lege ferenda

Na fenomén legalizace konopí lze nahlížet z různých stran, a proto se je zde pokusím shrnout, uvést k nim svůj názor a případné návrhy. Legalizace konopí pro rekreační účely tedy bude mít nejvýznamnější dopad na kriminalitu, ekonomiku, právní, zdravotní a sociální oblast.

Dopad na oblast kriminality lze spatřovat v tom smyslu, že pokud by konopí vystoupilo z ilegality a začalo být dostupné, došlo by nepochybně k výraznému utlumení až úplnému vytlačení černého trhu s touto komoditou. V případě úplné legalizace konopí by samozřejmě musely být stanoveny přesné mantinely ve smyslu jaké množství, kdo, komu, kde a za jakých podmínek může prodat. Zde se zejména nabízí otázka zamezení přístupu mladistvým k marihuaně. Jak je uvedeno výše, právě pro tuto skupinu potenciálních uživatelů je konopí nejvíce nebezpečné. Lze předpokládat, že by se nikdy nepodařilo tento problém úplně odstranit. Na druhou stranu, za současného stavu lze marihuanu poměrně snadno získat a dealer jistě nebude požadovat po svých zákaznících občanský průkaz k ověření věku. Tento problém tedy existuje, ať je konopí legální či není.

V případě legalizace konopí by bylo jistě nutno stanovit tvrdé tresty za porušování stanovených pravidel, ale jejich dodržování by bylo možné lépe kontrolovat, než v případě, že

---

²²⁸ Kouření marihuany poškozuje paměť, tvrdí nová studie. *National-geographic.cz* [online]. National Geographic Česko, publikováno 18. 12. 2013 [cit. 18-3-2014].

²²⁹ CIMPOVÁ, M., Léčba lidí ze závislosti na konopí je běžnou praxí - rozhovor s MUDr. Stanislavem Kudrlem. *Legalizace.cz* [online]. Publikováno 28. 2. 2010 [cit. 18-3-2014].

²³⁰ Způsobuje marihuana závislost? I. díl. *Konoptikum.cz* [online]. Publikováno 11. 3. 2012 [cit. 18-3-2014].

²³¹ Tamtéž

je celý trh ilegální. Vedle toho by se policii uvolnily kapacity pro zjišťování a stíhání trestných činů spojených s jinými drogami.

Ekonomická stránka legalizace je neméně důležitá než oblast předchozí. V případě legalizace konopí by státu samozřejmě plynuly peníze z daní, a to nejen z daně z přidané hodnoty a z příjmu fyzických a právnických osob v tomto odvětví podnikajících, ale také z daně spotřební, kterou by bylo konopí podobně jako alkohol a tabák jistě zatíženo. Vedle toho lze zmínit také prodej licencí na výrobu a obchodování s konopím. Jak ukazuje zkušenost například již ze zmiňovaného Colorada, je legalizace marihuany pro stát velmi lukrativní příležitostí.²³² Jedná se vlastně do jisté míry nové specifické odvětví, které by vedle zisků do státní kasy mohlo vytvořit množství pracovních míst. S tím je spojen také turistický ruch, jemuž by při legalizaci konopí v České republice nepochybně velmi prospěla. K tomu opět zmiňme Americký příklad.²³³ Vedle toho lze uvažovat také o exportu. Protože se situace kolem legalizace konopí začíná pomalu uvolňovat, lze očekávat, že stále více států bude konopí postupně legalizovat, ať již pro účely lékařské nebo rekreační.²³⁴ Legalizace by mohla být pro Českou republiku příležitostí, jak získat vývozní artikl. Je možné pozorovat, že svoji pozornost k legální marihuaně obrací také akciové trhy a o investice do průmyslového pěstování konopí by mohl být mezi investory zájem.²³⁵ Zde je možné namítat, že by se stát vlastně stavěl do pozice dealera, avšak on již v takové pozici vlastně je, neboť z prodeje alkoholu a tabáku plynou státu nemalé daňové příjmy.

Zdravotní aspekty legalizace nebudou pozitivní, a to zejména z toho důvodu, že je konopí nejčastěji užíváno kouřením. S častou inhalací jakéhokoli kouře jsou spojeny vážné zdravotní následky. Lze však předpokládat, že množství velmi častých a silných kuřáků konopí nevzroste (neboť ti si konopí opatří na černém trhu, nebo vypěstují i nyní) a tím pádem by dopady na celkové zdraví obyvatelstva nemusely být příliš vážné. Vedle toho by státní kontrola umožnila zajištění kvality a jakosti tohoto materiálu. Na černém trhu může být prodávána marihuana nekvalitní či „zkažená“, například různými plísněmi či parazity se kterými se pak uživatel dostává do kontaktu, což může být nebezpečnější, než samotné kouření marihuany.

Po stránce sociální lze uvažovat otázku, zda by legalizací marihuany nebyla otevřena cesta k tolerovanému prodeji tvrdých drog. Zde by velmi záleželo na přístupu státu, legislativě, kontrole, prevenci a postihování takovéto činnosti. Osobně si myslím, že při správném nastavení legislativy, kontrole a prevenci a důslednému oddělení konopí od všech ostatních nelegálních drog by zde drogový boom nenastal. Je samozřejmě potřeba nadále přísně postihovat nakládání se všemi nelegálními drogami a zejména obchod s nimi.

---

²³² Coloradští si mnou ruce, legalizací marihuany vybrali na daních miliony. *Ct24.cz* [online]. Česká televize, publikováno 12. 3. 2014 [cit. 18-3-2014].

²³³ Zakuřte si trávu jako zamlada, lákají turisty coloradské cestovky. *Ct24.cz* [online]. Česká televize, publikováno 4. 2. 2014 [cit. 18-3-2014].

²³⁴ ARMENTANO, Paul., Je jen otázkou času, kdy bude konopí legální všude. *Magazín Legalizace* [online]. Legal publishing s. r. o., publikováno 10. 1. 2014 [cit. 18-3-2014].

²³⁵ KUČTA, Daniel., Legální marihuana – (ne)vysmátá investice budoucnosti. *Investujeme.cz* [online]. Fincentrum., publikováno 6. 2. 2014 [cit. 18-3-2014].

Vedle toho vyvstává otázka, zda by vzrostl počet závislých na marihuaně. Fyzická závislost se sice u měkkých drog často nedostavuje, nebo se dostavuje velmi slabá, avšak to stejné nelze říci o závislosti psychické. To by mohlo být problémem a překážkou legalizace. Na druhou stranu se Česká republika již s problémem užívání konopí potýká. Proto je dle mého názoru nejúčinnějším prostředkem, jak se závislostí a nepřiměřeným užíváním konopí bojovat, prevence. Legalizace by mohla přinést potřebné finanční prostředky pro financování této prevence a dalších aktivit, které by vedly ke snižování závislosti a užívání konopí. Důležitým aspektem je zejména omezení přístupu mladistvým k této látce.

Ve světle zjištěných a popsanych informací tedy musím říci, že s legalizací pro lékařské užití souhlasím, avšak je potřeba toto opatření ještě upravit, aby byly odstraněny výše uvedené nedostatky. Ohledně legalizace konopí pro rekreační užití bych byl opatrnější, ale v zásadě bych s tímto také souhlasil. Je však potřeba nastavit přesné mantinely a pravidla takového opatření a důsledně je vymáhat. Jedině v tom případě by mohla být legalizace konopí pozitivní a nepřinesla by výrazná nebezpečí. K tomu jak tato pravidla nastavit a jak celou legalizaci provést by mohlo být využito zkušeností z jiných států, kde bylo toto opatření již realizováno.

7. Závěr

V této bakalářské práci jsem se zaměřil na postavení měkkých drog v oblasti trestního práva. Protože se o měkkých drogách v současnosti hodně hovoří, zvláště v souvislosti s konopím, je tato oblast více než aktuální a považuji za důležité se této oblasti věnovat.

Základním problémem, který bylo nutno na počátku této práce vyřešit, byla otázka, jaké drogy je možno považovat za měkké. V našich podmínkách je to hlavně konopí, resp. je také nejzneužívanější měkkou drogou vůbec a splňuje znaky měkké drogy. K tomu se váže také pojetí konopí trestním zákoníkem, do nějž byly zařazeny privilegované skutkové podstaty drogových trestných činů, které souvisejí s konopím. Tím mám na mysli ustanovení § 284 odst. 1 trestního zákoníku, ve kterém je přechovávání konopí privilegovanou skutkovou podstatou vůči přechovávání jiných látek. A zvláště pak § 285 odst. 1 trestního zákoníku, kde je s konopím také spojena privilegovaná skutková podstata vůči jiným rostlinám a houbám obsahujícím omamné a psychotropní látky. Je tedy zřejmé, že za měkkou drogu v našich podmínkách lze považovat zejména konopí, jehož postavení je v trestním právu výslovně upraveno. V tomto smyslu tedy u nás platná legislativa rozlišuje mezi drogami měkkými a tvrdými. Na otázku, co jsou to měkké drogy a jaké je jejich postavení v trestním právu, se dle mého názoru tedy podařilo uspokojivě odpovědět.

Vedle toho se práce snažila podat přehled problematiky měkkých drog v širším kontextu, což se mi dle mého názoru také povedlo, neboť v práci jsou akcentovány nejvýznamnější oblasti spojené s drogami a trestním právem. Tím mám na mysli primární a sekundární drogovou kriminalitu, její dokazování, trestání a prevenci.

V této bakalářské práci je věnována pozornost také legalizaci, jako významnému fenoménu v oblasti měkkých drog – konkrétně konopí. Na základě částečné legalizace konopí u nás a úvahám o legalizaci úplně se začíná postavení měkkých drog v trestním právu měnit a lze očekávat, že tento vývoj bude časem nabírat na dynamice. V práci byl proto věnován otázkám legalizace prostor, a to jak ve smyslu analýzy současného stavu legalizace konopí pro léčebné využití, tak i ve smyslu zvážení některých aspektů pro a proti legalizaci úplně.

V neposlední řadě bylo cílem práce realizovat dotazníkové šetření mezi současnými či bývalými studenty Masarykovy univerzity zjišťující, jaké jsou jejich postoje k měkkým drogám, jejich kriminalizaci, užívání a případné legalizaci. Výzkum jsem provedl a dospěl jsem k zajímavým zjištěním, která jsou prezentována ve páté kapitole této práce.

Pro zpracování této bakalářské práce bylo využito studium relevantní literatury, právních předpisů a dalších zdrojů souvisejících s danou oblastí. Oblast byla analyzována z několika pohledů a následně byly učiněny vlastní závěry, vysloveny názory a doporučení. V rámci práce jsem také provedl vlastní výzkum pomocí deduktivní metody, konkrétně kvantitativním dotazníkovým šetřením.

V bakalářské práci jsem si za cíl vytkl zmapovat a analyzovat postavení měkkých drog v trestním právu a nejen to. Chtěl jsem částečně i sám pro sebe prozkoumat oblast drog z více pohledů, než jen z pohledu právního. Chtěl jsem popsat drogy obecně, zjistit jaké jsou jejich účinky, nebezpečí a vliv na kriminalitu se zaměřením právě na drogy měkké. V světle těchto zjištěných skutečností jsem se potom snažil měkké drogy zasadit do systému trestního práva a

přidat svoje návrhy, názory a zjištění, které by mohly být pro danou problematiku přínosné. Vedle toho jsem se snažil zmapovat posun, který v oblasti měkkých drog nastal a poodhalit další očekávaný vývoj. Domnívám se, že jsem mi to podařilo. Práce je poněkud rozsáhlejší, než byly oficiální požadavky. Je tomu tak proto, že oblast drog, a jejich postavení v trestním právu je natolik rozsáhlá a zasahuje do tolika dalších oblastí, že ucelený pohled na problematiku si žádá prozkoumat nejen oblast právní a kriminologickou, ale též zjistit skutečnosti proč lidé drogy užívají, co je k tomu vede a jaká jsou s tím spojená rizika. V rámci měkkých drog, a zejména u nás nejrozšířenější měkké drogy konopí, mě zajímala také míra zkušeností s touto látkou v populaci studentů, tedy mladých lidí s dokončeným středním a vyšším vzděláním. Chtěl jsem osvětlit, do jaké míry s tímto mají zkušenosti a jaké jsou jejich názory na některé otázky s tímto spojené. Domnívám se, že tento úkol si mi také podařilo uspokojivě splnit. V tomto smyslu je tato bakalářská práce přínosem, a to nejen pro mě tím, že jsem si ujasnil některé otázky ohledně drog obecně a zvláště ohledně drog měkkých, ale také pro potenciálního čtenáře, který hledá informace k této problematice.

Na úplný závěr bych chtěl říci, že se mi nepodařilo zjistit nějaká výrazná rizika spojená s užíváním konopí, jež by byla srovnatelná s užíváním drog tvrdých, například pervitinu. Samozřejmě jako s každou jinou drogou se s užíváním konopí, potažmo i jiných měkkých drog, pojí jistá míra rizika a je k němu potřeba přistupovat s respektem. Drogy obecně mohou v některých případech pomoci. Vždyť i některé z nich fungují jako léky. Pokud však užívání jakékoliv látky přeroste u uživateli přes hlavu, jsou pro něj následky často fatální. S měkkými drogami je toto nebezpečí spojeno méně, avšak je tu a zvláště pro mladistvé a děti je toto nebezpečí několikanásobně větší než pro dospělé. Co se týče postavení měkkých drog v trestním právu, je ve světle nedávných událostí možné pozorovat posun vnímání napříč celou společností i právním systémem a lze předpokládat, že tento vývoj bude pokračovat. Konopí má již teď v rámci drogových deliktů privilegované postavení a nakládání a výroba pro vlastní potřebu je trestáno nižšími tresty, než je tomu za srovnatelné činy u drog jiných. Nebojím se předpokládat, že během několika let je možné reálně očekávat, že konopí bude úplně dekriminlizováno. Tento vývoj není špatný, naopak domnívám se, že dekriminlizace konopí a současně stanovení jasných limitů a pravidel v souvislosti s nakládáním s touto látkou a jejím prodejem by mohla v případě správného nastavení pravidel být přínosná. Neboť s konopím se obchodovalo, obchoduje a obchodovat bude, avšak vystoupí – li tento trh z ilegality, bude mnohem více kontrolovatelný a navíc se policii uvolní kapacity na potírání drog tvrdých, jež jsou mnohem nebezpečnější než konopí, potažmo drogy měkké.

Seznam použitých zdrojů

Literární prameny:

1. DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. 3. vyd. Praha: Univerzita Karlova - Karolinum, 2002. 374 s. ISBN 80-246-0139-7
2. FRYŠTÁK, Marek, a kol. *Trestní právo hmotné zvláštní část*. 3. vyd. Ostrava: Key publishing, 2012. 170 s. ISBN 978-80-7418-159-7
3. HEJDA, Jan. *Kriminologické, trestněprávní a kriminalistické aspekty drogového problému v ČR a jeho řešení*. 1. vyd. Jindřichův hradec: Rain, 2000. 148 s. ISBN 80-245-0080-9
4. HRUŠKA, Jiří, KNOBLOCH, Robert. *Využití znaleckého posudku při identifikaci omamných a psychotropních látek*. Bulletin národní protidrogové centrály 4/2008. Policie České republiky, Národní protidrogová centrála služby kriminální policie a vyšetřování. s. 2 – 8. ISSN 1211-8834
5. CHMELÍK, Jan, a kol. *Trestní právo hmotné zvláštní část*. 1. vyd. Praha: Linde, 2010. 376 s. ISBN 978-80-7201-820-8
6. CHOMYNOVÁ, Pavla. *Národní výzkum užívání návykových látek 2012, Kouření, užívání alkoholu a dalších drog v obecné populaci*. Zaostřeno na drogy 2/2013. Praha: Úřad vlády České republiky, Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti, 2013. 16 s. ISSN 1214 -1089
7. JURÁKOVÁ, Iveta. *Trestněprávní postih toxikomanů*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita 1999. 176 s. ISBN 80-210-2234-5
8. MCGRATH, Yuko, a kol., přeložil Beneš Jiří. *Prevence užívání drog mezi mladými lidmi: přehled dostupných informací*. 1. vyd. Praha: Úřad vlády ČR, 2007. 70 s. ISBN 978-80-87041-15-1
9. MRAVČÍK, Viktor, a kol., *Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice v roce 2012*, Praha: Úřad vlády České republiky, 2013. 145 s. ISBN 978-80-7440-077-3
10. NEŠPOR, Karel., DVOŘÁK Václav. *Prevence trestné činnosti související s návykovými látkami*. 1. vyd. Praha: Armex 1998. 98 s. ISBN 80-902283-9-9
11. NEVORALOVÁ, Monika, ŠTASTNÁ, Lenka. *Indikovaná primární prevence užívání návykových látek v praxi*. Časopis Adiktologie, ročník 2013, číslo 1, s. 24 -37. ISSN 1213-3841
12. SADÍLKOVÁ, Miluše. *Kriminalita a drogy, Sborník odborné konference*. Praha: Sananim, 2012. 99 s. ISBN 978-80-904536-4-7
13. SKÁCELOVÁ, Lenka. *Metodika práce s dětmi v oblasti primární prevence rizikových jevů*. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova, 1. lékařská fakulta, Klinika adiktologie 1. LF a VFN, 2012. 105 s. ISBN 978-80-7476-005-1

14. SOTOLÁŘ, Alexander, a kol. *Trestná činnost spojená se zneužíváním drog a formy jejího řešení*. Příručky Ministerstva spravedlnosti ČR, Svazek 65, Praha: Institut vzdělání MS ČR, 2002. s. 539 Nemá ISBN
15. SOTOLÁŘ, Alexander, PÚRY, František, ŠÁMAL, Pavel. *Alternativní řešení trestních věcí v praxi*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2000. 468 s. ISBN 80-7179-350-7
16. ŠÁMAL, Pavel, a kol. *Trestní zákoník II. § 140 – 421. Komentář*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. s. 1289 - 3285. ISBN 978-80-7400-178-9
17. ŠČERBA, Filip. *Alternativní tresty a opatření v nové právní úpravě*. 1. vyd. Praha: Leges, 2011. 416 s. ISBN 978-80-87212-68-4
18. ŠTERN, Pavel, OUŘEDNÍČKOVÁ, Lenka, DOUBRAVOVÁ, Dagmar. *Probace a mediace: Možnosti řešení trestných činů*. 1. vyd. Praha: Portál, 2010. 212 s. ISBN 978-80-7367-757-2
19. PROTIVÍNSKÝ, Miroslav. KLVAŇA, Karel, *Základy kriminalistiky*. 2. vyd. Praha: Armex Publishing, 2007. 159 s. ISBN: 978-80-86795-50-8

Právní předpisy ČR

1. Zákon č. 40/2009 Sb., ze dne 8. ledna 2009, trestní zákoník, ve znění zákona č. 306/2009 Sb., 181/2011 Sb., 330/2011 Sb., 330/2011 Sb., 357/2011 Sb., 420/2011 Sb., 375/2011 Sb., 458/2011 Sb., 193/2012 Sb., 360/2012 Sb., 390/2012 Sb., 399/2012 Sb., 494/2012 Sb., 241/2013 Sb., 259/2013 Sb., 105/2013 Sb., In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 13. 2. 2014].
2. Zákon č. 379/2005 Sb., ze dne 19. srpna 2005, o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 225/2006 Sb., 274/2008 Sb., 305/2009 Sb., 375/2011 Sb., In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 24. 2. 2014].
3. Zákon č. 218/2003 Sb., ze dne 25. června 2003, o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), ve znění zákona č. 383/2005 Sb., 253/2006 Sb., 345/2007 Sb., 129/2008 Sb., 41/2009 Sb., 181/2011 Sb., 301/2011 Sb., 357/2011 Sb., 459/2011 Sb., 375/2011 Sb., 193/2012 Sb., 390/2012 Sb., 45/2013 Sb., In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 12. 3. 2014].
4. Zákon č. 361/2000 Sb., ze dne 14. září 2000 o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění zákona č. 60/2001 Sb., 478/2001 Sb., 62/2002 Sb., 311/2002 Sb., 320/2002 Sb., 436/2003 Sb., 53/2004 Sb., 229/2005 Sb., 76/2006 Sb., 411/2005 Sb., 226/2006 Sb., 342/2006 Sb., 226/2006 Sb., 264/2006 Sb., 215/2007 Sb., 170/2007 Sb., 374/2007 Sb., 124/2008 Sb., 374/2007 Sb., 274/2008 Sb., 274/2008 Sb., 480/2008 Sb., 227/2009 Sb., 424/2010 Sb., 281/2009 Sb., 133/2011 Sb., 133/2011 Sb., 133/2011 Sb., 297/2011 Sb., 329/2011 Sb., 341/2011 Sb., 375/2011 Sb., 119/2012 Sb., 119/2012 Sb., 197/2012 Sb., 193/2012 Sb., 390/2012 Sb., 18/2012 Sb., 396/2012 Sb., 297/2011 Sb., 101/2013 Sb., 233/2013 Sb., 300/2013

Sb., 239/2013 Sb. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 4. 3. 2014].

5. Zákon č. 167/1998 Sb., ze dne 11. června 1998, o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění zákona č. 354/1999 Sb., 117/2000 Sb., 132/2000 Sb., 57/2001 Sb., 117/2000 Sb., 185/2001 Sb., 407/2001 Sb., 320/2002 Sb., 223/2003 Sb., 362/2004 Sb., 362/2004 Sb., 228/2005 Sb., 74/2006 Sb., 124/2008 Sb., 141/2009 Sb., 291/2009 Sb., 41/2009 Sb., 281/2009 Sb., 106/2011 Sb., 341/2011 Sb., 375/2011 Sb., 167/2012 Sb., 18/2012 Sb., 50/2013 Sb., 273/2013 Sb., 50/2013 Sb., In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 13. 2. 2014].
6. Zákon č. 200/1990 Sb., ze dne 17. května 1990 o přestupcích, ve znění zákona č. 337/1992 Sb., 344/1992 Sb., 359/1992 Sb., 67/1993 Sb., 290/1993 Sb., 134/1994 Sb., 82/1995 Sb., 279/1995 Sb., 237/1995 Sb., 289/1995 Sb., 112/1998 Sb., 168/1999 Sb., 360/1999 Sb., 29/2000 Sb., 151/2000 Sb., 121/2000 Sb., 132/2000 Sb., 258/2000 Sb., 361/2000 Sb., 370/2000 Sb., 164/2001 Sb., 273/2001 Sb., 254/2001 Sb., 265/2001 Sb., 274/2001 Sb., 312/2001 Sb., 52/2001 Sb., 6/2002 Sb., 62/2002 Sb., 78/2002 Sb., 259/2002 Sb., 285/2002 Sb., 216/2002 Sb., 311/2002 Sb., 320/2002 Sb., 274/2003 Sb., 218/2003 Sb., 47/2004 Sb., 436/2004 Sb., 559/2004 Sb., 586/2004 Sb., 95/2005 Sb., 392/2005 Sb., 501/2004 Sb., 379/2005 Sb., 76/2006 Sb., 57/2006 Sb., 216/2006 Sb., 134/2006 Sb., 213/2006 Sb., 411/2005 Sb., 115/2006 Sb., 181/2006 Sb., 225/2006 Sb., 226/2006 Sb., 362/2003 Sb., 80/2006 Sb., 215/2007 Sb., 376/2007 Sb., 344/2007 Sb., 314/2008 Sb., 129/2008 Sb., 274/2008 Sb., 309/2008 Sb., 484/2008 Sb., 52/2009 Sb., 41/2009 Sb., 306/2009 Sb., 346/2009 Sb., 150/2010 Sb., 199/2010 Sb., 133/2011 Sb., 366/2011 Sb., 285/2002 Sb., 142/2012 Sb., 237/2012 Sb., 390/2012 Sb., 494/2012 Sb., 102/2013 Sb., 300/2013 Sb., 306/2013 Sb., 308/2013 Sb., In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 24. 2. 2014].
7. Zákon č. 141/1961 Sb. ze dne 29. listopadu 1961 o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění zákona č. 57/1965 Sb., 59/1965 Sb., 173/1968 Sb., 58/1969 Sb., 149/1969 Sb., 156/1969 Sb., 48/1973 Sb., 29/1978 Sb., 43/1980 Sb., 159/1989 Sb., 50/1990 Sb., 53/1990 Sb., 81/1990 Sb., 101/1990 Sb., 178/1990 Sb., 303/1990 Sb., 558/1991 Sb., 25/1993 Sb., 115/1993 Sb., 283/1993 Sb., 292/1993 Sb., 154/1994 Sb., 214/1994 Sb., 8/1995 Sb., 152/1995 Sb., 150/1997 Sb., 209/1997 Sb., 148/1998 Sb., 166/1998 Sb., 191/1999 Sb., 29/2000 Sb., 227/2000 Sb., 30/2000 Sb., 77/2001 Sb., 144/2001 Sb., 265/2001 Sb., 424/2001 Sb., 200/2002 Sb., 226/2002 Sb., 320/2002 Sb., 218/2003 Sb., 279/2003 Sb., 200/2002 Sb., 237/2004 Sb., 257/2004 Sb., 283/2004 Sb., 539/2004 Sb., 539/2004 Sb., 587/2004 Sb., 239/2005 Sb., 45/2005 Sb., 394/2005 Sb., 413/2005 Sb., 79/2006 Sb., 113/2006 Sb., 321/2006 Sb., 115/2006 Sb., 253/2006 Sb., 165/2006 Sb., 112/2006 Sb., 179/2007 Sb., 170/2007 Sb., 345/2007 Sb., 135/2008 Sb., 121/2008 Sb., 177/2008 Sb., 384/2008 Sb., 90/2008 Sb., 129/2008 Sb., 274/2008 Sb., 457/2008 Sb., 480/2008 Sb., 52/2009 Sb., 301/2008 Sb., 7/2009 Sb., 218/2009 Sb., 41/2009 Sb., 272/2009 Sb., 306/2009 Sb., 163/2010 Sb., 219/2010 Sb., 197/2010 Sb., 150/2011 Sb., 181/2011 Sb., 207/2011 Sb., 330/2011 Sb., 341/2011 Sb., 348/2011 Sb., 459/2011 Sb., 357/2011 Sb., 193/2012 Sb., 273/2012 Sb., 43/2012 Sb., 390/2012 Sb.,

- 105/2013 Sb., 45/2013 Sb., 105/2013 Sb., 105/2013 Sb., In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 3. 3. 2014].
8. Zákon č. 140/1961 Sb. dne 29. listopadu 1961, Trestní zákon, ve znění zákona č. 120/1962 Sb., 53/1963 Sb., 56/1965 Sb., 81/1966 Sb., 148/1969 Sb., 45/1973 Sb., 43/1980 Sb., 10/1989 Sb., 159/1989 Sb., 159/1989 Sb., 47/1990 Sb., 84/1990 Sb., 175/1990 Sb., 457/1990 Sb., 545/1990 Sb., 490/1991 Sb., 557/1991 Sb., 290/1993 Sb., 38/1994 Sb., 91/1994 Sb., 152/1995 Sb., 152/1995 Sb., 19/1997 Sb., 103/1997 Sb., 253/1997 Sb., 92/1998 Sb., 112/1998 Sb., 148/1998 Sb., 112/1998 Sb., 167/1998 Sb., 96/1999 Sb., 210/1999 Sb., 191/1999 Sb., 223/1999 Sb., 327/1999 Sb., 238/1999 Sb., 360/1999 Sb., 105/2000 Sb., 101/2000 Sb., 29/2000 Sb., 305/1999 Sb., 121/2000 Sb., 05/2000 Sb., 120/2001 Sb., 144/2001 Sb., 139/2001 Sb., 256/2001 Sb., 265/2001 Sb., 3/2002 Sb., 134/2002 Sb., 285/2002 Sb., 482/2002 Sb., 218/2003 Sb., 91/2004 Sb., 52/2004 Sb., 537/2004 Sb., 692/2004 Sb., 587/2004 Sb., 276/2003 Sb., 413/2005 Sb., 70/2006 Sb., 161/2006 Sb., 227/2006 Sb., 314/2006 Sb., 411/2005 Sb., 115/2006 Sb., 253/2006 Sb., 320/2006 Sb., 343/2006 Sb., 178/2007 Sb., 362/2003 Sb., 135/2006 Sb., 271/2007 Sb., 296/2007 Sb., 122/2008 Sb., 296/2008 Sb., 129/2008 Sb., 274/2008 Sb., 52/2009 Sb., In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 24. 2. 2014].
9. Zákon č. 378/2007 Sb., ze dne 6. prosince 2007, o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů (zákon o léčivech), ve znění zákona č. 124/2008 Sb., 296/2008 Sb., 141/2009 Sb., 281/2009 Sb., 291/2009 Sb., 75/2011 Sb., 375/2011 Sb., 50/2013 Sb., 70/2013 Sb., In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 16. 3. 2014].
10. Zákon č. 50/2013 Sb., ze dne 30. ledna 2013, kterým se mění zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů (zákon o léčivech), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 17. 3. 2014].
11. Zákon č. 257/2000 Sb., ze dne 14. července 2000 o Probační a mediační službě a o změně zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí (zákon o Probační a mediační službě), ve znění zákona č. 342/2006 Sb., 112/2006 Sb., 264/2006 Sb., 218/2009 Sb., 227/2009 Sb. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 24. 2. 2014].
12. Nařízení vlády č. 455/2009 Sb., ze dne 7. prosince 2009, kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, které rostliny nebo houby se považují za rostliny a houby obsahující omamnou nebo psychotropní látku a jaké je jejich množství větší než malé ve smyslu trestního zákoníku, ve znění změny č. 3/2012 Sb. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 24. 2. 2014].

13. Nařízení vlády č. 467/2009 Sb. ze dne 14. prosince 2009, kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, co se považuje za jedy a jaké je množství větší než malé u omamných látek, psychotropních látek, přípravků je obsahujících a jedů, ve znění změn č. 4/2012 Sb., 259/2013 Sb. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 13. 2. 2014].
14. Vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 221/2013 Sb., ze dne 25. července 2013, kterou se stanovují podmínky pro předepisování, přípravu, výdej a používání individuálně připravovaných léčivých přípravků s obsahem konopí pro léčebné použití In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 16. 3. 2014].
15. Vyhláška ministra zahraničních věcí č. 47/1965 Sb., ze dne 27. dubna 1965 o Jednotné Úmluvě o omamných látkách In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 23. 2. 2014].
16. Vyhláška ministra zahraničních věcí č. 62/1989 Sb., ze dne 21. dubna 1989 o Úmluvě o psychotropních látkách In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 23. 2. 2014].
17. Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 458/1991 Sb., o sjednání Protokolu o změnách Jednotné úmluvy o omamných látkách z roku 1961 In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 23. 2. 2014].
18. Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 462/1991 Sb., o sjednání Úmluvy Organizace spojených národů proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 23. 2. 2014].
19. Pokyn obecné povahy Nejvyššího státního zástupce ze dne 27. 4. 2000, jímž se upravují podrobnosti postupu státních zastupitelství při postihu trestného činu nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle § 187a trestního zákoníku, ve znění pokynu obecné povahy nejvyššího státního zástupce č. 13/2001 In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 24. 2. 2014].
20. Pokyn obecné povahy nejvyššího státního zástupce č. 6/2000 dne 27. 4. 2000, jímž se upravují podrobnosti postupu státních zastupitelství při postihu trestného činu nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle § 187a tr. zák., ve znění pokynu obecné povahy nejvyššího státního zástupce č. 13/2001 ze dne 13. prosince 2001 a č. 7/2005 In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 24. 2. 2014].

Mezinárodní smlouvy a strategické dokumenty

1. *United Nations conventions and their related protocols underpin all the operational work of UNODC. Crime-Related Treaties* [online]. UNODC [cit. 23-2-2014]. Dostupné z: <http://www.unodc.org/unodc/en/treaties/index.html#Drugrelated>
2. *United Nations Convention against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances*, 1988 [online]. UNODC [cit. 23-2-2014]. Dostupné z: <http://www.unodc.org/unodc/en/treaties/illicit-trafficking.html>

3. *Protidrogová strategie EU 2013–2020*. (2012/C 402/01) Ze dne 29. 12. 2012 In: EUR-lex [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie. [cit. 23-2-2014]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2012:402:0001:0010:cs:PDF>
4. *Protidrogový akční plán EU na období 2013–2016*. (2013/C 351/01) ze dne 30. 11. 2013 In: EUR-lex [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie. [cit. 23-2-2014]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2013:351:0001:0023:cs:PDF>

Soudní rozhodnutí (judikatura)

1. Stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 13. března 2014, sp. zn. Tpjn 301/2013, k výkladu pojmu „množství větší než malé“ u omamných a psychotropních látek a přípravků je obsahujících a jedů (§ 283, § 284, § 285 tr. zákoníku). *Nejvyšší soud* [online]. Nejvyšší soud, © 2014 [cit. 11-3-2014]. Dostupné z: http://www.nsoud.cz/JudikaturaNS_new/ns_web.nsf/0/73E35D889DC1B58DC1257CB5002C0925?openDocument
2. Předpis č. 259/2013 Sb. Nález Ústavního soudu ze dne 23. července 2013, sp. zn. Pl. ÚS 13/12 ve věci návrhu na zrušení § 289 odst. 2 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. *Ústavní soud* [online]. Ústavní soud, 2013 [cit. 24-2-2014]. Dostupné z: <http://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=pl-13-12>
3. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 7. srpna 2013, sp. zn. 7 Tdo 768/2013, 64. *Nejvyšší soud* [online]. Nejvyšší soud, © 2013 [cit. 05-03-2014]. Dostupné z http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/F07FB1CCC3B9DBA0C1257BD700439FC2?openDocument&Highlight=0,marihuana
4. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 3. 2013, sp. zn. 3 Tdo 174/2013-64. *Nejvyšší soud* [online]. Nejvyšší soud, © 2013 [cit. 05-03-2014]. Dostupné z http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/E9D857C0A5DFC56CC1257B4E00355768?openDocument&Highlight=0,marihuana
5. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. října 2012, sp. zn. 8 Tdo 1206/2012 64. *Nejvyšší soud* [online]. Nejvyšší soud, © 2012 [cit. 06-03-2014]. Dostupné z: http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/36CF7887A331B7BBC1257ADB0055C862?openDocument&Highlight=0
6. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. června 2006, sp. zn. 3 Tdo 687/2006, uveřejněné pod číslem 18/2007 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek 64. *Nejvyšší soud* [online]. Nejvyšší soud, © 2006 [cit. 05-03-2014]. Dostupné z http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/1CE08E7B9B4D760EC1257A4E00693D1A?openDocument&Highlight=0
7. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 12. července 2000, sp. zn. 4 Tz 142/2000. *Nejvyšší soud* [online]. Nejvyšší soud, © 2000 [cit. 23-2-2014]. Dostupné z: http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/E4C362ABFEDBA862C1257A4E0066CFA3?openDocument&Highlight=0

Elektronické publikace a dokumenty:

1. *Akční plán realizace Národní strategie protidrogové politiky na období 2013 až 2015* [online]. Sekretariát Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky, 2013 [cit. 24-2-2014]. 41 s. Dostupné z: http://www.vlada.cz/assets/ppov/protidrogova-politika/media/akcni_plan_2013_2015.pdf
2. ARMENTANO, Paul., *Je jen otázkou času, kdy bude konopí legální všude* [online]. Magazín Legalizace. Legal publishing s. r. o., publikováno 10. 1. 2014 [cit. 18-3-2014]. ISSN 1804-9818. Dostupné z: <http://www.magazin-legalizace.cz/cs/articles/detail>
3. HURÝSEK, Lukáš. *Mýty a legendy Národní protidrogové centrály*. *Magazín Legalizace* [online]. Legal publishing s. r. o., publikováno 26. 11. 2013 [cit. 18-3-2014]. ISSN 1804-9818 Dostupné z: <http://www.magazin-legalizace.cz/cs/articles/detail/945-myty-a-legendy-narodni-protidrogove-centraly>
4. JURYSTOVÁ, Lucie. *Prevence pro rodiče Unplugged*. [online]. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova, 1. lékařská fakulta, Klinika adiktologie 1. LF a VFN, 2012 [cit. 14-2-2014]. 37 s. ISBN 978-80-7476-015-0. Dostupné z: <http://www.adiktologie.cz/cz/articles/detail/19/3956/Program-prevence-pro-rodice-Unplugged-Metodika-pro-lektory>
5. KARABEC, Zdeněk. *Koncept restorativní justice. Restorativní justice - Sborník příspěvků a dokumentů*. [online]. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci. 2003 [cit. 15-3-2014]. 146 s. ISBN 80-7338-021-8. Dostupné z <http://www.ok.cz/iksp/docs/296.pdf>
6. KUČHTA, Daniel, *Legální marihuana – (ne)vysmátá investice budoucnosti* [online]. Fincentrum a. s. - Investujeme.cz [cit. 18-3-2014]. ISSN 1802-5900 Dostupné z: <http://www.investujeme.cz/legalni-marihuana-undefined-ne-vysmata-investice>
7. *Lexicon of alcohol and drugs terms* [online]. Geneva: World Health Organization, 1994 [cit. 13-2-2014]. 65 s. ISBN 92-4-154468-6. Dostupné z: <http://whqlibdoc.who.int/publications/9241544686.pdf?ua=1>
8. *Mezinárodní statistická klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů* [online]. Desátá revize aktualizovaná verze k 1. 1. 2013. Geneva: World Health Organization, 2013 [cit. 14-2-2014]. 874 s. ISBN 92-4-154649-2. Dostupné z: <http://www.uzis.cz/cz/mkn/index.html>
9. MIOVSKÝ, Michal, a kol., *Návrh doporučené struktury minimálního preventivního programu školské prevence rizikového chování*. [online]. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova, 1. lékařská fakulta, Klinika adiktologie 1. LF a VFN, 2012 [cit. 12-3-2014]. 100 s. ISBN 978-80-87258-74-3. Dostupné z http://www.pppuo.cz/soubory/MINIM_PREVENT_PROGRAM.pdf

10. *Národní akční plán drogového informačního systému 2013 - 2015*. [online]. Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti. Úřad vlády České republiky, 2013. [cit. 24-2-2014]. 14 s. Dostupné z: http://www.drogy-info.cz/index.php/o_nas/co_jsme/narodni_akcni_plan_drogoveho_informacniho_systemu_2013_2015
11. *Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013 - 2018*. [online]. Ministerstvo mládeže, školství a tělovýchovy České republiky, 2013 [cit. 11-3-2014]. 25 s. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/file/28077>
12. *Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2012 až 2015* [online]. Ministerstvo vnitra České republiky, Č. j.: MV -47138-35/OP-2011, 2011 [cit. 10-3-2014]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/strategie-prevence-kriminality-na-leta-2012-2015.aspx>
13. TRÁVNÍČKOVÁ, Ivana., ZEMAN, Pavel. *Kriminální kariéra pachatelů drogové kriminality* [online]. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2010 [cit. 21-2-2014]. 117 s. ISBN 978-80-7338-101-1. Dostupné z: <http://www.ok.cz/iksp/docs/376.pdf>
14. Ulekaře.cz., *Sociální dopady drogové závislosti* [online]. Meditorial, publikováno 4. 1. 2010. [cit. 21-2-2014]. ISSN 1802-5544. Dostupné z: <http://www.ulekare.cz/clanek/socialni-dopady-drogove-zavislosti-12439>
15. *Úkol drogy, brífing evropského monitorovacího centra pro drogy* [online]. Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, 2007 [cit. 23-2-2014]. ISSN 1725-8480 Dostupné z: <http://www.emcdda.europa.eu/html.cfm/index36331EN.html>
16. ŽATECKÁ, Eva. Několik poznámek k alternativním trestům z pohledu nového trestního zákoníku. [online]. In: *Dny práva – 2009 – Days of Law: the Conference Proceedings*. 1. edition. Brno: Masaryk University, 2009 [cit. 12-3-2014]. ISBN 978-80-210-4990-1. Dostupné z: http://www.law.muni.cz/sborniky/dny_prava_2009/files/prispevky/novy_trest/Zatecka_Eva__1194_.pdf

Elektronické zdroje:

1. Alkohol krátká historie. *Drogy.cz* [online]. Řekni drogám ne - řekni ano životu o. s., 2009 [cit. 20-2-2014]. Dostupné z: <http://www.drogy.cz/alkohol/kap-alkohol-kratka-historie.html>
2. BELLIS, Mary. The Invention of LSD. *About.com* [online]. 2014 [cit. 13-2-2014]. Dostupné z: <http://inventors.about.com/od/lstartinventions/a/LSD.htm>
3. Co je technické konopí. *Konopa.cz* [online]. Konopa o. s., 2014 [cit. 15-2-2014]. Dostupné z: <http://www.konopa.cz/cs/o-nas/co-je-technicke-konopi.html>
4. Co jsme. *Drogy-info.cz* [online]. Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti, aktualizováno 18. 9. 2012 [cit. 24-2-2014]. Dostupné z: http://www.drogy-info.cz/index.php/o_nas/co_jsme/narodni_monitorovaci_stredisko_pro_drogy_a_drogo-ve_zavislosti

5. Coloradští si mnou ruce, legalizací marihuany vybrali na daních miliony. *Ct24.cz* [online]. Česká televize, publikováno 12. 3. 2014 [cit. 18-3-2014]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/265971-coloradsti-si-mnou-ruce-legalizaci-marihuany-vybrali-na-danich-miliony/>
6. COX, Lauren. What is THC. *Livescience.com* [online]. Techmedianetwork.com, Publikováno 5. 11. 2012 [cit. 15-2-2014]. Dostupné z: <http://www.livescience.com/24553-what-is-thc.html>
7. Česká mládež drží evropské prvenství v užívání konopí. *Idnes.cz* [online]. Mafra, publikováno 28. 5. 2013 [cit. 10-3-2014]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/uzivani-drog-v-evrope-marihuana-extaze-d9d-/domaci.aspx?c=A130528_134440_domaci_mzi
8. Difference between hard and soft drugs. *Government.nl* [online]. Government of Netherlands [cit. 21-2-2014]. Dostupné z: <http://www.government.nl/issues/drugs/difference-between-hard-and-soft-drugs>
9. *Drug*. *Oxforddictionaries.com* [online]. Oxford university press, 2014 [cit. 13-2-2014]. Dostupné z: <http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/drug>
10. Drug Career. *Encyklopedia of drugs* [online]. Aktualizováno 27. 7. 2010 [cit. 21-2-2014]. Dostupné z: http://www.drug-encyclopedia.eu/DW_EN/drug_career.shtml
11. Drug control policy, Legislation. *Ec.europa.eu* [online]. European Commission, poslední úprava 24. 1. 2014 [cit. 23-2-2014]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/justice/anti-drugs/law/index_en.htm
12. EMCDDA, Váš referenční bod v otázkách drog v Evropě. *Emcdda.europa.eu* [online]. Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost, poslední úprava 16. 9. 2013 [cit. 23-2-2014]. Dostupné z: <http://www.emcdda.europa.eu/html.cfm/index373CS.html>
13. GILÍK, Richard. Jak moc škodí různé drogy? *Vitalia.cz* [online]. Publikováno 27. 9. 2011 [cit. 22-2-2014]. Dostupné z: <http://www.vitalia.cz/clanky/jak-moc-skodi-ruzne-drogy/>
14. Glosář pojmů - amotivační syndrom. *Drogy-info.cz* [online]. Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti, aktualizováno 14. 10. 2010 [cit. 18-3-2014]. Dostupné z: http://www.drogy-info.cz/index.php/info/glosar_pojmu/a/amotivacni_syndrom
15. Glosář pojmů - Harm reduction. *Drogy-info.cz* [online]. Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti, aktualizováno 8. 10. 2010 [cit. 15-3-2014]. Dostupné z: http://www.drogy-info.cz/index.php/info/glosar_pojmu/h/harm_reduction
16. Glosář pojmů – prekurzor. *Drogy-info.cz* [online]. Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti, publikováno 6. 12. 2010 [cit. 18-2-2014]. Dostupné z: http://www.drogy-info.cz/index.php/info/glosar_pojmu/p/prekurzor
17. GRYCOVÁ, Lenka. Serotonin - hormon štěstí. *Gate2biotech.cz* [online]. Publikováno 13. 3. 2013 [cit. 13-2-2014]. Dostupné z: <http://www.gate2biotech.cz/serotonin-hormon-stesti/>

18. Halucinogeny – podrobně. *Drogy-info.cz* [online]. Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti, aktualizováno 15. 2. 2010 [cit. 15-2-2014]. Dostupné z: http://www.drogy-info.cz/index.php/info/ilegalni_drogy/halucinogeny/halucinogeny_podrobne
19. Hard and soft drugs - position statement. *Addictionscience.net* [online databáze]. Addiction Science Network, 2007 [cit. 21-2-2014]. Dostupné z: <http://addictionscience.net/HardSoftDrugs.htm>
20. Hard Drugs Vs. Soft Drugs. *Theweedbusiness.com* [online]. 2013 [cit. 22-2-2014]. Dostupné z: <http://theweedbusiness.com/hard-drugs-vs-soft-drugs/>
21. HARTNEY, Elizabeth. What is the difference between soft drugs and hard drugs. *About.com* [online]. Publikováno 3. 5. 2012 [cit. 21-2-2014]. Dostupné z: <http://addictions.about.com/od/legalissues/f/What-Is-The-Difference-Between-Soft-Drugs-And-Hard-Drugs.htm>
22. HEINZ, Lukáš. Dräger DrugTest 5000. *Policista.cz* [online]. Publikováno 4. 8. 2008 [cit. 04-3-2014]. Dostupné z: <http://www.policista.cz/clanky/reportaz/drager-drugtest-5000-300/>
23. Heroin. *Návykové látky.cz* [online]. Informační portál o drogách a návykových látkách, 2014 [cit. 17-2-2014]. Dostupné z: <http://navykovelatky.cz/tlumive-drogy/heroin/>
24. Historie konopí. *Konopi.org* [online]. 2011 - 2013 [cit. 15-2-2014]. Dostupné z: <http://www.konopi.org/historie-konopi>
25. Historie drog 19. století. *Historie-drog.apu.cz* [online]. Apu.cz, 2007 [cit. 17-2-2014]. Dostupné z: <http://www.historie-drog.apu.cz/19stoleti.html>
26. Historie. *Svetkavy.cz* [online]. 2004 - 2014 [cit. 20-2-2014]. Dostupné z: http://www.svetkavy.cz/info_historie.php
27. Historie tabáku. *Pěstování tabáku.szm.cz* [online]. 2006 - 2013 [cit. 20-2-2014]. Dostupné z: <http://www.pestovanitabaku.szm.com/historie.html>
28. CHYTRA, Pavel. Lysohlávka jako halucinogen. *Toxikology.cz* [online]. Publikováno 5. 2. 2010 [cit. 13-2-2014]. Dostupné z: <http://www.toxicology.cz/modules.php?name=News&file=print&sid=20>
29. Illegal consumption of drugs. *Emcdda.europa.eu* [online]. European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addicton, poslední úprava 27. 11. 2013 [cit. 23-2-2014]. Dostupné z: <http://www.emcdda.europa.eu/html.cfm/index5747EN.html>
30. Ilegální drogy. *Drogy-info.cz* [online] Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti, 2003 - 2006 [cit. 13-2-2014]. Dostupné z: http://www.drogy-info.cz/index.php/info/ilegalni_drogy
31. Jak funguje streetwork online. *Cas.sittool.net* [online]. Česká asociace streetwork [cit. 10-3-2014]. Dostupné z: https://cas.sittool.net/jak_funguje_street_online

32. KALHAUSOVÁ, Vendula. Heger: Proti zastáncům kouření se musí ministerstvo postavit – rozhovor. *Týden.cz* [online]. Empresa media, Publikováno 29. 1. 2013 [cit. 22-2-2014]. Dostupné z: http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/zdravotnictvi/heger-proti-zastancum-koureni-se-musi-ministerstvo-postavit_259715.html#.UyLvUPI5OJO
33. Kde koupíte substráty, květináče a další “věci” na pěstování trávy? *Konoptikum.cz* [online]. Publikováno 5. 2. 2014 [cit. 10-3-2014]. Dostupné z: http://www.konoptikum.cz/articles/2014/02/jak_nakoupit_veci_na_pestovani_travy_u_nor_2014.php
34. KEELAND, Kate. Drug experts say alcohol worse than crack or heroin. *Reuters.com* [online]. Thomson Reuters, publikováno 1. 11. 2010 [cit. 22-2-2014]. Dostupné z: <http://uk.reuters.com/article/2010/11/01/us-drugs-alcohol-idUKTRE6A000O20101101>
35. Konopné drogy – podrobně. *Drogy-info.cz* [online]. Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti, aktualizováno 15. 2. 2014 [cit. 15-2-2014]. Dostupné z: http://www.drogy-info.cz/index.php/info/ilegalni_drogy/konopne_drogy/konopne_drogy_podrobne
36. Kouření marihuany poškozuje paměť, tvrdí nová studie. *National-geographic.cz* [online]. National Geographic Česko, publikováno 18. 12. 2013 [cit. 18-3-2014]. Dostupné z: <http://www.national-geographic.cz/detail/koureni-marihuany-poskozujepamet-tvrdi-nova-studie-44563/>
37. *Koncimshulenim.cz* [online]. Sananim o. s., 2014 [cit. 10-3-2014]. Dostupné z: <http://www.koncimshulenim.cz/>
38. KRÁLIKOVÁ, Eva. Na které nemoci nejčastěji umírají kuřáci. *Kurakovaplice.cz* [online]. 2003 - 2014 [cit. 20-2-2014]. Dostupné z: http://www.kurakovaplice.cz/koureni_cigaret/kurak-a-koureni/kurakuv-konec/251-na-kttere-nemoci-nejcasteji-umiraji-kuraci.html
39. Legal topic overviews: classification of controlled drugs. *Emcdda.europa.eu* [online]. European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addicton, poslední úprava 24. 1. 2014 [cit. 23-2-2014]. Dostupné z: <http://www.emcdda.europa.eu/html.cfm/index146601EN.html>
40. Legalizace marihuany v Coloradu těší konzumenty i obchodníky. *Ct24.cz* [online]. Česká televize, aktualizováno 10. 1. 2014 [cit. 15-2-2014]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/257810-legalizace-marihuany-v-coloradu-tesikonzumenty-i-obchodniky/>
41. Léčba konopím v ČR - konečně legálně? *Zelenazeme.cz* [online]. Zelená země, s. r. o. [cit. 16-3-2014]. Dostupné z: <http://www.zelenazeme.cz/clanky-a-nazory/lecba-konopim-v-cr-konecne-legalne>
42. LSD-25. *Dropin.cz* [online]. Drop in o. p. s., 2014 [cit. 14-2-2014]. Dostupné z: <http://www.dropin.cz/index.php/o-drogach/33-lsd>

43. Marihuana. *Dropin.cz* [online]. Drop in o. p. s., 2014 [cit. 15-2-2014]. Dostupné z: <http://www.dropin.cz/index.php/o-drogach/35-marihuana>
44. MINAŘÍK, Jakub. Rozdělení drog - tvrdé a měkké drogy. *Odrogách.cz* [online]. Sananim o. s., 2003 - 2014 [cit. 21-2-2014]. Dostupné z: <http://www.odrogach.cz/skola/uzivani-navykovych-latek/informace-o-drogach/rozdeleni-drog.html>
45. MINAŘÍK, Jakub. Drogy a jejich účinky. *Pppuk.cz* [online]. Pedagogicko-psychologická poradna Ústeckého kraje, 2001 - 2009 [cit. 21-2-2014]. Dostupné z: http://www.pppuk.cz/soubory/zatec_drogy_a_jejich_ucinky.ppt
46. MINAŘÍK, Jakub. Definice závislosti. *Nicm.cz* [online]. Národní informační centrum pro mládež, publikováno 21. 3. 2014 [cit. 21-3-2014]. Dostupné z: <http://www.nicm.cz/definice-zavislosti>
47. *Minimální preventivní program* [online]. Základní škola Ivančická, 2012 [cit. 10-3-2014]. Dostupné z: <http://www.zsivancicka.cz/minimalni-preventivni-program/>
48. Ministerstvo zdravotnictví připravilo návrh nového zákona o ochraně před škodami působenými návykovými látkami. *Mzcr.cz* [online]. Ministerstvo zdravotnictví České republiky, publikováno 8. 1. 2013 [cit. 10-3-2014]. Dostupné z: http://www.mzcr.cz/dokumenty/ministerstvo-zdravotnictvi-pripravilo-navrh-noveho-zakona-o-ochrane-pred-skodami_7278_2778_1.html
49. MIOVSKÝ, Michal. *Konopné drogy* [online]. Text pro sborník: Kalina, K, a kolektiv autorů. (2003). Drogy a drogové závislosti - mezioborový přístup [cit. 18-3-2014]. Dostupné z: <http://www.ereska.cz/cannabis/mio-cannabis.htm>
50. Monoaminy. *Medicabaze.cz* [online]. Lékařské repertorium online, 2007 [cit. 18-2-2014]. Dostupné z: http://www.medicabaze.cz/index.php?sec=term_detail&categId=33&letter=M&termId=2443&tname=Monoaminy&h=empty#jump
51. Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 až 2018. *Drogy-info.cz* [online]. Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti, aktualizováno 2. 8. 2011 [cit. 24-2-2014]. Dostupné z: http://www.drogy-info.cz/index.php/pomoc_a_podpora/protidrogova_politika/narodni_strategie_protidrogove_politiky_na_obdobi_2010_az_2018
52. Netherlands Compared With The United States. *DrugWarfacts.org* [online]. 1998 - 2014 [cit. 17-3-2014]. Dostupné z: http://www.drugwarfacts.org/cms/netherlands_v_us#sthash.PnKiNr69.dpbs
53. NOVÁK, Pavel. JELÍNKOVÁ, Tereza. Nizozemsko zakázalo prodej marihuany cizincům, výjimku má Amsterdam. *Rozhlas.cz* [online]. Český rozhlas, publikováno 1. 1. 2013 [cit. 17-3-2014]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/zpravy/evropa/_zprava/nizozemsko-zakazalo-prodej-marihuany-cizincum-vyjimku-ma-amsterdam--1155854

54. Opiáty – podrobně. *Drogy-info.cz* [online]. Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti, aktualizováno 15. 2. 2014 [cit. 17-2-2014]. Dostupné z: http://www.drogy-info.cz/index.php/info/ilegalni_drogy/opiaty/opiaty_podrobne
55. Pervitin (Metamfetamin). *Drogy-info.cz* [online]. Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti, aktualizováno 15. 2. 2014 [cit. 18-2-2014]. Dostupné z: http://www.drogy-info.cz/index.php/info/ilegalni_drogy/stimulancia/pervitin_metamfetamin
56. Pojem prevalence. *ABZslovníkcizichslov.cz* [online]. 2005 - 2014 [cit. 17-3-2014]. Dostupné z: <http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/prevalence>
57. Politika pro kontrolu drog. *Ec.europa.eu* [online]. European Commission, 2013 [cit. 23-2-2014]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/justice/anti-drugs/index_cs.htm
58. Povolení na dovoz léčebného konopí má třetí česká firma. *Deník.cz* [online]. Vltava-Labe-press, publikováno 10. 3. 2014 [cit. 16-3-2014]. Dostupné z: http://www.denik.cz/z_domova/povoleni-ohledne-lecebneho-konopi-ma-treti-ceska-firma-20140310.html
59. POSPÍŠIL, Ivo. Ústavní soud zrušil ustanovení trestního zákoníku zmocňující vládu ke konkretizaci pojmu množství větší než malé. *Usoud.cz* [online]. Ústavní soud, publikováno 31. 7. 2013 [cit. 13-2-2014]. Dostupné z: http://www.usoud.cz/aktualne/?tx_ttnews%5Btt_news%5D=1979
60. Prodej léčebného konopí brzdí cena i elektronické recepty. *Ct24.cz* [online]. Česká televize, publikováno 18. 12. 2013 [cit. 16-3-2014]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/255238-prodej-lecebneho-konopi-brzdi-cena-i-elektronicke-recepty/>
61. Protidrogová politika v ČR. *Vlada.cz* [online]. Vláda České republiky - Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky, 2009 - 2014 [cit. 24-2-2014]. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/cz/ppov/protidrogova-politika/protidrogova-politika-72746/>
62. Psilocybin. *Drogová poradna.cz* [online]. Sananim o. s., 2009 [cit. 13-2-2014]. Dostupné z: <http://www.drogovaporadna.cz/halucinogeny-uvod/psilocybin.html>
63. Psychická závislost. *Lekarionline.cz* [online]. Publikováno 1. 1. 2010 [cit. 21-2-2014]. Dostupné z: <http://www.lekari-online.cz/psychologie-psychiatrie/indikace/psychicka-zavislost>
64. Původ heroinu. *Drogy.cz* [online]. Řekni drogám ne - řekni ano životu o. s., 2009 [cit. 17-2-2014]. Dostupné z: <http://www.drogy.cz/heroin/kap-puvod-heroinu.html>
65. RADIMECKÝ, Josef. Teorie marihuany jako vstupní drogy. *Adiktologie.cz* [online]. Klinika adiktologie, 1. LF UK a VFN v Praze, publikováno 14. 3. 2006 [cit. 18-3-2014]. Dostupné z: <http://www.adiktologie.cz/cz/articles/detail/69/395/Teorie-marihuany-jako-vstupni-drogy>
66. Rizika užívání alkoholu. *Poradna.adiktologie.cz* [online]. Klinika adiktologie, 1. LF UK a VFN v Praze, publikováno 2. 1. 2013 [cit. 20-2-2014]. Dostupné z: <http://poradna.adiktologie.cz/article/alkohol/rizika-uzivani-alkoholu/>

67. Stimulancia – podrobně. *Drogy-info.cz* [online]. Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti, aktualizováno 15. 2. 2014 [cit. 18-2-2014]. Dostupné z: http://www.drogy-info.cz/index.php/info/ilegalni_drogy/stimulancia/stimulancia_podrobne
68. ŠEBKOVÁ, Iva. Policisté získali nový tester na zjišťování drog u řidičů. *Policie.cz* [online]. Policie České republiky – KŘP Jihomoravského kraje, publikováno 16. 1. 2012 [cit. 04-3-2014]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/policiste-ziskali-novy-tester-na-zjistovani-drog-u-ridicu.aspx>
69. The Netherlands Drug Control Data and Policies. *DrugWarfacts.org* [online]. 1998 - 2014 [cit. 17-3-2014]. Dostupné z: <http://www.drugwarfacts.org/cms/The+Netherlands#sthash.BUNQhd6e.dpbs>
70. TOPIČ, Petr, VÁLKOVÁ, Hana. Konopí bude vzácný lék, z Nizozemska smí Česko dovézt metrů za tři roky. *Idnes.cz* [online]. Mafra, publikováno 5. 5. 2013 [cit. 17-3-2014]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/z-nizozemi-lze-dovezt-jen-100-kilo-konopi-za-tri-roky-fxo-/domaci.aspx?c=A130503_115956_domaci_hv
71. Uruguay jako první stát na světě schválila úplnou legalizaci konopí. *Idnes.cz* [online]. Mafra, publikováno 11. 12. 2013 [cit. 17-3-2014]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/uruguay-zcela-legalizovala-marihuanu-d8w-/zahranicni.aspx?c=A131211_101034_zahranicni_im
72. Účinek kofeinu na lidský organismus. *Institut kávy.cz* [online]. 2010-2014 [cit. 20-2-2014]. Dostupné z: <http://www.institut-kavy.cz/kava-a-zdravi/clanek/:kofein-a-jeho-ucinek-na-lidsky-organismus/ucinek-kofeinu-na-lidsky-organismus>
73. Ústavní soud zamítl stížnost potrestaných provozovatelů growshopů. *Idnes.cz* [online]. Mafra, publikováno 25. 2. 2014 [cit. 10-3-2014]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/ustavni-soud-zamitl-stiznost-potrestanych-provozovatelu-growshopu-1e1-/domaci.aspx?c=A140225_085100_domaci_zt
74. VANTOUCH, Pavel. Ochranná opatření v trestním zákoníku. *Ihned.cz* [online]. Economia, aktualizováno 27. 1. 2010 [cit. 04-3-2014]. ISSN 1213 – 7693. Dostupné z: <http://pravnihradce.ihned.cz/c1-40206950-ochranna-opatreni-v-trestnim-zakoniku>
75. VÁLKOVÁ, Hana. První dovozové konopí je na cestě, stát chystá tendr na pěstitele. *Idnes.cz* [online]. Mafra, publikováno 13. 3. 2014 [cit. 17-3-2014]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/stat-vypise-tendr-na-pestitele-konopi-prvni-z-dovozu-je-objednane-1ce-/domaci.aspx?c=A140313_131732_domaci_hv
76. VÁLKOVÁ, Hana, WIRNITZER, Jan. Konopí se do Česka začne dovážet z Nizozemí, kolik bude stát, nikdo neví. *Idnes.cz* [online]. Mafra, publikováno 24. 3. 2013 [cit. 16-3-2014]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/cena-konopi-v-lekarne-05e-/domaci.aspx?c=A130321_173739_domaci_hv
77. VOKUŠ, Jiří. Přístroje k detekci návykových látek. *Policie.cz* [online]. Policie České republiky, publikováno 2. 1. 2014 [cit. 04-3-2014]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/pristroje-k-detekci-navykovych-latek.aspx>

78. What Is Addiction? *Psychologytoday.cz* [online]. Psychology Today, 1991 - 2014 [cit. 21-2-2014]. Dostupné z: <http://www.psychologytoday.com/basics/addiction>
79. Zakuřte si trávu jako zamlada, lákají turisty coloradské cestovky. *Ct24.cz* [online]. Česká televize, publikováno 4. 2. 2014 [cit. 18-3-2014]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/260928-zakurte-si-travu-jako-zamlada-lakaji-turisty-coloradske-cestovky/>
80. Způsobuje marihuana závislost? I. díl. *Konoptikum.cz* [online]. Publikováno 11. 3. 2012 [cit. 18-3-2014]. Dostupné z: http://www.konoptikum.cz/articles/2012/03/marihuana_a_zavislost_01_k27_s18.php
81. Žádné drogy pro turisty? V Holandsku zákon nedodržují. *Lidovky.cz* [online]. Mafra, publikováno 16. 1. 2013 [cit. 17-3-2014]. Dostupné z: http://cestovani.lidovky.cz/zadne-drogy-pro-turisty-v-holandsku-zakon-nedodrzuji-pfj/-nej-tipy.aspx?c=A130115_121856_nej-tipy_mc
82. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 12/1999 - sazebník pokut za nález drogy s obsahem THC, Příloha č. 1, In VLČKOVÁ, Petra, *Užívání návykových látek u studentů středních škol na Orlickoústecku*, Pardubice, 2010, 70 s., Bakalářská práce, Univerzita Pardubice, Fakulta filozofická. Dostupné z: https://dspace.upce.cz/bitstream/10195/36291/1/VlckovaP_Uzivani%20navykovych_MK_2010.pdf

Přílohy

Příloha č. 1: Množství větší než malé podle pokynu Nejvyššího státního zástupce č. 6/2000

Druh	Množství větší než malé (v gramech)	Větší rozsah (v gramech)
Heroin	0,15 heroin HCl (asi 5 dávek po 30 mg)	1,5 heroin HCl (asi 50 dávek po 30 mg)
Morfin	0,3 morfin HCl (asi 10 dávek po 30 mg)	4,5 morfin HCl (asi 150 dávek po 30 mg)
Metadon	0,3 Methadon (asi 10 dávek po 30 mg)	4,5 Methadon (asi 45 dávek po 100 mg)
Kokain	0,25 kokain HCl (asi 5 dávek po 50 mg)	5 kokain HCl (asi 100 dávek po 50 mg)
THC (marihuana, hašiš)	0,3 THC (asi 10 dávek po 30 mg)	7,5 THC (asi 250 dávek po 30 mg)
LSD	0,0005 LSD (asi 10 dávek po 50 mikrog.)	0,006 LSD (asi 120 dávek po 50 mikrog)
MDMA a homology (MDEA, MDA, MDBD)	1 MDMA – base (asi 10 dávek po 100 mg)	24 MDMA – base (asi 240 dávek po 100 mg)
Amfetamin	0,5 amfetamin – base (asi 10 dávek po 50 mg)	10 amfetamin – base (asi 200 dávek po 50 mg)
Metamfetamin (pervitin)	0,5 metamfetamin-base (asi 10 dávek po 50 mg)	10 metamfetamin-base (asi 200 dávek po 50 mg)
Psilocybin (lysohlávky)	0,05 Psil.-lysohl. (asi 5 dávek po 10 mg)	3 Psil.-lysohl. (asi 300 dávek po 10 mg)

Zdroj: Pokyn obecné povahy Nejvyššího státního zástupce ze dne 27. 4. 2000, jímž se upravují podrobnosti postupu státních zastupitelství při postihu trestného činu nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle § 187a trestního zákoníku, ve znění pokynu obecné povahy nejvyššího státního zástupce poř. č. 13/2001 ze dne 13. prosince 2001

Příloha č. 2: Množství větší než malé podle Závazného pokynu policejního prezidenta č. 12/1999

Orientační hodnoty malého množství omamných a psychotropních látek

Látka	Hmotnost (gramy)
Heroin	maximálně 0.3
Kokain	maximálně 0.5
Amfetamin	maximálně 0.5
Metamfetamin	maximálně 0.5
MDMA	maximálně 1.0
LSD	maximálně 0.0005
THC	maximálně 0.3

Maximálnímu množství omamné a psychotropní látky, které je uvedeno v tabulce, zpravidla odpovídá:

Heroin - 10 dávek

(zpravidla distribuováno v psaníčkách o hmotnosti kolem 100 mg, koncentrace 30 % - obsah účinné látky se pohybuje od 8 do 30 %)

Kokain - 10 dávek

(zpravidla distribuováno v psaníčkách s obsahem cca 50 mg účinné látky, uvedené množství se vztahuje k hydrochloridu, u báze - cracku - se určí přepočtem)

Amfetamin - 10 dávek

(zpravidla distribuováno v psaníčkách s obsahem cca 50 mg účinné látky)

Metamfetamin - 10 dávek

(zpravidla distribuováno v psaníčkách s obsahem cca 50 mg účinné látky)

MDMA (extáze) - 10 dávek

(zpravidla distribuováno v tabletách s obsahem cca 100 mg účinné látky)

LSD - 10 dávek

(zpravidla distribuováno ve formě tripů s obsahem cca 50 mg účinné látky)

THC - 20 cigaret – jointů

(u konopí pěstovaného v našich podmínkách s koncentrací okolo 1.5 % v sušině použitelné části konopí, při váze jointu cca 1 gram)

Zdroj: Závazný pokyn policejního prezidenta č. 12/1999 - sazebník pokut za nález drogy s obsahem THC, Příloha č. 1, In VLČKOVÁ, Petra, Užívání návykových látek u studentů středních škol na Orlickoústecku, Pardubice, 2010, Bakalářská práce, Univerzita Pardubice, Fakulta filozofická s. 28.

Příloha č. 3: Dotazník k bakalářské práci - Postavení měkkých drog v trestním právu
Úplné znění otázek s výsledky dotazníkového šetření rozdělené dle pohlaví respondentů

Otázka – text	Ženy	Ženy %	Muži	Muži %	Celkem	Celkem %
1. Jste? *						
Muž	-	-	58	36,0%	161	100,0%
Žena	103	64,0%	-	-		
2. Váš věk *						
Méně než 18 let	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Mezi 18 a 25 lety	87	84,5%	45	77,6%	132	82,0%
Mezi 26 a 35 lety	15	14,6%	13	22,4%	28	17,4%
Více	1	1,0%	0	0,0%	1	0,6%
3. Vaše nejvyšší dosažené vzdělání *						
Základní	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Výuční list	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Maturita	60	58,3%	33	56,9%	93	57,8%
Vysokoškolské	43	41,7%	25	43,1%	68	42,2%
4. Zaměstnání						
Studuji	69	67,0%	23	39,7%	92	57,1%
Pracuji	14	13,6%	14	24,1%	28	17,4%
Pracuji a zároveň studuji	19	18,4%	17	29,3%	36	22,4%
Momentálně nepracuji ani netuduji	1	1,0%	2	3,4%	3	1,9%
Neodpověděli	0	0,0%	2	3,4%	2	1,2%
5. Máte zkušenost marihuanou nebo hašišem? *						
Nemám žádnou zkušenost	38	36,9%	10	17,2%	48	29,8%
Vyzkoušel/a jsem	57	55,3%	28	48,3%	85	52,8%
Užívám jednou až dvakrát měsíčně	6	5,8%	9	15,5%	15	9,3%
Užívám jednou až dvakrát týdně	0	0,0%	5	8,6%	5	3,1%
Užívám častěji	2	1,9%	6	10,3%	8	5,0%
6. Souhlasíte s tím, aby podání pointa jiné osobě bylo považováno za trestný čin? *						
Ano	21	20,4%	6	10,3%	27	16,8%
Ne	66	64,1%	45	77,6%	111	68,9%
Nevím	16	15,5%	7	12,1%	23	14,3%
7. Vypěstoval/a jste někdy konopí? *						
Ne	95	92,2%	44	75,9%	139	86,3%
Ano méně než pět rostlin	8	7,8%	9	15,5%	17	10,6%
Ano více než pět rostlin	0	0,0%	5	8,6%	5	3,1%

Otázka – text	Ženy	Ženy %	Muži	Muži %	Celkem	Celkem %
8. Souhlasíte s legalizací konopí? *						
Ne, konopí by mělo zůstat úplně nelegální	4	3,9%	2	3,4%	6	3,7%
Ano, ale jen pro lékařské účely	71	68,9%	21	36,2%	92	57,1%
Ano, souhlasím i s legalizací pro rekreační účely	28	27,2%	35	60,3%	63	39,1%
9. Opatřil/a nebo prodal/a jste někdy někomu marihuanu nebo hašiš? *						
Ne nikdy	85	82,5%	33	56,9%	118	73,3%
Ano, opatřil/a	18	17,5%	23	39,7%	41	25,5%
Ano, občas i něco prodám	0	0,0%	2	3,4%	2	1,2%
Ano, беру to jako přivýdělek	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
10. Kdy jste naposledy kouřil/a marihuanu nebo hašiš?						
Nikdy	38	36,9%	10	17,2%	48	29,8%
Dnes nebo včera	2	1,9%	11	19,0%	13	8,1%
V minulém týdnu	2	1,9%	9	15,5%	11	6,8%
V minulém měsíci	10	9,7%	7	12,1%	17	10,6%
V minulém roce	26	25,2%	7	12,1%	33	20,5%
Dříve	25	24,3%	14	24,1%	39	24,2%
11. Kolik peněz měsíčně asi utratíte za marihuanu nebo hašiš?						
Nic	98	95,1%	46	79,3%	144	89,4%
Méně než 500 Kč	3	2,9%	6	10,3%	9	5,6%
Mezi 500 Kč a 1000 Kč	2	1,9%	4	6,9%	6	3,7%
Mezi 1000 Kč a 2000 Kč	0	0,0%	2	3,4%	2	1,2%
Více	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
12. Řídil/a jste někdy motorové vozidlo pod vlivem marihuany?						
Ne, nikdy	101	98,1%	47	81,0%	148	91,9%
Ano, ale jen výjimečně	2	1,9%	9	15,5%	11	6,8%
Ano, dělám to celkem běžně	0	0,0%	2	3,4%	2	1,2%
13. Chtěl/a jste někdy něco ukrást, aby jste měl/a peníze marihuanu nebo hašiš?						
Ne, ani mě to nenapadlo	103	100,0%	58	100,0%	161	100,0%
Napadlo mě to, ale neudělal jsem to	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Ano udělal jsem to	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%

* povinné otázky

Zdroj: Autor